

EUROOPA KESKPANK
PANGANDUSJÄRELEVALVE

EKP järelevalveülesannete täitmist käsitlev aastaaruanne

2014

Märts 2015

BANKING SUPERVISION

Sisukord

EKP presidendi Mario Draghi eessõna	4
Järelevalvenõukogu esimehe Danièle Nouy eessõna	5
1 Ühtse järelevalvemehhanismi ülevaade	11
1.1 Aruandlus ja välissuhtlus	11
1.2 Järelevalvenõukogu ja juhtkomitee	15
1.3 Vaidlustusnõukogu ja lepituskomisjon	18
1.4 Järelevalvefunktsiooni korraldamine EKPs	21
1.5 Tiheda koostöö raamistik	26
1.6 Ühtne järelevalvemehhanism Euroopa ja üleilmse järelevalvesüsteemi osana	26
2 Ühtse järelevalvemehhanismi loomise alused	28
2.1 Õigusraamistik	29
2.2 Ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvemudel	34
2.3 Töötajad	39
2.4 Andmete aruandluse raamistik	41
2.5 Infotehnoloogia	43
2.6 Põhjalik hindamine	44
3 Ühtse järelevalvemehhanismi elluviimine	49
3.1 Põhjaliku hindamise järelmeetmed	49
3.2 Ettevalmistused järelevalveülesannete täitmiseks 2015. aastal	52
3.3 Horisontaalsete ja eriteenuste metoodika väljatöötamine	55
3.4 Tegevusload	64
3.5 Jõustamine, sanktsioonide kehtestamine ja rikkumistest teavitamine	67
3.6 Kohapealsed kontrollid	68
3.7 Järelevalvekvaliteedi tagamine	69

3.8	EKP kontroll ja kaudne järelevalve vähem oluliste krediitiasutuste üle	69
3.9	Ühtse järelevalvemehhanismi edasine lõimimine: süsteemi hõlmava personalipoliitika küsimused	73
3.10	Keelepoliitika	75
4	Eelarvega seotud aruandlus	76
4.1	Järelevalvetasude raamistik	76
4.2	Ettevalmistused järelevalvetasude esimeseks maksmiseks	78
	Lisa	81
	EKP vastu võetud õigusaktid pangandusjärelevalve üldraamistiku kohta	81
	Sõnastik	82
	Lühendid	85

- EKP presidendi Mario Draghi eessõna

Euroopa pangandusjärelevalve asutamine on tähtsaim samm tihedama majandusliku lõimumise poole alates majandus- ja rahaliidu loomisest. Kriis pani meid põhjalikult mõtlema selle üle, mida on vaja tõelise majandus- ja rahaliidu saavutamiseks. Nelja juhi aruanne, milles visandati teekond selle eesmärgini jõudmiseks, sündis soovist kaitsta kodanikke ja ettevõtteid kriisi tõsiste tagajärgede eest. Pangandusliidu loomist peeti parimaks viisiks, kuidas saada otsustavalt ja usaldusväärselt üle ühest suurimast kitsaskohast – pangandussektori nõrkusest. Selle raames loodi ühtne järelevalvemehhanism, ühtne kriisilahenduskord ja ühtne reeglistik, mis hõlmas ühtlustatud hoiuste tagamise skeeme, millest võib välja kujuneda Euroopa ühine hoiuste tagamise skeem.

Ühtse järelevalvemehhanismi asutamine ja järelevalveülesannete andmine EKP-le oli põhiolemuselt poliitiline otsus, mille võtsid vastu Euroopa seadusandjad – ELi Nõukogu ja Euroopa Parlament – 2013. aasta oktoobris. EKP-l oli au võtta enda kanda uus roll ja pühenduda talle pandud kõrgete ootuste täitmisele. Ühtse järelevalvemehhanismi käivitamine vaid ühe aastaga oli siiski keeruline organisatsiooniline ülesanne, pidades silmas, et samal ajal viidi läbi ka euroala 130 olulisima panga põhjalik hindamine. Tänu nii kogunud kui ka uutele töötajatele on EKP näidanud muljetavaldavat kohanemisvõimet. Ehkki rahapoliitika ja pangandusjärelevalve on rangelt eraldatud, saavad mõlemad tegevusvaldkonnad toetuda ühiste teenuste pädevusele. Lisaks saab ühtne järelevalvemehhanism abi riiklike pädevate asutuste kogemustest ja ressurssidest. Kõik need tugevad küljed kokku moodustavad uudse koostöövormi.

Ühtse järelevalvemehhanismiga luuakse institutsioonilised tingimused killustatuse kõrvaldamiseks järelevalvetegevuses ja määratletakse ühtne järelevalvemudel. Kujundame ühised meetodid ja tavad ning jagatud maine, mis tagab õiged vahendid ja stiimulid järelevalveülesannete tõhusaks täitmiseks. Nagu näitas põhjalik hindamine, on neid alustalasid juba edukalt katsetatud. Kuid see on alles teekonna algus. EKP peab täitma oma ülesandeid päevast päeva ja aastast aastas järjepidevalt hästi, pidades silmas, et järelevalvevaldkond on väga keerukas.

Vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määrusele, institutsioonidevahelisele kokkuleppele Euroopa Parlamendiga ja vastastikuse mõistmise memorandumile ELi Nõukoguga kohustub EKP järgima rangeid aruandestandardeid. See hõlmab ka järelevalveülesannete täitmist käsitlevat aastaaruannet, mille esimest väljalaset EKP siinkohal esitleb.

Järelevalvenõukogu esimehe Danièle Nouy eessõna

Alates 4. novembrist 2014 vastutab EKP euroala pangandussektori järelevalve eest. EKP teostab otsest järelevalvet 123 pangagrupi (kuhu kuulub ligikaudu 1200 krediidasutust) üle euroalal, mis katab umbes 85% kogu pangandussektori varadest. Ligikaudu 3500 väiksema krediidasutuse üle teostatakse kaudset järelevalvet riiklike pädevate asutuste kaudu.

Pangandusjärelevalve integreeritud süsteemi loomine oli ulatuslik ülesanne, mis sai ametlikult alguse 3. novembril 2013, mil jõustus [ühtse järelevalvemehhanismi määrus](#). EKP järelevalveülesannete täitmist käsitlev esimene aastaaruanne hõlmab ajavahemikku 4. novembrist 2013 kuni 31. detsembrini 2014.

Ühtse järelevalvemehhanismi elluviimine oli enneolematult ulatuslik ettevõtmine. Selleks oli vaja ühtlustatud, põhjalikke ning selgelt määratletud järelevalvestandardeid ja -protsesse, praktilist infrastruktuuri (nt toimivad ja katsetatud IT-süsteemid) ning asjakohaseid juhtimisstruktuure kiireks ja tõhusaks otsuste tegemiseks. EKP üks esimesi ja tähtsamaid ülesandeid oli kõrgelt kvalifitseeritud töötajate värbamine.

Eeldatavalt EKP otsese järelevalve alla kuuluma hakkavate pankade põhjalik hindamine, mis on sätestatud ühtse järelevalvemehhanismi määruses, oli enneolematult ulatuslik. See hõlmas varade kvaliteedi hindamist ja stressitesti. Sealjuures oli väga tähtis kõigi asjaomaste sidusrühmade kaasatus, eelkõige pideva suhtluse kaudu pankadega. Pankadel, kelle puhul tuvastati kapitalipuudujääk, paluti koostada kapitaliplaanid, mida tuli rakendada lähemate kuude jooksul.

Stressitest koos bilansside põhjaliku läbivaatamisega suurendas märkimisväärselt meie teadmisi pankadest, kes nüüdsest kuuluvad EKP järelevalve alla, ning andis väärtusliku ülevaate suundumustest kogu Euroopa pangandussüsteemis. Lisaks suurendas see läbipaistvust pankade olukorra suhtes. Kokkuvõttes oli põhjalik hindamine üks tähtsamaid alustalasid usalduse ja stabiilsuse taastamisel euroala pangandussektoris.

Selleks et lahendada kõik ühtse järelevalvemehhanismi asutamisega kaasnevad probleemid, oli EKP ideaalne ja loomulik valik. Paremat tuge poleks saanud pakkuda ükski teine institutsioon.. EKP pikaajalised töökogemused ja usaldusväärsus institutsioonina olid uue Euroopa järelevalveasutuse käivitamisel hindamatu väärtusega.

Esmakordselt ELi ajaloos on loodud pangandusjärelevalve, kellel on kogu Euroopa mandaat. Oleme võtnud endale kohustuse kasutada seda mandaati, et muuta järelevalve alla kuuluvad pangad turvalisemaks ja stabiilsemaks, mis on kõigi Euroopa kodanike huvides.

Ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvemudel

Ühtse järelevalvemehhanismi põhieesmärk on parandada euroala pangandusjärelevalve kvaliteeti ja järjepidevust. Ühtne järelevalvemehhanism pakub suuremaid võimalusi võrdlusuuringuteks ja pankade vastastikuseks võrdlemiseks euroalal. Lisaks võimaldab see täiustada vahendeid riskide hindamiseks järelevalve seisukohalt, võttes arvesse Euroopa pankade erinevaid ärimudeleid – see on meie selge tugevus.

Ühtne järelevalvemehhanism on kahtlemata väga heal positsioonil, et hinnata, jälgida ja ohjata riske kogu Euroopa pangandussektoris. Kogu süsteemi hõlmavate riskide jälgimise ja ohjamise eesmärgil toetab mikrotasandi usaldatavusjärelevalvet makrotasandi usaldatavusjärelevalve funktsioon. Ühtne järelevalvemehhanism pakub suuremat konsolideeritust ning tõhustab kapitali ja likviidsuse grupisisest jaotamist ja ülekandmist.

Vaadates lähemalt ühtse järelevalvemehhanismi lähenemisviisi pangandusjärelevalvele, on järelevalve alla kuuluvatele krediidasutustele juba 2014. aasta novembrist saati selge, et me ei kõhkle tegutsemast, kui on vaja teostada vahetut ja sekkuvat järelevalvet. Meie järelevalvetöötajad järgivad hoolikalt ja veenvalt ühtset reeglistikku. Me küsime keerulisi küsimusi ja seame vajaduse korral ka vastused kahtluse alla. Meie eesmärk on olla range järelevalvaja, olles samal ajal oma tegevuses õiglane.

Ühised järelevalverühmad, mis teostavad otsest järelevalvet oluliste krediidasutuste üle, on ühtse järelevalvemehhanismi nurgakiviks. Järelevalverühmadesse kuuluvad EKP ja riiklikud pädevad asutused ning rühmade tööd juhib EKP koordinaator. Neil on tähtis roll, et säilitada järelevalvetevõime käigus tihedad sidemed ja vahetu suhtlus pankadega. Ühiste järelevalverühmade struktuur (nagu ka horisontaalsete teenuste oma) koos asjaomaste ekspertide võrgustikega riiklikes pädevates asutustes liidab riikide järelevalveasutuste üksikasjalikud eriomased teadmised EKP laiaulatusliku pädevusega.

Riiklikud pädevad asutused teostavad endiselt vähem oluliste krediidasutuste otsest järelevalvet, mida kontrollib EKP. Kuna EKP vastutab ühtse järelevalvemehhanismi toimimise eest tervikuna, on tal õigus anda riiklikele pädevatele asutustele üldisi juhtnööre vähem oluliste pankade järelevalve kohta ning tal on uurimisvõimused kõigi järelevalvealuste pankade suhtes.

Ühtne järelevalvemehhanism järgib ettevaatavat lähenemisviisi. Meie eesmärk on tegeleda võimalike probleemidega õigeaegselt. Toetame riski mitmekesisest käsitlemist ja soovime kujundada üksikasjaliku arusaama iga üksuse riskiteguritest, riskivalmidusest ja ärimudelist. Liidame individuaalse lähenemise sektoriülese analüüsiga ning vaatleme seoseid pankade ja ülejäänud finantssüsteemi vahel. Ühtse järelevalvemehhanism tõhusaks toimimiseks innustame aktiivselt panganduse regulatiivse keskkonna edasist ühtlustamist. Seni, kuni seadusandlus jääb killustatuks, ei suuda järelevalvetavade lähenemine iseenesest tagada võrdseid võimalusi. Seoses sellega toetab ühtne järelevalvemehhanism aktiivselt Euroopa

Pangandusjärelevalve tööd, et koostada ELi tasandil ühtne reeglistik ja ühtne järelevalvekäsiraamat.

2015. aasta prioriteedid

2015. aastal, oma esimesel täispikal tegevusaastal lähtub ühtne järelevalvemehhanism põhjaliku hindamise tulemustest. Pidades silmas taustakeskkonda, on järelevalvenõukogu samuti koostanud prioriteedid ja määratlenud pangandussektori peamised riskid, arvestades eelkõige ühtse järelevalvemehhanismi riskipõhist lähenemisviisi järelevalvele.

Viimastel aastatel on pangad tegutsenud ebasoodsate makromajandustingimuste keskkonnas, mis on piiranud nende võimet teenida kasumit. Vähene majandustegevus ja suur tööpuudus pärsivad pankade kasumlikkust ka edaspidi. Aeglast majanduskasvu ja madalate inflatsioonimäärade ootust silmas pidades on intressimäärad varasemaga võrreldes madalaimal tasemel. Pikaajaline madalate intressimäärade periood ja laenuintresside väikesed vahed tekitavad pankadele konkreetseid probleeme seoses tulude tootmise, riskipositsiooni ning varade ja kohustuste juhtimisega.

2015. aasta järelevalveprioriteedid **lähtuvad põhjaliku hindamise tulemustest**, eelkõige krediidiriski puhul. Ühised järelevalverühmad kontrollivad, kas pangad võtavad neid tulemusi arvesse ning kas nad rakendavad tõhusalt ja järjepidevalt teisi hindamisest tulenevaid parandusmeetmeid ja tegelevad asjakohaselt muude võimalike puuduste kõrvaldamisega. Eelkõige peab mittetöötavate nõuete ja provisjonide taseme täiendamine kajastuma võimalikult suures ulatuses finantsaruannetes või muul juhul kapitali adekvaatsuse teise samba hindamistes. Ühised järelevalverühmad kontrollivad samuti portfelle, mida põhjalik hindamine ei hõlmanud, kuid millega võivad kaasneda olulised riskid.

Põhiriskide analüüs näitas eriti suurt riskitaset ettevõtete puhul, kus **mittetöötavate nõuete** maht pidevalt suureneb. Kriisi tagajärjel kõige enam kannatanud liikmesriikides asuvaid panku ohustab maksejõuetus rohkem ja seetõttu jälgitakse neid hoolikamalt. Lisaks tuleb 2015. aastal pöörata erilist tähelepanu **finantsvõimendusega laenude andmisele**.

Kvalitatiivsete küsimuste puhul keskendutakse järelevalves **pankade krediidiriski juhtimise funktsiooni tõhususele ja tugevusele** eesmärgiga hinnata kontrollikeskkonna riskimaandusvõimet. Hoolikalt käsitletakse varade kvaliteedi hindamise käigus tuvastatud konkreetseid nõrkusi meetodites, poliitikas, mittetöötavate nõuete valesti liigitamises ja provisjoneerimismudelites, edendades ühtlustamist ja võrdseid tingimusi raamatupidamistavades. Ühised järelevalverühmad hindavad vajadust võtta järelevalvemeetmeid kas operatiivselt või kasutades järelevalvevolitusi.

Lisaks tegeletakse 2015. aastal **ärimudelite elujõulisuse ja kasumlikkust toetavate teguritega**. Järelevalvemehhanism jälgib agressiivseid kasumi otsimise strateegiaid, et tuvastada liiga leebed laenuitingimused ja puudulik hinnapoliitika.

Vastavalt põhjalikule hindamisele tuleb hoolikalt kontrollida kapitaliplaane pankades, kus esineb nõrkusi, eesmärgiga koostada tugevad ja usaldusväärsed äriplaanid.

Ühised järelevalverühmad keskenduvad **juhtimisele institutsioonilisel tasandil**, mis hõlmab juhtkonna moodustamist ning selle pädevuse, mitmekesisuse, ülesannete ja tavade kujundamist. Väljatöötamisel on pankade riskivalmidusraamistike ja äritavade kvaliteedi hindamine ülalt-alla põhimõttel. Olulistel krediidasutustel soovitatakse määratleda ametlikult oma riskivalmidus ja ühised järelevalverühmad kontrollivad selle kajastumist igapäevases riskijuhtimises.

2015. aasta prioriteediks on ka **esitatavate andmete kvaliteet**, mille raames ühised järelevalverühmad kontrollivad, kas nõukogule ja juhatusele esitatavad riskiaruanded on piisavalt kvaliteetsed ja üksikasjalikud, et võimaldada neil täita oma järelevalveülesandeid. Lisaks hinnatakse pangasiseste stressitestide korralduse täpsust, mis on usaldusväärse riskivalmidusraamistiku seisukohalt esmatähtis. Põhjalikust hindamisest tulenevalt aitavad ühised järelevalverühmad luua parema ülevaate pankade stressitestide raamistiku juhtimise, kasutatud meetodite terviklikkuse ja alusandmete kvaliteedi kohta.

Samuti on prioriteetideks **kapitali adekvaatsus ja likviidsus**, mis valmistab endiselt muret ning millega ühised järelevalverühmad pidevalt tegelevad, võttes aluseks põhjaliku hindamise tulemused ning järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi raames 2015. aastaks tehtud otsused.

Väga tähtis valdkond on ka **pankade sisemudelite valideerimise läbivaatamine**. Sisemudelite raamistike suurem järjepidevus on esmatähtis, et tagada pankade riskiga kaalutud varade ja kapitalisuhtarvude arvutamise usaldusväärsus. Valideerimiskorra järjepidevuse tõhustamiseks tuleb teostada põhjalikku ja pidevat kontrolli ning tegeleda mudelite kasutamisest tulenevate võimalike puudustega. Ehkki eesmärk on seatud 2015. aastaks, kestab mudelite läbivaatamine nende arvukust silmas pidades mitu aastat.

Regulatiivse raamistiku puhul on üks põhiülesandeid seotud **pankade võimega hakata täielikult rakendama kapitalinõuete direktiivis (CRD IV) ja määruses (CRR) sätestatud rangemaid kapitalinõudeid**. EKP analüüsib põhjalikult riikide pädevust, et vähendada killustatust ühtse järelevalvemehhanismi riikides ja parandada killustatuse tõttu halvenenud kapitali kvaliteeti. EKP jälgib kapitali kvaliteeti (st kapitali võimet katta täielikult kahjusid) ning kapitali jaotamist pangagruppide sees ja nende vahel. Kapitalibaasi nõrkused tuleb kõrvaldada järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise raames toimuva kapitali planeerimise protsessi käigus, et tugevdada pankade vastupanuvõimet. EKP eesmärk on parandada lähenemist õigusaktide rakendamisel euroalal.

Lisaks kapitali adekvaatsusele on üks peamisi prioriteete **kõige haavatavamate pankade likviidsuse jälgimine**. Järelevalvetöötajad kontrollivad sagedamini panku, kelle likviidsusolukord halveneb, ja võivad vajaduse korral nõuda täiendavate meetmete võtmist.

Tegevusriskide valdkonnas keskendutakse peamiselt **juhtimisraamistiku adekvaatsusele** ning riskide tuvastamise protsesside ja kahjudest tingitud oluliste riskide maandamise tõhususele. Kuna kahjulikud äritavad tekitavad üha suuremat muret, tuleb pankadel, kelle puhul nõuete mittetäitmise riski peetakse eriti suureks, kvantifitseerida võimalikud kohtukulud. Kontrollitakse sisemeetmeid, et hinnata provisjonide adekvaatsust ja vältida ettenägematuid mõjusid. IT-süsteemide puhul on peamised probleemid seotud järgmiste valdkondadega: **alarahastamine ning puudused IT-lahendustes ja riskijuhtimisraamistikus, küberturvalisus ja andmete terviklikkus** ning põhjaliku hindamise käigus tuvastatud puudused.

Need prioriteedid kehtivad ennekõike EKP otsese järelevalve alla kuuluvate oluliste krediidasutuste puhul. Seoses EKP kaudse järelevalve alla kuuluvate **vähem oluliste krediidasutustega** on 2015. aastal seatud üldiseks eesmärgiks viia lõpule EKP järelevalvepõhimõtte ülesehitus ja korraldus koostöös riiklike pädevate asutustega ning kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi jaoks kujundatud standarditega. Enamiku vähem oluliste krediidasutuste puhul tuleb rakendada lähenemisviisi, mis ühendab tõhusalt kohaliku pädevuse ühiste meetoditega. EKP seab oma tegevuses prioriteete, et pöörataks piisavat tähelepanu krediidasutustele, kelle riskitaset peetakse kõrgeks. Seega lähtutakse vähem oluliste krediidasutuste järelevalveraamistikus proportsionaalsuse põhimõttest, mis kajastub konkreetset kaudse järelevalve eri meetmete rakendamises.

Horisontaalsetes tegevusvaldkondades on 2015. aastal seatud prioriteediks **suurendada järelevalvepõhimõtete ühtlustamist** kogu ühtses järelevalvemehhanismis. See hõlmab riikide järelevalvetavade analüüsimist ja heade tavade kehtestamist, standardite arendamist ning ühtlustatud järelevalvemeetodite testimist ja täiustamist.

Teine valdkond, millele strateegiliselt tähelepanu pööratakse, on **suurem sekkumine** pangandusjärelevalves.

Horisontaalsete tegevusvaldkondade põhiülesanne 2015. aastal on **luua kindlad teabevahetus- ja koostöökanalid** kõigi asjaomaste sidusrühmadega. See hõlmab läbirääkimisi vastastikuse mõistmise memorandumite ja koostöökokkulepete üle kõigi asjaomaste sidusrühmadega, osalemist standardite ja eeskirjade määratlemist puudutataval rahvusvahelistel foorumitel ning suhtluskanalite ja arutusplatvormide arendamist EKP ja riiklike pädevate asutuste ekspertide võrgustike jaoks.

Lisaks on nii EKP kui ka riiklike pädevate asutuste strateegiliseks eesmärgiks **ühtse järelevalvemehhanismi meeskonnakultuuri arendamine**. See on vajalik, et võimaldada erinevate riikide ja asutuste kõrgelt kvalifitseeritud töötajatel liikuda ühiste eesmärkide poole. Jätkatakse ühtse järelevalvemehhanismi personalipoliitika arendamist seoses koolitustegevusega, tagasiside andmisega töötulemuste kohta ja ühtse järelevalvemehhanismi sisese liikuvusega vastavalt ELi õigusaktidest tulenevale üldisele nõudele edendada ühtset järelevalvekultuuri ja tõeliselt lõimunud järelevalvemehhanismi.

Sõltumatu, sekkuva ja ettevaatava järelevalve heade tavade rakendamisel tuleb teha veel palju tööd, et tagada pankadele võrdsed võimalused. Esimesel tegevusaastal

hindame, kas meie eeldused pidasid paika, pidades eelkõige silmas ressursside piisavust ja järelevalvepõhimõtete ühtlustamise kiirust. Mida kauem ühtne järelevalvemehhanism tegutseb ja mida enam kogemusi omandab, seda edukamalt suudab organisatsioon saavutada talle pandud keerulisi eesmärke.

Põhjalik hindamine lõi olulise pretsedendi ühtse järelevalvemehhanismi teostatava vertikaalse ja horisontaalse järelevalve seisukohalt. See näitas, et järjepidevaks järelevalveks on euroalal vaja täielikult ühtlustatud seadusandlust. EKP suhtub väga tõsiselt reguleerivasse ja järelevalveraamistikku, mis tagab pangandussüsteemi turvalisuse ja usaldusväärsuse ning finantssüsteemi stabiilsuse.

1 Ühtse järelevalvemehhanismi ülevaade

Selles peatükis keskendutakse järgmistele teemadele:

- euroala pangandusjärelevalve jaoks uue institutsioonilise raamistiku loomine ja seotud juhtimisstruktuurid;
- EKP järelevalvefunktsiooni korraldus.

Käsitletakse ka uut korraldust EKP pangandusjärelevalve¹ osalemise kohta asjaomaste ELi ja rahvusvaheliste institutsioonide ning foorumite tegevuses.

1.1 Aruandlus ja välissuhtlus

Ühtse järelevalvemehhanismi määrides on sätestatud, et järelevalveülesannete andmist EKP-le tuleks tasakaalustada asjakohaste läbipaistvuse ja aruandluse nõuetega. Seega oli üks EKP prioriteete kehtestada Euroopa Parlamendile ja ELi Nõukogule esitatava korrapärase aruandluse raamistik ja luua tõhusad välissuhtluskanalid.

1.1.1 Range aruandlusraamistiku rakendamine

Ühtse järelevalvemehhanismi määrides on sätestatud Euroopa Parlamendile ja ELi Nõukogule esitatavaid EKP järelevalvefunktsiooni aruandeid puudutav sisuline ja usaldusväärne aruandlusraamistik. Ühtse järelevalvemehhanismi määride kohaselt EKP-le antud ülesannetega seotud demokraatliku aruandekohustuse praktiline kord on sätestatud:

- Euroopa Parlamendi ja EKP [institutsioonidevahelises kokkuleppes](#),
- ELi Nõukogu ja EKP vahel sõlmitud [vastastikuse mõistmise memorandumis](#).

Lisaks nähakse ühtse järelevalvemehhanismi määridega ette aruandekohustused, mis puudutavad ka Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide parlamente.

Peamised aruandluskanalid

Ühtse järelevalvemehhanismi määride kohaselt on EKP-l aruandekohustus Euroopa kodanike esindajate ees Euroopa Parlamendis. Järelevalvenõukogu esimees osaleb korrapärastel avalikel kuulamistel ja erakorralistel mõttevahetustel Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni istungitel ning EKP vastab Euroopa Parlamendi liikmete kirjalikele küsimustele. Eurorühm võib samuti esitada nii suulisi kui ka kirjalikke küsimusi ning korraldada euroalavälise osalevate liikmesriikide

¹ EKP pangandusjärelevalveks nimetatakse järelevalvega tegelevaid EKP tegevusharusid.

esindajate juuresolekul korrapäraseid ja erakorralisi mõttevahetusi. Ühtlasi esitab järelevalvenõukogu esimees ühtse järelevalvemehhanismi aastaaruande nii parlamendikomisjonile kui ka eurorühmale. Aruanne edastatakse ka Euroopa Komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele. Liikmesriikide parlamentide liikmed võivad samuti esitada EKP-le kirjalikke küsimusi ja kutsuda järelevalvenõukogu esimeest või mõnda teist järelevalvenõukogu liiget osalema asjaomase liikmesriigi krediitdiasutuse järelevalvet käsitlevas arutelus.

Aruandlusnõuete täitmine

Järelevalvenõukogu esimees osales 2014. aastal **Euroopa Parlamendi** majandus- ja rahanduskomisjoni korraldatud:

- kahel korralisel avalikul kuulamisel (**18. märtsil** ja **3. novembril**);
- kahel erakorralisel mõttevahetusel (4. veebruaril ja 3. novembril).

Danièle Nouy osales ka parlamendiliikmetele EKP poliitika selgitamiseks korraldatud EKP ja Euroopa Parlamendi seminaril, mis toimus uue parlamendikoosseisu ametiaja alguses 14. oktoobril 2014. Järelevalvenõukogu aseesimees Sabine Lautenschläger võttis 12. jaanuaril 2015 EKPs vastu Euroopa Parlamendi liikmed, et esitada neile ülevaade EKP järelevalveprioriteetidest 2015. aastal.

EKP esitas Euroopa Parlamendile korrapäraselt järelevalvenõukogu koosolekute konfidentsiaalsed protokollid ja hiljuti vastuvõetud õigusaktide loetelud (vt EKP vastu võetud õigusaktid pangandusjärelevalve üldraamistiku kohta).

Ajavahemikus 2013. aasta novembrist kuni 15. jaanuarini 2015 avaldas EKP oma **veebilehel** 14

vastust Euroopa Parlamendi liikmete järelevalveteemalistele küsimustele. Enamik kirju käsitlesid ettevalmistusi ja põhjalikku hindamist.

Mis puutub **ELi Nõukogusse**, siis osales järelevalvenõukogu esimees 2014. aastal neli korda majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu ning eurorühma kohtumistel. Alates 4. novembrist 2014 hakkas järelevalvenõukogu esimees täitma aruandekohustust ELi Nõukogu ees eurorühma kaudu.

Liikmesriikide parlamentidega seotud aruandluskohustuste raames osales +järelevalvenõukogu esimees kahel arvamuste vahetamisel:

- Saksa *Bundestagi* rahanduskomisjonis 8. septembril 2014 – Danièle Nouy osales sellel koos Föderalse Finantsjärelevalveameti (BaFin) tollaegse presidendi Elke Königiga;
- Prantsuse *Assemblée nationale*' Euroopa küsimuste komisjonis 16. detsembril 2014 – Danièle Nouy osales sellel koos *Autorité de contrôle prudentiel et de résolution*'i (ACPR) peasekretäri Edouard Fernandez-Bolloga.

Valmistudes teostama täies ulatuses oma järelevalveülesandeid, täitis EKP 2014. aastal ka mitu ühekordset aruandekohustust, nagu on sätestatud ühtse järelevalvemehhanismi määruuses. Need oli järgmised:

- **kvartaliaruannete** avaldamine ühtse järelevalvemehhanismi määruuse praktilisel rakendamisel tehtud edusammude kohta:
 - Ühtse järelevalvemehhanismi kvartaliaruanne 2014/1
 - Ühtse järelevalvemehhanismi kvartaliaruanne 2014/2
 - Ühtse järelevalvemehhanismi kvartaliaruanne 2014/3
 - Ühtse järelevalvemehhanismi kvartaliaruanne 2014/4
- **eetikaraamistiku** läbivaatamine, et võtta arvesse EKP uut rolli järelevalveasutusena;
- **lahusust käsitleva EKP otsuse** avaldamine; see otsus reguleerib EKP rahapoliitikaga seotud ülesannete ja järelevalveülesannete lahusust.

1.1.2 Tõhusate välissuhtluskanalite ja -vahendite väljatöötamine

Tõhus välissuhtlus on äärmiselt oluline, et suurendada ühtse järelevalvemehhanismi mõistmist, aktsepteerimist ja usaldamist pangandusliidu laiemas kontekstis ning tõsta EKP pangandusjärelevalve usaldusväärsust ja mainet. Koostati järelevalvealane suhtlusraamistik, mille kiitis heaks järelevalvenõukogu ja mille kavandamisel võeti arvesse teiste järelevalveasutuste head tava teabevahetuse valdkonnas.

Selleks et teha välissuhtlus üldsusele kättesaadavamaks, tõlgitakse järgmised dokumendid (olenevalt adressaadist):

- kohustuslikud väljaanded ja üldsuse teavitamise vahendid kõigisse ELi ametlikesse keeltesse;
- ühtses järelevalvemehhanismis osalevate riikide kodanikele mõeldud teave nende riikide ametlikesse keeltesse.

2014. aastal loodi muu hulgas järgmised suhtluskanalid ja -vahendid:

- **Pangandusjärelevalve veebileht**
Ühtse järelevalvemehhanismi peamine suhtlusvahend on 4. novembril 2014 käivitatud uus spetsiaalne veebileht. Veebilehel on avaldatud teave üldsusele, järelevalve alla kuuluvatele pankadele ja teistele sidusrühmadele, sealhulgas pressiteated (2014. aastal avaldati 20 pressiteadet), kõned, intervjuud, õigusaktid ja veebiülekanded. Laiemale üldsusele otsest huvi pakkuvad rubriigid on tõlgitud kõigisse ELi ametlikesse keeltesse.

EUROPEAN CENTRAL BANK
BANKING SUPERVISION

European Central Bank

ENGLISH OTHER LANGUAGES 22 +

[Contacts](#)
[Follow us +](#)
[Share +](#)

[About](#)
[Supervisory Practices](#)
[Organisation & Governance](#)
[Legal Framework](#)
[Press & Publications](#)
[Careers](#)

Banking supervision

3,600 banks, 19 countries, one system

European banking supervision helps to rebuild trust and bolsters the safety and soundness of the banking system. The ECB directly supervises the biggest banks in the euro area.

[Read more](#)

[In focus](#)
[Press releases](#)
[Speeches](#)
[Interviews](#)
[Publications](#)
[Legal acts](#)

[RSS-Feed](#)

- Pangandusjärelevalve juhend**
 EKP avaldas 30. septembril 2014 kõigis euroala ametlikes keeltes pangandusjärelevalve juhendi. Selle eesmärk on selgitada pankadele, üldsusele ja meediale ühtse järelevalvemehhanismi ülesandeid ning järelevalvetavasid. Juhendit ajakohastatakse korrapärast, nii et see peegeldaks praktikas omandatud uusi kogemusi. Lisateavet vt punktist 2.2.2.
- Avalikud konsultatsioonid**
 Ühtse järelevalvemehhanismi määrase kohaselt korraldati avalikud konsultatsioonid kolme EKP määrase eelnõu arutamiseks:
 - EKP ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse eelnõu;
 - EKP määrase eelnõu järelevalvetasude kohta;
 - EKP määrase eelnõu järelevalvealase finantsteabe aruandluse kohta.
 Konsultatsioonide eesmärk oli küsida huvitatud ELi kodanike, turuosaliste ja teiste sidusrühmade seisukohti. Iga konsultatsiooni osana korraldati Maini-äärses Frankfurdis [avalikud kuulamised](#), mille veebiülekanne toimus EKP veebilehel. Saadud vastuseid võeti asjaomaste määruste lõpptekstis arvesse.
- Teabenõuded**
 EKP uute järelevalveülesannetega seoses on esitatud teabenõuete arv märkimisväärselt tõusnud. Seepärast on EKP suurendanud oma teabenõuete meeskonda. Osa teabenõudeid on lisatud korduma kippuvate küsimuste alla, mis avaldati pangandusjärelevalve veebilehel ja mida korrapärast ajakohastatakse.

- **Õppematerjalid**

Veebilehel on avaldatud üldsusele mõeldud teave (sealhulgas lühivideod ja selgitavad tekstid), mille eesmärk on suurendada teadlikkust pangandusjärelvalvest. Materjale ajakohastatakse ja täiendatakse vastavalt vajadusele.

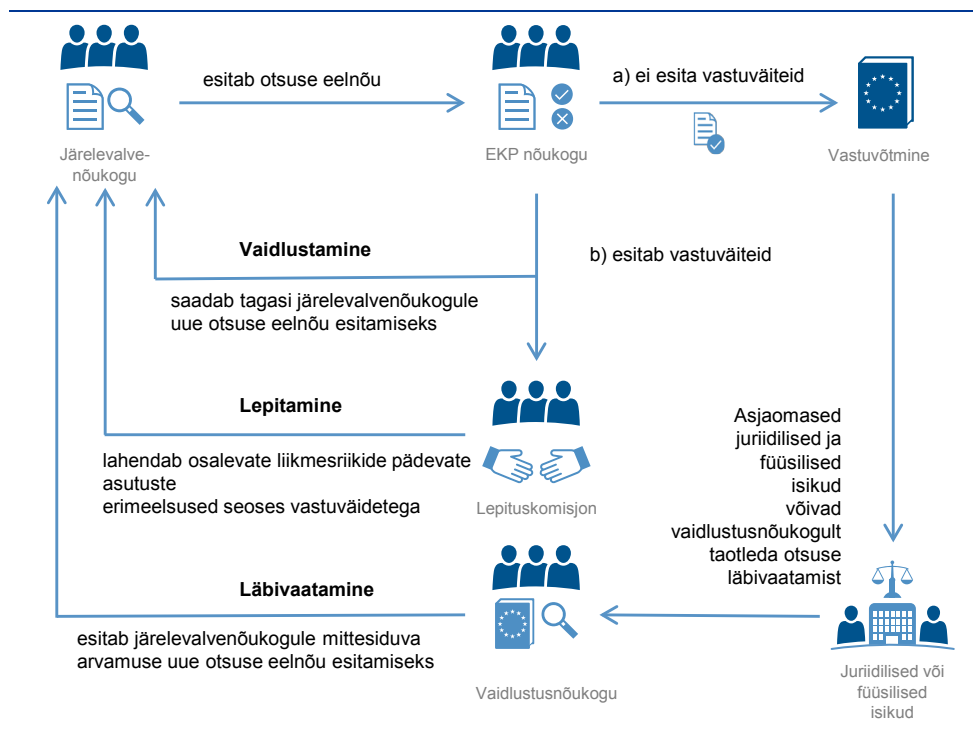
1.2 Järelevalvenõukogu ja juhtkomitee

1.2.1 Ühtse järelvalvemehhanismi järelevalvenõukogu

Kooskõlas ühtse järelvalvemehhanismi määrusega vastutab EKP-le antud ülesannete kavandamise ja täitmise eest täielikult ühtse järelvalvemehhanismi järelevalvenõukogu, mis on EKP siseüksus. Järelevalvenõukogu võtab vastu otsuste eelnõud, mille EKP nõukogu on vastu võtnud **vastuväidete mitteesitamise menetluse** raames (vt Joonis 1). Otsused loetakse vastu võetuks, kui EKP nõukogu ei esita teatud aja (kuni kümme tööpäeva) jooksul oma vastuväiteid. Üldist raamistikku (nt ühtse järelvalvemehhanismi raammäärust) puudutavad otsused võtab nõukogu vastu väljaspool vastuväidete mitteesitamise menetlust.

Joonis 1

Vastuväidete mitteesitamise menetlus

Järelevalvenõukogu moodustamine ning selle esimehe, aseesimehe ja kolme EKP esindaja ametisse nimetamine 2013. aasta detsembri lõpus ja 2014. aasta alguses oli seega peamine samm ühtse järelvalvemehhanismi loomisel.

ELi Nõukogu nimetas järelvalvenõukogu esimehe **Danièle Nouy** ametisse 16. detsembril 2013. Ametisse nimetamise otsus tehti pärast avalikku valikumenetlust EKP nõukogu 20. novembri 2013. aasta ettepaneku alusel ning Euroopa Parlament kiitis selle heaks 11. detsembril. Danièle Nouy ametisse nimetamisel kasutati kiirmenetlust, läbides siiski ühtse järelvalvemehhanismi määramises ette nähtud ning Euroopa Parlamendi ja ELi Nõukoguga kokku lepitud etapid.

Pärast Euroopa Parlamendilt heakskiidu saamist nimetas ELi Nõukogu **Sabine Lautenschlägeri** alates 12. veebruarist 2014 järelvalvenõukogu aseesimeheks. Nagu ühtse järelvalvemehhanismi määramises sätestatud, valiti järelvalvenõukogu aseesimees EKP juhatuse liikmete hulgast.

EKP nõukogu määras 6. märtsil 2014 järelvalvenõukogusse kolm EKP esindajat: **Ignazio Angeloni**, **Julie Dicksoni** ja **Sirkka Hämäläineni**. 18. veebruaril 2015 määrati neljandaks esindajaks **Luc Coene**.

Järelvalvenõukogu esimehe ametisse nimetamise järel paluti kõigil riiklikel pädevatel asutustel määrata nõukogusse oma esindaja. Kui pädevaks asutuseks ei ole keskpang, võivad järelvalvenõukogu liikmed kaasata esindaja oma liikmesriigi keskpangast. Sel juhul käsitatakse kõiki neid esindajaid kokku hääletamisel siiski ainult ühe liikmena.

Ühtse järelvalvemehhanismi määramise kohaselt peab EKP nõukogu vastu võtma sise-eeskirjad, milles kirjeldatakse üksikasjalikult tema suhteid järelvalvenõukoguga. EKP nõukogu tegi 22. jaanuaril 2014 asjakohased muudatused **EKP kodukorras**. Ajakohastatud eeskirjadega seatakse eelkõige sisse EKP nõukogu ja järelvalvenõukogu suhtlus sellise menetluse korral, milles EKP ei esita vastuväiteid järelvalvenõukogu otsustele. Selleks et kajastada nõuetekohaselt EKP nõukogu vastutust EKP sisestruktuuri ja otsustusprotsessi eest kooskõlas **EKPSi** ja **EKP põhikirjaga**, on teatavad eeskirjad järelvalvenõukogu menetluste kohta lisatud ka **EKP kodukorda**.

Järelvalvenõukogu võttis 31. märtsil 2014 vastu oma **kodukorra**, mida tuleb tõlgendada koostoimes EKP ajakohastatud kodukorraga.

Järelvalvenõukogu **tegevusjuhend** kinnitati 12. novembril 2014 ja jõustus järgmisel päeval. Tegevusjuhendi eesmärk on kehtestada järelvalvenõukogu liikmetele ja teistele järelvalvenõukogu koosolekutel osalejatele kohustuslike rangete eetikastandardite üldine raamistik ning konkreetsed menetlused muu hulgas võimalike huvide konfliktide käsitlemiseks.

Ühtse järelevalvemehtanismi järelevalvenõukogu

Esireas (vasakult):

Robert Ophèle, Fabio Panetta,
Danièle Nouy, Sabine
Lautenschläger, Norbert Goffinet,
Anneli Tuominen, Cyril Roux, Matej
Krumberger (Stanislava Zadavec
Capriolo asendusliige)

Keskises reas (vasakult):

Mathias Dewatripont, Elke König,
Ignazio Angeloni, Julie Dickson,
Vasiliki Zakka, Claude Simon, Jan
Sijbrand, Sirkka Härmäläinen,
Mariano Herrera (Fernando Restoy
Lozano asendusliige)

Tagareas (vasakult):

Andreas Ittner, Vladimír Dvořáček,
Karol Gabarretta, Zoja Razmusa,
Kristaps Zakulis, Yíangos
Demetriou, Kilvar Kessler, Helmut
Ettl, António Varela, Alexander
Demarco

Esimees	Danièle Nouy	Küpros	Kyriacos Zingas (Central Bank of Cyprus, kuni 31. oktoober 2014) Yíangos Demetriou (Central Bank of Cyprus, alates 1. novembrist 2014)
Aseesimees	Sabine Lautenschläger	Läti	Kristaps Zakulis (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) Zoja Razmusa (Latvijas Banka)
EKP esindajad	Ignazio Angeloni Luc Coene (alates 11. märtsist 2015) Julie Dickson Sirkka Härmäläinen	Leedu	Ingrida Šimonytė (Lietuvos bankas, alates 1. jaanuarist 2015)
Belgia	Mathias Dewatripont (Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique)	Luksemburg	Claude Simon (Commission de Surveillance du Secteur Financier) Norbert Goffinet (Banque centrale du Luxembourg)
Saksamaa	Elke König (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht, kuni 28. veebruar 2015) Felix Hufeld (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht, alates 1. märtsist 2015) Andreas Dombret (Deutsche Bundesbank)	Malta	Karol Gabarretta (Malta Financial Services Authority) Alexander Demarco (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta)
Eesti	Kilvar Kessler (Finantsinspeksioon) Madis Müller (Eesti Pank)	Madalmaad	Jan Sijbrand (De Nederlandsche Bank)
Iirimaa	Cyril Roux (Central Bank of Ireland / Banc Ceannais na hÉireann)	Austria	Helmut Ettl (Finanzmarktaufsicht) Andreas Ittner (Oesterreichische Nationalbank)
Kreeka	Vassiliki Zakka (Bank of Greece)	Portugal	Pedro Duarte Neves (Banco de Portugal, kuni 10. september 2014) António Varela (Banco de Portugal, alates 11. septembrist 2014)
Hispaania	Fernando Restoy Lozano (Banco de España)	Sloveenia	Stanislava Zadavec Capriolo (Banka Slovenije)
Prantsusmaa	Robert Ophèle (Banque de France)	Slovakkia	Vladimír Dvořáček (Národná banka Slovenska)
Itaalia	Fabio Panetta (Banca d'Italia)	Soome	Anneli Tuominen (Finanssivalvonta) Pentti Hakkarainen (Suomen Pankki – Finlands Bank, kuni 31. detsember 2014) Kimmo Virolainen (Suomen Pankki – Finlands Bank, alates 1. jaanuarist 2015)

Järelevalvenõukogu on tegutsenud alates 2014. aasta jaanuarist ja esimene koosolek korraldati 30. jaanuaril. 2014. aastal toimus 22 koosolekut, millest neli olid telekonverentsid.

Märtsis algatatud protsess järelevalve alla kuuluvate asutuste olulisust kindlaks määrava 120 otsuse ettevalmistamiseks ja vastuvõtmiseks kõigis asjaomastes ametlikes keeltes ning põhjaliku hindamise tulemuste heakskiitmine olid esimesed põhisaavutused analüütiliste, õiguslike ja logistiliste probleemide lahendamisel.

Peale ametlike koosolekute toimus järelevalvenõukogu liikmete vahel mitu mitteametlikku teabevahetust, sealhulgas järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehe külastuste käigus liikmesriikidesse. Selleks et täita 2013. aasta novembris Euroopa Parlamendi ees valikumenetluse käigus toimunud ärakuulamisel võetud kohustust, külastas esimees 2014. aastal euroala kõiki 24 liikmesriigi järelevalveasutust ja keskpanga ning kohtus nende juhatuse liikmete ja töötajatega.

Kuna Leedu ühines 1. jaanuaril 2015 euroalaga, osales Leedu keskpanga esindaja ajavahemikus 2014. aasta septembrist kuni detsembrini vaatlejana järelevalvenõukogu koosolekutel.

Kooskõlas järelevalvenõukogu kodukorraga kutsuti Euroopa Komisjoni ja Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) esindajad osalema mõnel koosolekul, et tagada mitmes küsimuses optimaalne koostöömimine ühtse turuga.

1.2.2 Juhtkomitee

Juhtkomitee toetab järelevalvenõukogu tegevust ja valmistab ette tema koosolekuid. EKP muudetud kodukord sisaldab tema liikmete, sealhulgas järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehe, ühe EKP esindaja ja viie üheaastaseks ametiajaks määratava riikliku pädeva asutuse esindaja valikut käsitlevaid eeskirju. Õiglase tasakaalu ja rotatsiooni tagamiseks on riiklikud pädevad asutused jaotatud nelja rühma vastavalt järjestusele, mis põhineb asjaomaste riikide panganduse konsolideeritud koguaral. Juhtkomitees peab alati olema igast rühmast vähemalt üks liige.

Juhtkomitee esimene koosolek toimus 27. märtsil 2014. 2014. aastal korraldati kokku üheksa koosolekut.

1.3 Vaidlustusnõukogu ja lepituskomisjon

1.3.1 Vaidlustusnõukogu

Vaidlustusnõukogu moodustati 14. aprilli 2014. aasta otsusega [EKP/2014/16](#). Vaidlustusnõukogu vaatab asutusesiseselt halduskorras läbi EKP järelevalvealased otsused.

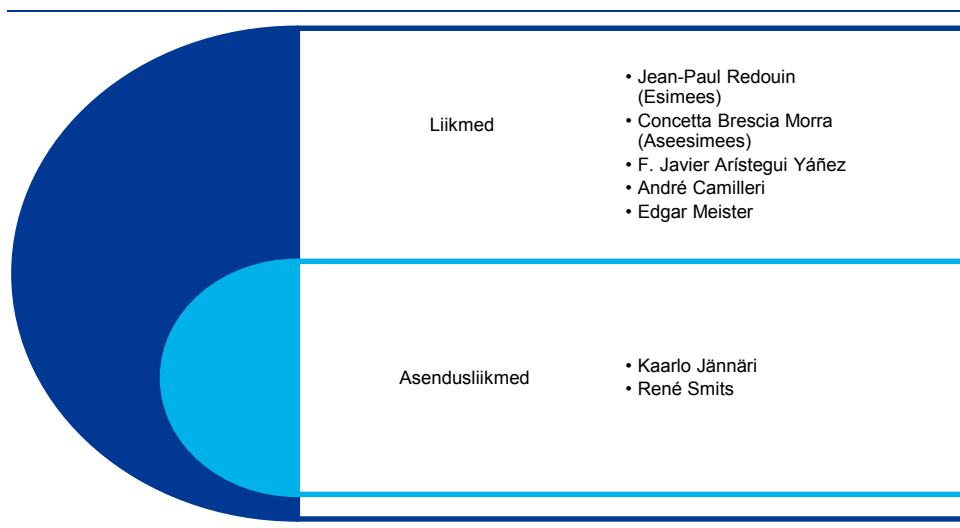
Koosseis ja peamised ülesanded

Vaidlustusnõukogus on viis liiget ja kaks asendusliiget, kes on hea reputatsiooniga isikud ja kellel on piisavad kogemused panganduse ja muude finantsteenuste

valdkonnas. EKP nõukogu nimetas nad avaliku osalemiskutse järel viieaastaseks ametiajaks, mida saab ühe korra pikendada. Kahe asendusliikme ülesanne on liikmeid nende ajutise töövõimetuse korral või otsuses EKP/2014/16 sätestatud muudel asjaoludel ajutiselt asendada.

Joonis 2

Vaidlustusnõukogu koosseis

Vaidlustusnõukogu liikmed tegutsevad sõltumatult ja avalikes huvides ega saa korraldusi EKP-lt. EKP pangandusjärelevalve veebilehel on avaldatud kõigi liikmete ja asendusliikmete [kohustuste ja huvide avalikud deklaratsioonid](#).

Järelevalvealaste otsuste läbivaatamist saab EKP-lt taotleda füüsiline või juriidiline isik, kellele otsus on adresseeritud või keda otsus otseselt ja isiklikult puudutab.

Vaidlustusnõukogu peab läbivaatamise kohta vastu võtma arvamuse hiljemalt kahe kuu jooksul alates läbivaatamise taotluse saamise kuupäevast. Vastavalt vaidlustusnõukogu arvamusele, mis ei ole siduv, otsustab järelevalvenõukogu, kas teha EKP nõukogule ettepanek selle kohta, et vaidlustatud otsus tuleb tühistada, asendada identse sisuga otsusega või uue otsusega.

Kuna vaidlustusnõukogu peab taotluse korral EKP järelevalvealased otsused läbi vaatama ja vaidlustusnõukogu poolse läbivaatamise tulemusel võtab EKP nõukogu iga kord vastu uue otsuse, on haldusnõukogu EKP järelevalveülesannete täitmisel vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määrasele EKP otsustusprotsessi oluline osa.

Vaidlustusnõukogu toetavad tema ülesannete täitmisel järelevalvenõukogu sekretariaat ja vajaduse korral teised EKP tegevusharud.

Vaidlustusnõukogu

Esireas (vasakult):
André Camilleri, Concetta Brescia
Morra, Jean-Paul Redouin

Tagareas (vasakult):
Kaarlo Jännäri, Edgar Meister, F.
Javier Arístegui Yáñez, René Smits

Tegevusalad

Vaidlustusnõukogu alustas tööd 2014. aasta septembris. Senini on vaidlustusnõukogu saanud **kolm läbivaatamise taotlust** seoses olulisust käsitlevate EKP otsustega, millest teatati järelevalve alla kuuluvatele olulistele üksustele 2014. aasta septembris. Järelevalve alla kuuluvad olulised üksused väitsid erinevatel põhjustel, et neid ei tuleks pidada oluliseks ning palusid seetõttu vaidlustusnõukogul EKP hinnang läbi vaadata.

Vaidlustusnõukogu tugines otsuste läbivaatamisel taotluse esitajate kirjalikele avaldustele ning kutsus nad kõik ka Maini-äärses Frankfurdis korraldatud suulisele ärakuulamisele. Vaidlustusnõukogu võttis iga taotluse kohta vastu arvamuse, mille esitas järelevalvenõukogule. Seejärel esitati uued olulisust käsitlevad otsuse eelnõud EKP nõukogule vastuväidete mitteesitamise menetluse raames heaks kiitmiseks. Pärast heakskiitmist tehti need kolmele taotluse esitajale teatavaks.

Läbivaatamise kulude kohta on otsuses EKP/2014/16 sätestatud, et katta tuleb tekkinud mõistlikud kulud. EKP on koostanud kulude hüvitamise korra, mille kohaselt taotluse esitajad peavad põhimõtteliselt maksma EKP-le kuludest kindlaksmääratud osa. EKP avaldab kulude hüvitamise korra oma veebilehel kohe pärast selle lõplikku viimistlemist, et anda võimalikele taotluse esitajatele kindlustunne kulude summa suhtes, mida nad peavad maksma.

Kui EKP nõukogu läbivaatamise teate tulemusena kas tühistab esialgse EKP otsuse või muudab seda, ei pea taotluse esitaja siiski kulusid kandma. EKP hüvitab sellisel juhul taotluse esitajal läbivaatusega seoses tekkinud kulud, välja arvatud siis, kui neid kulusid peetakse ebaproportsionaalselt suureks. Viimasel juhul peab need kulud kandma taotluse esitaja.

1.3.2 Lepituskomisjon

Lepituskomisjon asutati 2. juuni 2014. aasta määruse [EKP/2014/26](#) alusel eesmärgiga tagada rahapoliitika ja järelevalveülesannete lahusus, mida nõuab ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 25 lõige 5. Riikliku pädeva asutuse taotlusel tegeleb lepituskomisjon EKP nõukogu esitatud vastuväidetega järelevalvenõukogu koostatud otsuste eelnõude suhtes.

Lepituskomisjoni kuulub igast osalevast liikmesriigist üks esindaja, kes valitakse EKP nõukogu või järelevalvenõukogu liikmete hulgast. Lepituskomisjoni esimees – kes on järelevalvenõukogu aseesimees ega ole lepituskomisjoni liige – aitab saavutada tasakaalu EKP nõukogu ja EKP järelevalvenõukogu liikmete vahel.

EKP tegi lepituskomisjoni moodustamiseks ELi Nõukogu eesistujale 2014. aasta augustis ettepaneku, et lepituskomisjoni liikmed nimetataks ametisse iga-aastase rotatsiooni korras. Ettepanek võeti vastu pärast selle arutamist majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus.

Rotatsioonisüsteemi jaoks moodustatakse kaks võimalikult võrdse suurusega riikide rühma, tuginedes riikide protokollilisele järjestusele nende riigikeeltes.

Esimesel aastal:

- määravad esimese rühma riigid omapoolse EKP nõukogu liikme;
- määravad teise rühma riigid omapoolse järelevalvenõukogu liikme.

Järgmisel aastal määratakse liikmed vastupidi, st esimese rühma liikmesriigid määravad järelevalvenõukogu liikme ja teise rühma liikmesriigid EKP nõukogu liikme.

Kui euroalaväline liikmesriik otsustab osaleda ühtses järelevalvemehhanismis tiheda koostöö raames, tehakse tema valitsusele ettepanek määrata oma järelevalvenõukogu liige lepituskomisjoni.

Lepituskomisjonis on esindatud ka Leedu, kes ühines euroalaga 1. jaanuaril 2015.

Lepituskomisjoni esimene koosolek toimus 2014. aasta novembri lõpus. Esimees ja liikmed jõudsid koosolekul ühisele arusaamisele, kuidas rakendada praktikas teatavaid määruses EKP/2014/26 sätestatud menetlusetappe.

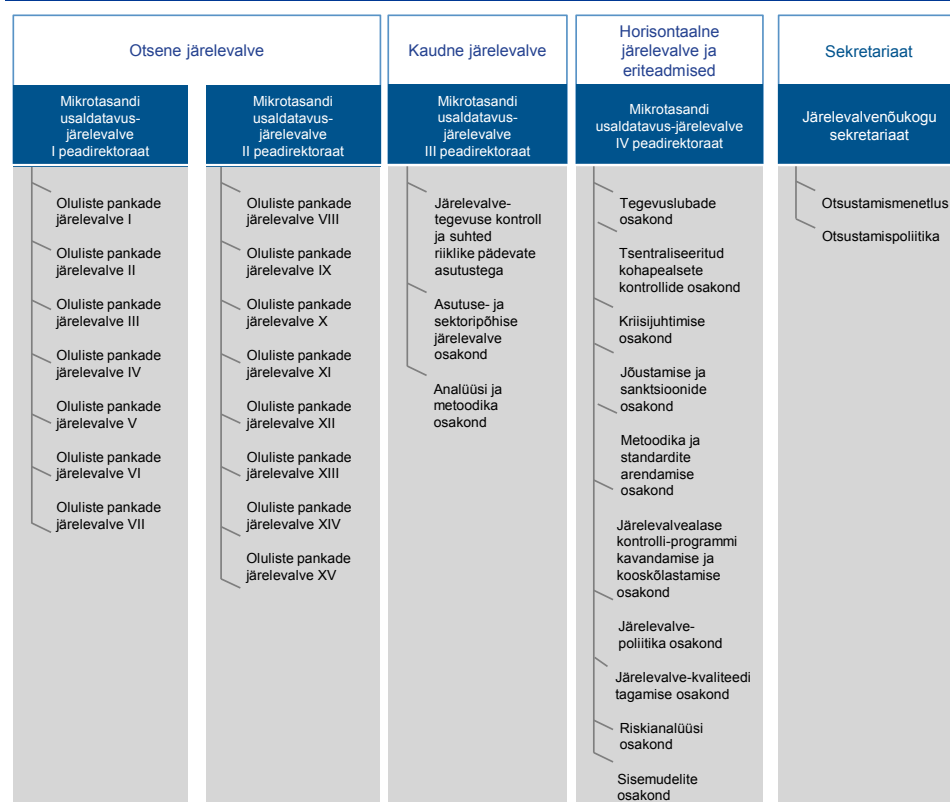
1.4 Järelevalvefunktsiooni korraldamine EKP

Ühtse järelevalvemehhanismi moodustamiseks tuli EKP senisesse organisatsioonilisse struktuuri teha mõningaid muudatusi.

Uue mikrotasandi usaldatavusjärelevalve funktsiooni teostamiseks loodi EKP viis uut tegevusharu: neli peadirektoraati ja järelevalvenõukogu sekretariaat.

Joonis 3

Ühtse järelevalemehhanismi peamine organisatsiooniline struktuur

Joonisel on uute tegevusvaldkondade organisatsioonistruktuuri kaks esimest taset.
 ■ Peadirektoraat

1.4.1

Mikrotasandi usaldatavusjäreleva I ja II peadirektoraat

Mikrotasandi usaldatavusjäreleva I ja II peadirektoraat tegelevad **oluliste pankade otsese järeleva**. Mõlemad peadirektoraadid on korraldatud vastavalt riskipõhise järeleva lähenemisviisile ning on seega spetsialiseerunud riskipositsioonide, keerukuse ja ärimudelite alusel.

- Mikrotasandi usaldatavusjäreleva I peadirektoraat teostab järelevaet ligikaudu 30 kõige süsteemsema pangagrupi üle ja on jaotatud seitsmeks osakonnaks, kus on ligikaudu 200 täistööajale taandatud ametikohta.
- Mikrotasandi usaldatavusjäreleva II peadirektoraat teostab järelevaet ligikaudu 90 pangagrupi üle ja on jaotatud kaheksaks osakonnaks, kus on samuti ligikaudu 200 täistööajale taandatud ametikohta.

Oluliste pankade järelevaet teostatakse tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega. Iga EKP otsese järeleva alla kuuluva üksuse või olulise pangagrupi jaoks moodustatud **ühine järelevaerühm**. Iga rühma tööd koordineerib ühise järelevaerühma koordinaator EKP mikrotasandi usaldatavusjäreleva I ja II peadirektoraadist ja toetab üks või mitu kohalikku allkoordinaatorit riiklikest

pädevatest asutustest ning selle koosseisu kuulub hulk järelevalvespetsialiste nii EKPst kui ka osalevate riikide pädevatest asutustest. 14 kõige keerukamal pangagrupil on igaühel spetsiaalne ühise järelevalverühma koordinaator, ülejäänud pangagruppide puhul vastutavad ühiste järelevalverühmade koordinaatorid tavaliselt kahe või kolme pangagrupi eest.

Neutraalsuse suurendamiseks ja rõhutamiseks on ühise järelevalverühma koordinaator tavaliselt pärit muust riigist kui tema järelevalve all oleva panga päritoluriik. Samuti kohaldatakse rotatsiooni põhimõtet: selleks et ühiste järelevalverühmade koordinaatorid ei looks järelevalve alla kuuluvate pankadega liiga tihedaid sidemeid, peavad nad vahetama panku iga kolme kuni viie aasta järel. Lisateavet ühiste järelevalverühmade kohta vt punkt 2.2.3.

1.4.2 Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve III peadirektoraat

Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve III peadirektoraat vastutab EKP kontrollifunktsiooni täitmise eest seoses **vähem oluliste krediidiasutuste** järelevalvega, mida teostavad riiklikud pädevad asutused.

Rangete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise ja järelevalvetulemuste sidususe tagamiseks võib EKP pärast konsulteerimist asjaomase riikliku pädeva asutusega või selle taotlusel võtta igal ajal üle vastutuse vähem oluliste krediidiasutuste järelevalve eest.

Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve III peadirektoraat on jaotatud kolmeks osakonnaks, kus on ligikaudu 80 täistööajale taandatud ametikohta. Peadirektoraadi ülesanded on järgmised:

- (i) kontroll riiklike pädevate asutuste järelevalvetavade üle seoses vähem oluliste krediidiasutustega ning suhted riiklike pädevate asutustega;
- (ii) vähem oluliste krediidiasutuste asutusepõhine ja valdkondlik järelevalve;
- (iii) analüüs ja metoodika.

1.4.3 Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraat

Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraat tegeleb kõigi järelevalvealaste **horisontaalsete ja eriteadmisi vajavate eriteenustega**. Ta toetab ühiseid järelevalverühmi ja riiklikke pädevaid asutusi nii oluliste kui ka vähem oluliste krediidiasutuste järelevalve teostamisel.

Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraadis on umbes 250 täistööajale taandatud ametikohta ja see on jaotatud kümneks osakonnaks:

- järelevalvealaste kontrolliprogrammide kavandamine ja kooskõlastamine;
- tegevuslubade andmine;

- jõustamine ja sanktsioonid;
- järelevalve kvaliteedi tagamine;
- järelevalve poliitika;
- metoodika ja standardite arendamine;
- kriisijuhtimine;
- tsentraliseeritud kohapealsed kontrollid;
- ühtse järelevalvemehhanismi riskianalüüs;
- sisemudelid.

Kuna riikide järelevalveraamistikud (sh poliitika, meetodid, standardid, protsessid) ja tavad on väga erinevad, on mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraadi oluline eesmärk edendada ühtse, järjepideva ja ajakohase järelevalvemeetodi väljatöötamist ning rakendamist, eesmärgiga luua võrdsed võimalused ja teostada tõhusamat järelevalvet kogu Euroopas.

Kõigi peadirektoraatide jaoks on ühtse järelevalvemehhanismi eesmärkide saavutamise ning eelkõige tõeliselt ühtse Euroopa järelevalveasutuse tegutsemise eelduseks EKP pangandusjärelevalve ja riiklike pädevate asutuste vaheline tihe koostöö ja koordineerimine. Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve III peadirektoraat on loonud EKP ja riiklike pädevate asutuste töötajate ning kõiki horisontaalseid ja eriteadmisi vajavaid eriteenuseid hõlmavad võrgustikud, peegeldades seega teataval määral ühiste järelevalverühmade ideed. Lisateavet vt peatükk 3.

1.4.4 Järelevalvenõukogu sekretariaat

Järelevalvenõukogu sekretariaadi ülesanded on:

- järelevalvenõukogu toetamine ja tema liikmete abistamine nende ülesannete ja kohustuste täitmisel, sealhulgas päevakordade, protokollide ja otsuste koostamine ning salvestamine;
- otsuste õigusliku aluse terviklikkuse ja nende õiguslikele nõuetele vastavuse tagamine;
- esimehe ja aseesimehe toetamine seoses nende aruandekohustustega Euroopa Parlamendi ja ELi Nõukogu ees;
- EKP järelevalveülesannete täitmist käsitleva aastaaruande ja muude järelevalveteemaliste korraliste aruannete koostamise koordineerimine.

Sekretariaadis on ligikaudu 30 täistööajale taandatud ametikohta.

1.4.5 Ühised teenused

EKP pangandusjärelevalvele, nagu ka teistele EKP funktsioonidele, osutasid nõustamis-, haldus-, tehnilisi, logistilisi ja muid teenuseid paljud muud EKP tegevusharud: haldus, avalikud suhted, personali, eelarve ja organisatsiooni peadirektoraat ning infosüsteemid.

Ühiste teenuste mudeli eesmärk oli vältida dubleerimist ja saada kasu EKP teiste tegevusharudega tekkivast sünergiast.

Nende ühiste teenuste konkreetseid tegevusalasid käsitletakse käesoleva aruande muudes punktides.

1.4.6 Ühtse järelevalvemehhanismi koosseisus kohtuvad komiteed

Eurosüsteemi/EKPSi komiteede olemasolevat struktuuri on kasutatud kohtumisteks ühtse järelevalvemehhanismi koosseisus (st kaasates selliste riiklike pädevate asutuste liikmed, kus järelevalvet ei teosta riigi keskpang), et nõustada ühtse järelevalvemehhanismiga seotud küsimustes.

Vastavalt muudeti [EKP kodukorda](#). Ühtse järelevalvemehhanismi koosseisus kohtuvad komiteed annavad aru järelevalvenõukogule ja vajaduse korral EKP nõukogule. Kooskõlas oma menetlustega annab järelevalvenõukogu tema aseesimehele volitused esitada kõigi selliste tegevustega seoses aruanded EKP juhatuse kaudu EKP nõukogule.

Tabel 1

Ühtse järelevalvemehhanismi koosseisus kohtuvad eurosüsteemi/EKPSi komiteed

Eurosüsteemi/EKPSi avalike suhete komitee (ECCO)
Finantsstabiilsuse komitee (FSC)
Personalikonverents (HRC)
Siseaudiitorite komitee (IAC)
Infotehnoloogia komitee (ITC)
Õiguskomitee (LEGCO)
Organisatsioonilise arengu komitee (ODC)
Statistikakomitee (STC)

1.4.7 Missioon

Võttes arvesse uut järelevalvefunktsiooni, kiitis EKP nõukogu 2015. aasta jaanuaris heaks [EKP ajakohastatud missiooni](#) ja [ühtse järelevalvemehhanismi missiooni](#), milles sätestatakse eelkõige, et järelevalvemeetodid lähtuvad rangeimatest rahvusvahelistest nõuetest.

1.5 Tiheda koostöö raamistik

Euroalavälised ELi liikmesriigid võivad ühtses järelevalvemehhanismis osaleda tiheda koostöö raames. Kui EKP ja asjaomase liikmesriigi pädevate asutuste vahel tiheda koostöö sisseseadmise põhitingimused on sätestatud ühtse järelevalvemehhanismi määruse artiklis 7, siis menetluslikud aspektid on täpsustatud [otsuses EKP/2014/5](#), mis jõustus 27. veebruaril 2014.

[Otsuses EKP/2014/5](#) on eelkõige sätestatud, et tiheda koostöö alustamise ametlik taotlus tuleb esitada vähemalt viis kuud enne kuupäeva, alates millest mitteosalev liikmesriik kavatseb ühtses järelevalvemehhanismis osaleda. Selline taotlus peab sisaldama taotleva liikmesriigi kohustust esitada kogu teave, mida EKP vajab asjaomases liikmesriigis asuvate krediidiasutuste põhjalikuks hindamiseks. Taotlev liikmesriik peab ka võtma kohustuse muuta oma riigisiseseid õigusakte eesmärgiga tagada, et: i) EKP poolt ühtse järelevalvemehhanismi määruse alusel vastu võetud õigusaktid on taotlevas liikmesriigis siduvad ja täitmisele pööratavad ning ii) sellise liikmesriigi pädev asutus ja määratud asutus järgivad juhiseid, suuniseid ja nõudeid, mida EKP tiheda koostöö raames annab.

EKP võib nõuda tiheda koostöö alustamise taotluse hindamiseks taotlevalt liikmesriigilt lisateavet, kuid ta võib ühtlasi arvesse võtta selle liikmesriigi pädeva asutuse poolt juba läbi viidud riigisisese pangandussektori põhjaliku hindamise tulemusi, juhul kui sellise põhjaliku hindamise meetodika vastab EKP standarditele ja tulemused on endiselt ajakohased.

Kui EKP leiab, et taotlev liikmesriik täidab ühtse järelevalvemehhanismi määruuses sätestatud tiheda koostöö alustamise kriteeriumid, ning kui selle liikmesriigi pangandussektori põhjalik hindamine on lõpetatud, võtab EKP vastu asjaomasele liikmesriigile adresseeritud tiheda koostöö alustamise otsuse. Juhul kui kriteeriumid ei ole täidetud, võtab EKP vastu otsuse, millega jäetakse tiheda koostöö alustamise taotlus rahuldamata ja milles selgitatakse otsuse aluseks olevaid asjaolusid. EKP võib teatavatel tingimustel tiheda koostöö asjaomasele liikmesriigile adresseeritud otsusega või asjaomase liikmesriigi taotlusel peatada või lõpetada.

2014. aastal ei saadud ühtegi tiheda koostöö alustamise ametlikku taotlust, kuigi mõned liikmesriigid soovisid mitteametlikult selgitusi tiheda koostöö sisseseadmise korra kohta.

1.6 Ühtne järelevalvemehhanism Euroopa ja üleilmse järelevalvesüsteemi osana

1.6.1 Koostöö ELi ja rahvusvahelisel tasandil

Kogu euroala pangandussüsteemi järelevalveasutusena on EKP-I koos riiklike pädevate asutustega parimad võimalused uute tekkivate riskide avastamiseks ja prioriteetide seadmiseks. Seetõttu saab ta juhtida tähelepanu poliitilistele

probleemidele ning teha kindlaks regulatiivsete muutuste vajaduse sellistel ELi ja rahvusvahelistel foorumitel nagu:

- Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA);
- Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRN);
- Baseli pangajärelevalve komitee (BCBS).

EKP pangandusjärelevalve osaleb aktiivselt nendel foorumitel, mille kaudu ta saab mõjutada reguleerimisarutelusid.

EKP ja riiklikud pädevad asutused teevad tihedat koostööd ka Euroopa Komisjoni ning Euroopa Pangandusjärelevalvega, et töötada välja Euroopa ühtset reeglistikku. Ühtse reeglistiku eesmärk on kehtestada ühtsed usaldatavusnõuded, mida nii olulised kui ka vähem olulised krediidasutused kogu ELis peavad järgima, ning vähendada kattuvusi ja suurendada sünergiaid.

EKP pangandusjärelevalve üks olulisimaid ülesandeid on töötada välja ühtsed meetodid ja järelevalvetavad, mida tuleb rakendada järjekindlalt kogu euroalal. EKP järgib sellega seoses EBA väljatöötatud ja Euroopa Komisjonis heaks kiidetud siduvaid tehnilisi standardeid ning EBA väljatöötatud ühtset järelevalvekäsiraamatut.

1.6.2 Vastastikuse mõistmise memorandum ELi-väliste riikidega

EKP leiab, et teabe jagamine valitud osapooltega on tema järelevalveülesannete tõhusaks ja tulemuslikuks täitmiseks hädavajalik. Asjakohase teabe ja hinnangute jagamist järelevalveasutuste vahel, sealhulgas ELi-välistes riikides, lihtsustavad vastastikuse mõistmise memorandumid. Ühtse järelevalvemehhanismi määrase artikli 8 kohaselt võib EKP arendada suhteid ja sõlmida halduskokkuleppeid järelevalveasutustega, rahvusvaheliste organisatsioonidega ja kolmandate riikide ametiasutustega.

EKP on ühtsele järelevalvemehhanismile sujuva ülemineku tagamiseks arendanud suhteid asjaomaste kolmandate riikide järelevalveasutustega. EKP rakendab kaheastmelist lähenemisviisi:

- esimeses, üleminekuetapis osaleb EKP euroala riikide pädevate asutuste ja kolmandate riikide järelevalveasutuste vahel juba sõlmitud üldistes ja/või asutusepõhistes vastastikuse mõistmise memorandumites;
- teine, püsivam etapp algab siis, kui EKP alustab nende järelevalveasutustega läbirääkimisi eraldi koostöökokkulepete sõlmimiseks.

2 Ühtse järelevalvemehhanismi loomise alused

Ettevalmistused kuni 3. novembrini 2013

Ettevalmistused ühtse järelevalvemehhanismi loomiseks algasid enne 3. novembrit 2013, mil jõustus ühtse järelevalvemehhanismi määrus. EKP alustas ettevalmistusi tihedas koostöös riikide järelevalveasutustega pärast 2012. aasta 29. juunil toimunud euroala tippkohtumist.

Ettevalmistusi juhtis **kõrgetasemeline järelevalve töörühm**, mille esimees oli EKP president ning kuhu kuulusid euroala riiklike pädevate asutuste ja keskpankade esindajad.

Tehniliste ettevalmistustega tegeles kõrgetasemelisele töörühmale aru andev **järelevalve töörühm**, kus osalesid riiklike pädevate asutuste ja riikide keskpankade kõrgema taseme esindajad. Töörühma liikmetest moodustati projektirühm, et edendada järelevalveasutuste suhtlust ja koostööd ning juhendada ettevalmistustöös osalevaid eksperte. Töörühma tehnilised ettevalmistused jagunesid viieks töösuunaks:

- esialgse ülevaate koostamine euroala pangandussüsteemist (1. töösuund);
- ühtse järelevalvemehhanismi õigusraamistiku loomine (2. töösuund);
- ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvemudeli koostamine (3. töösuund);
- järelevalvega seotud aruandluse raamistiku koostamine (4. töösuund);
- krediidasutuste põhjaliku hindamise esialgsed ettevalmistused (5. töösuund).

Ühtse järelevalvemehhanismi määrides sätestatud üleminekuaasta

Ühtse järelevalvemehhanismi määrus jõustus 3. novembril 2013. Määrusega nähti EKP-le ette üks aasta ühtse järelevalvemehhanismi loomiseks enne järelevalveülesannete täitma asumist 4. novembril 2014. See oli väga intensiivne ettevalmistusperiood, mis hõlmas eelkõige:

- ühtse järelevalvemehhanismi juhtimisstruktuuride loomist;
- ühtse järelevalvemehhanismi õigusraamistiku finaliseerimist;
- järelevalvemudeli väljatöötamist;
- EKP järelevalvefunktsiooni organisatsioonilist arendust ja personali värbamist.

Samal ajal viis EKP läbi oluliste pankade põhjaliku hindamise, mis koosnes varade kvaliteedi hindamisest ja stressitestist.

2.1 Õigusraamistik

2.1.1 Ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 6 lõike 7 kohaselt tuli EKP-I luua ja avalikustada raamistik EKP ja riiklike pädevate asutuste vahelise koostöö praktiliseks korraldamiseks ühtses järelevalvemehhanismis. Raamistik sõnastati EKP määruses ([Ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus](#)), mis avaldati 25. aprillil 2014 ja jõustus 15. mail 2014.

Ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus hõlmab ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 6 lõikes 7 selgelt sõnastatud aspekte:

- (i) krediidasutuste olulisuse hindamise meetoodika;
- (ii) oluliste krediidasutuste järelevalvega seotud koostöömenetlused;
- (iii) vähem oluliste krediidasutuste järelevalvega seotud koostöömenetlused.

Lisaks ühtse järelevalvemehhanismi määruse artiklis 6 selgelt sõnastatud aspektidele käsitleb ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus muu hulgas tegevuslubadega seotud menetlusi, olulisi osalusi, tegevuslubade tühistamist (ühtse järelevalvemehhanismi raames nimetatakse neid tegevusi ühisteks menetlusteks vt jagu 3.4), uurimisvolitustega seotud menetlusi, halduskaristuse määramise korda, makrotasandi usaldatavusjärelevalvet ja tihedat koostööd. Samuti sätestatakse raammääruses EKP järelevalveotsuste vastuvõtmisega seotud tähtsamad eeskirjad (nt õigus esitada tähelepanekuid ja juurdepääs failidele).

[Ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus](#) võeti vastu pärast avalikku konsultatsiooni, mis toimus 7. veebruarist 7. märtsini 2014. Lisaks toimus EKP 19. veebruaril 2014 avalik kuulamine, mis andis sidusrühmadele esimese võimaluse esitada küsimusi õigusakti eelnõu kohta. EKP sai avaliku konsultatsiooni lõppkuupäevaks [36 märkuste kogumit](#). Konsultatsioonile vastasid Euroopa ja liikmesriikide turu- ja pangaliidud, finantseerimis- ja krediidasutused, (euroalavälised) keskpangad ja järelevalveasutused, rahandusministeeriumid ja juristid. [Märkused](#) on avaldatud EKP veebilehel.

Enamik märkusi olid tehnilised – taotleti konkreetsete sätete täpsustamist ja muutmist. Raammääruse eelnõus soovitatud üldine lähenemisviis pälvis seega laialdase toetuse. Enim esitati märkusi EKP järelevalvealaste otsuste vastuvõtmise menetlusnormide (nt õigus olla ära kuulatud, juurdepääs failidele ja keelerežiim) kohta ning järelevalve alla kuuluvate üksuste olulisuse hindamise meetodite, tegevuslubade menetluste, tiheda koostöö ja järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste üksuste staatuse kohta.

Mitu vastajat tõstatasid ka küsimusi ühiste järelevalverühmade toimimise või kohapealsete kontrollide kohta ja üldisemalt ühtse järelevalvemehhanismi toimimise kohta alates 2014. aasta novembrist.

EKP veebilehel avaldati [tagasiside aruanne](#), milles käsitleti üksikasjalikult avaliku konsultatsiooni käigus saadud märkusi ja esitati ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse tehtud asjakohaste muudatuste ülevaade.

2.1.2 Oluliste krediidasutuste loetelu käsitlevad otsused

Vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määrusele ja raammääruse asjakohastele sätetele peab EKP kindlaks määrama euroala krediidasutused, mida tuleks pidada oluliseks. Pärast seda, kui krediidasutustel oli võimalus kasutada oma õigust avaldada arvamust, tuli neid teavitada nende staatusest 4. septembriks 2014. Samal kuupäeval avaldas EKP oma veebilehel [järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste ja vähem oluliste krediidasutuste loetelu](#).

Olulisuse hindamine

EKP teostas olulisuse hindamist tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määruuses sätestatud ja 2014. aasta aprillis vastu võetud ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses täpsustatud kriteeriumidele (vt tabel 2).

Eelkõige lisati ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklisse 59 kolm tingimust, mis puudutavad piiriülesel tegevusel põhinevat olulisuse kriteeriumit, mida käsitletakse üldiselt ühtse järelevalvemehhanismi määruuses:

- Järelevalve alla kuuluva pangagrupi emaettevõtja peab olema asutanud tütarettevõtjaid rohkem kui ühes osalevas liikmesriigis.
- Pangagrupi varade koguväärtus peab ületama 5 miljardit eurot (sama tingimust arvestatakse ka kriteeriumi puhul, mille järgi pank on tähtis riigi seisukohalt, et jätta välja väikesed krediidasutused, kelle maksejõuetus mõjutab asjaomast liikmesriiki või ELi väga vähe või üldse mitte).
- Pangagrupi piiriüleste varade suhe varade koguväärtusesse või piiriüleste kohustuste ja kogukohustuste suhtarv ületab 20%. Suhtarv näitab, et piiriülesed riskid jagunevad tõenäoliselt mitme osaleva liikmesriigi vahel.

Tabel 2**Olulisuse kriteeriumid**

Suurus	panga varade koguväärtus ületab 30 miljardit eurot
Majanduslik tähtsus	olulisus kogu ELi või mis tahes osaleva liikmesriigi majanduses (eelkõige juhul, kui koguvara ületab 5 miljardit eurot ja moodustab rohkem kui 20% liikmesriigi SKPst);
Piiriülene tegevus	panga varade koguväärtus ületab 5 miljardit eurot ning enam kui ühes osalevas riigis asuvate piiriüleste varade/kohustuste ja koguvarede/-kohustuste suhtarv ületab 20%
Otsene avaliku sektori finantsabi	kui pank on taotlenud või saanud finantsabi Euroopa stabiilsusmehhanismilt (ESM) või Euroopa Finantsstabiilsuse Fondist (EFSF)
Kolm kõige olulisemat krediidasutust	pank on üks kolmest kõige olulisemast krediidasutusest osalevas liikmesriigis

Järelevalvenõukogu algatas krediidasutuste olulisuse hindamise 2014. aasta märtsis, mille käigus koguti ja analüüsiti vajalikku teavet tihedas koostöös asjaomaste riiklike pädevate asutustega. Analüüsi tulemuste põhjal teavitas EKP asjaomaseid krediidasutusi kavatusest nimetada need oluliseks krediidasutuseks ja kutsus üles esitama märkusi. Lisaks avaldas EKP oma veebilehel oluliste krediidasutuste esialgse loetelu.

EKP tegi oluliste krediidasutuste täieliku loetelu kohta otsuse pärast oluliseks peetud asutustelt saadud märkuste hindamist. Kogu protsessiga – krediidasutuste hindamine, otsuste ettevalmistamine ja vastuvõtmine ning nendest teatamine enam kui 120 asutusele ja gruppide kõigis asjaomastes ametlikes keeltes – kaasnesid märkimisväärsed analüütilised, õiguslikud ja logistilised probleemid. Enam kui 3500 vähem olulist krediidasutust sisaldava loetelu ettevalmistamine hõlmas samuti arvukaid arutelusid riiklike pädevate asutustega. EKP avaldas [järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste ja vähem oluliste krediidasutuste loetelu](#) oma veebilehel 4. septembril 2014.

Selle hindamise tulemusel peeti oluliseks 120 krediidasutust või gruppi. Nende asutuste suhtes kohaldatud asjaomased olulisuse kriteeriumid on esitatud allpool toodud tabelis.

Tabel 3**Olulisuse hindamise tulemused**

Olulisuse kriteeriumid	Krediidasutuste/gruppide arv
Suurus	97
Olulisus majanduses	13
Piiriülene tegevus	3
Üks kolmest kõige olulisemast krediidasutusest osalevas liikmesriigis	7

Kõik nimetatud krediidasutused (välja arvatud neli asutust) läbisid põhjaliku hindamise.

- Kolme krediidasutust peeti oluliseks piiriülese tegevuse kriteeriumi alusel, mida ei võetud põhjaliku hindamise ulatuse kindlaksmääramisel arvesse. Need suhteliselt väikesed krediidasutused läbivad põhjaliku hindamise 2015. aastal koos teiste krediidasutustega, kes eelduste kohaselt täidavad olulisuse kriteeriumi 2014. aasta lõpu andmete alusel.

- Neljas põhjalikust hindamisest välja jäänud krediidiasutus oli ühtse järelevalvemehhanismi välise pangagrupi filiaal ja ei kuulunud seega selle hindamise alla.

Põhjaliku hindamisega hõlmatud asutustest 11 olid seevastu liigitatud vähem oluliseks, peamiselt nende suuruse kohta saadud värskemate andmete tõttu (võttes arvesse ka seda, et põhjaliku hindamise puhul kohaldati kõigi potentsiaalselt oluliste asutuste kaasamiseks suuruse ametlikust künnisest 10% madalamat künnist).

Konkreetsed asjaolud

Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklis 70 on sätestatud krediidiasutuste olulisuse hindamisel esineda võivad konkreetsed asjaolud, mis õigustavad järelevalve alla kuuluva üksuse liigitamist vähem oluliseks, kuigi ametlikult on oluliseks liigitamise kriteeriumid täidetud.

EKP on koostöös asjaomaste riiklike pädevate asutustega kindlaks teinud kolm juhtumit, mille puhul asutus liigitati vähem oluliseks, ehkki see vastab ametlikele olulisuse kriteeriumidele.

Leedu liitumine euroalaga

Pidades silmas, et ELi Nõukogu kiitis ametlikult heaks Leedu ühinemise euroalaga 1. jaanuaril 2015, teavitas EKP 2014. aasta detsembris kolme asjaomast Leedu krediidiasutust kavatsusest liigitada need oluliseks (sest need on kolm kõige olulisemat krediidiasutust osalevas liikmesriigis). Kuna asjaomastelt asutustelt ei laekunud ühtegi märkust, otsustas EKP 2015. aasta jaanuaris liigitada need asutused olulisteks.

Loetelu uuendamine

EKP peab vaatama vähemalt kord aastas läbi järelevalve alla kuuluvale üksusele määratud staatuse (oluline või vähem oluline). See toimub 2015. aasta jooksul, kui hindamiseks vajalikud andmed (nt 2014. aasta koguvara) on kättesaadavad. Lisaks anti EKP-le pärast 4. septembrit 2014 teada struktuurimuutustest mõnes olulises ja vähem olulises pangagrupis. Seejärel võttis EKP vastu mitu olulisust käsitlevate otsuste muudatust (muudatused puudutavad tütarettevõtete asjaomast loetelu). Nende muudatuste põhjal ajakohastati [järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste ja vähem oluliste krediidiasutuste loetelu](#) 2015. aasta veebruaris. EKP jätkab loetelude uuendamist korrapäraselt.

2.1.3 Rahapoliitika ja järelevalveülesannete lahusus

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse kohaselt peab EKP täitma järelevalveülesandeid, mille eesmärk on kaitsta krediidiasutuste turvalisust ja

toimekindlust ning finantssüsteemi stabiilsust kooskõlas lahususe põhimõttega. Seepärast tuleks neid ülesandeid täita rahapoliitikast täielikult eraldi, et vältida huvide konflikti ja tagada, et iga funktsiooni täidetakse vastavalt kohaldatavatele eesmärkidele. Lahususe põhimõtte hõlmab muu hulgas eesmärkide lahusust, otsustusprotsesside ja ülesannete lahusust ning organisatsioonilist ja menetluslikku lahusust EKP nõukogu tasandil.

Lahususe põhimõtte rakendamine

2014. aasta alguses võttis EKP mitmeid meetmeid organisatsioonilise ja menetlusliku lahususe saavutamiseks, eelkõige otsuste tegemisel nendes kahes valdkonnas. Loodi EKP nõukogust sõltumatu järelevalvenõukogu, kelle ülesandeks on koostada otsuste eelnõusid ja rakendada otsuseid. Lisaks muudeti EKP kodukorda, et reguleerida järelevalvenõukoguga seotud organisatsioonilisi ja menetluslikke aspekte ning suhtlust EKP nõukoguga. Näiteks käsitleb EKP nõukogu järelevalveküsimusi eraldi spetsiaalse päevakorraga koosolekutel ning rangelt lahus muudest teemadest.

Lahusus on tagatud samuti töötajate tasandil: loodi neli peadirektoraati ja järelevalvenõukogu sekretariaat, mis annab oma tegevusest aru järelevalvenõukogu esimehele ja aseesimehele. Lisateavet vt jagu 1.4.

EKP otsus rahapoliitika ja järelevalve funktsioonide lahususe rakendamise kohta

Ühtse järelevalvemehhanismi määruks on lisaks sätestatud, et EKP peab vastu võtma ja avaldama vajalikud sise-eeskirjad (sh eeskirjad ametisaladuse hoidmise ja teabevahetuse kohta), et tagada järelevalveülesannete lahusus rahapoliitikast ja EKP muudest tegevusvaldkondadest. 17. septembril 2014 võttis EKP vastu otsuse EKP rahapoliitika ja järelevalve funktsioonide lahususe rakendamise kohta ([otsus EKP/2014/39](#)), mis jõustus 18. oktoobril 2014.

Otsuses keskendutakse eeskätt üldpõhimõtetele, et võimaldada sisemenetluste üksikasjade edasist konkreetset korraldamist. See sisaldab eelkõige sätteid organisatsiooniliste aspektide ja nende kahe poliitikavaldkonna vahelise teabevahetuse kohta.

Organisatsioonilise lahususe kohta sätestatakse otsuses, et EKP võib luua ühiselt kasutatavaid teenuseid, mis toetavad nii rahapoliitika kui ka järelevalve funktsiooni, et vältida nende tugivaldkondade dubleerimist, aidates sellega tagada teenuste tõhusa ja tulemusliku osutamise, kui need teenused ei vii huvide konfliktini.

Nende kahe valdkonna vahelise **teabevahetuse** eeskirjad võimaldavad EKP-l täita oma erinevaid ülesandeid tulemuslikult ja tõhusalt, vältides samal ajal liigset vastastikust mõjutamist ja kaitstes piisavalt konfidentsiaalset teavet. Eelkõige sätestatakse otsuses, et EKP-siseselt on teabe liigitamise ja vahetamise peamine alus eelkõige EKP ametisaladuste kord.

Konfidentsiaalsed teavet tuleb alati jagada vajadust mööda ja tuleb tagada, et kahe poliitikavaldkonna eesmärgid ei satuks seetõttu ohtu. Huvide konflikti korral otsustab konfidentsiaalsele teabele juurdepääsu õiguse üle EKP juhatus.

Rahapoliitika ja järelevalve valdkondade vahelise konfidentsiaalse teabe vahetamise suhtes sätestatakse otsuses, et finantsaruandluse (FINREP) ja ühtse aruandluse (COREP) anonüümseks muudetud andmeid² ning konfidentsiaalseid koondandmeid (mis ei sisalda teavet üksikute pankade kohta ega poliitika seisukohast tundlikku teavet) võib jagada kooskõlas ametisaladuste korraga. Juurdepääs algandmetele, näiteks pankade järelevalvega seotud konkreetsetele andmetele ja hinnangutele (eriti üksikuid krediidasutusi puudutavale või poliitika seisukohast tundlikule teabele) on piiratud ja selle peab heaks kiitma EKP juhatus.

Teabevahetusel rakendatakse EKP-sisest raamistikku.

Kokkuvõttes on EKP-l nüüd väga kindel raamistik, et vältida huvide konflikte rahapoliitika ja mikrotasandi usaldatavusjärelevalve ülesannete vahel.

2.2 Ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvemudel

Toetudes riikide järelevalveasutuste kogemustele, on ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvemudeli väljatöötamisel tehtud olulisi edusamme. Loodud on ühised järelevalverühmad, mis moodustavad ühtse järelevalvemehhanismi nurgakivi. Koostati järelevalvekäsiraamat, mis annab ülevaate pankade järelevalves kasutatavatest menetlustest. Järelevalvekäsiraamatut on juba ka uuendatud. 2014. aasta septembris avaldati [pangandusjärelevalve juhend](#), milles selgitatakse järelevalve alla kuuluvatele krediidasutustele ja üldsusele ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvemudelit. Lisaks töötati välja järelevalvetegevuse kontrollimise ja vähem oluliste krediidasutuste kaudse järelevalve tegevusraamistik.

2.2.1 Järelevalvekäsiraamat

Järelevalvekäsiraamat on ühtse järelevalvemehhanismi töötajatele ettenähtud sisedokument, milles kirjeldatakse oluliste ja vähem oluliste krediidasutuste järelevalveprotsesse, -menetlusi ja -meetodeid. Lisaks antakse käsiraamatus ülevaade nii osalevate liikmesriikide kui ka teiste riikide pädevate asutuste vahelise koostöö korra kohta.

Järelevalvekäsiraamat hõlmab muu hulgas järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi meetodikat, kaud- ja kohapealse kontrolli korda, riskide hindamist ja mudeli valideerimist.

² FINREPi (*FIN*ancial *RE*porting) ja COREPi (*CO*mmon *RE*porting) vormid kuuluvad Euroopa Pangandusjärelevalve rakenduslike tehniliste standardite hulka. FINREPi abil kogutakse pangandusasutustelt finantsteavet. See on standardne vorm pankade finantsaruannete (bilanss, kasumiaruanne ning üksikasjalikud lisad) esitamiseks. COREPi abil kogutakse (samuti standardisel vormil) esimese samba arvutustega seotud teavet, st üksikasjalikke andmeid omavahendite, mahaarvamiste ja kapitalinõuete (krediidi-, turu- ja tegevusrisk) ning suurte riskipositsioonide kohta.

Järelevalvekäsiraamatul on tähtis roll, et tagada samade järelevalvestandardite kasutamine kogu pangandusliidus. Selle arendamisel tehtud jõupingutused täiendavad Euroopa Pangandusjärelevalve tööd, et edendada ühtlustamist Euroopa Liidus.

Käsiraamat põhineb osalevate liikmesriikide headel järelevalvetavadel. Seda tuleb rakendada kõigis osalevates riikides, et edendada vajalikul määral järelevalvetavade lähendamist.

Järelevalvenõukogu kiitis 2014. aasta septembris heaks järelevalvekäsiraamatu ajakohastatud versiooni, mis keskendub järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessile. Käsiraamat toetab 2015. aasta tegevuse planeerimist. Käsiraamatut vaadatakse pidevalt läbi ja parandatakse kooskõlas sisehindamiste tulemuste, rahvusvaheliselt tunnustatud võrdlusaluste ja rahvusvahelise regulatiivse arenguga. Seega on järelevalvekäsiraamat muutuv dokument, mida uute turusuundumuste ja järelevalvetavade kajastamiseks kohandatakse.

2.2.2

Pangandusjärelevalve juhend

Guide to banking supervision

29. septembril 2014 avaldas EKP pangandusjärelevalve juhendi. See oli üks tähtsamaid samme ühtse järelevalvemehhanismi loomisel 2014. aastal, mis tulenes Euroopa Parlamendi ja EKP institutsioonidevahelisest kokkuleppesest.

Selles selgitatakse kasutajasõbralikul viisil ühtse järelevalvemehhanismi üldiseid toimimispõhimõtteid ning antakse ülevaade peamistest järelevalveprotsessidest, -menetlustest ja -meetoditest, mida kohaldatakse oluliste ja vähem oluliste krediidasutuste suhtes. Juhendis kirjeldatakse näiteks ühiste järelevalverühmade tööd ja seda, kuidas EKP pangandusjärelevalve tegevusharud peaksid erinevate järelevalveprotsesside käigus omavahel suhtlema. Pangandusjärelevalve juhendit ajakohastatakse vastavalt vajadusele ja selle eesmärk on aidata järelevalve alla kuuluvatel üksustel paremini mõista ühtse järelevalvemehhanismi peamisi järelevalveprotsesse.

Juhend põhineb ühtse järelevalvemehhanismi määrusel ja raammäärusel ning on avaldatud kõigis euroala ametlikes keeltes, kaasa arvatud leedu keeles. Dokument ei ole õiguslikult siduv.

2.2.3

Ühised järelevalverühmad

Ühised järelevalverühmad vastutavad oluliste pangagruppide pideva järelevalve eest ja asjakohaste EKP järelevalveotsuste rakendamise eest. Ühised järelevalverühmad, kelle EKP üksused kuuluvad mikrotasandi usaldatavusjärelevalve I ja II peadirektoraadi juurde, on ühtse järelevalvemehhanismi tähtsaim tegevusvahend oluliste üksuste järelevalves. Rühmad koosnevad EKP ja riiklike pädevate asutuste töötajatest, kelle tööd koordineerivad EKP määratud töötaja (ühise järelevalverühma koordinaator) ja riiklike pädevate asutuste üks või enam allkoordinaatorit.

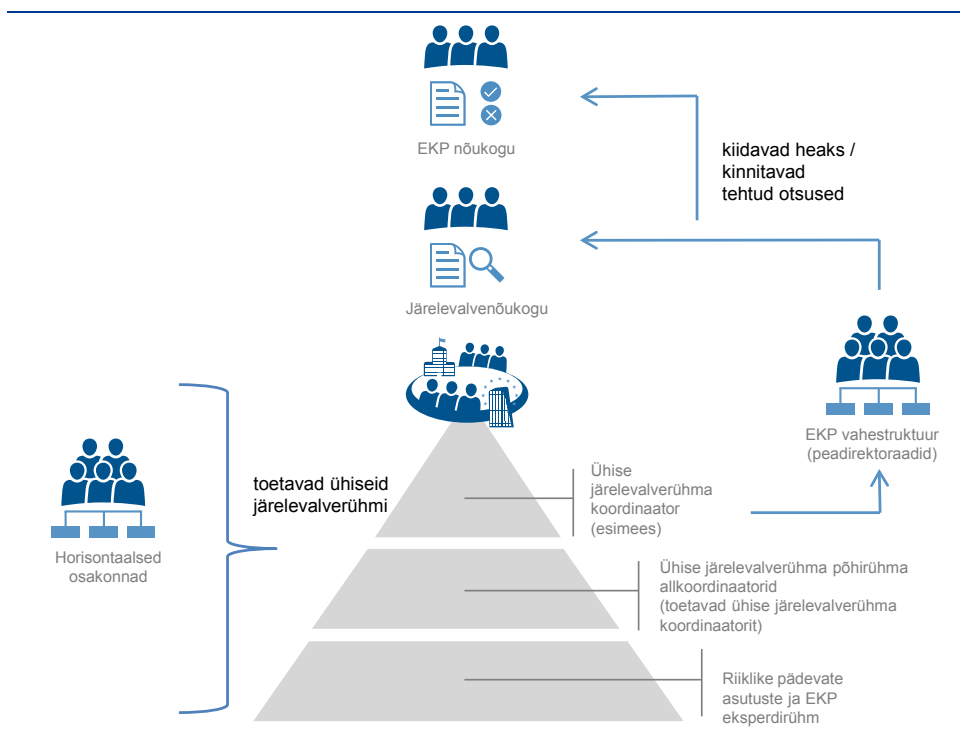
Ühised järelevalverühmad alustasid ametlikult tegevust 4. novembril 2014. Ettevalmistustööd algasid aga enne seda ja hõlmasid krediitdiasutuste eelneva järelevalve ning riskiprofiili koostamist ja hindamist riiklike pädevate asutuste saadetud teabe põhjal. Lisaks toimus arvukalt koosolekuid riiklike pädevate asutuste ja järelevalve alla kuuluvate pangagruppidega. Samuti osalesid EKP ühiste järelevalverühmade liikmed vaatlajatena järelevalvekolleegiumide ja kriisijuhtimisrühmade istungitel. See aitas määratleda iga järelevalve alla kuuluva pangagrupi järelevalveprioriteedid, teha kindlaks peamised riskid, hinnata maksevõimet ja kavandada järelevalvetegevust 2015. aastaks.

Praegu töhustatakse protsesse, meeskonnad muutuvad ja arenevad, et saavutada tihedam suhtlus liikmete vahel.

Järelevalves rakendatakse sekkuvat lähenemisviisi, mis muu hulgas tähendab tihedat suhtlust nii pankade juhtkondade kui ka juhatuste ja komiteedega (eelkõige riski- ja auditikomiteedega), et ühised järelevalverühmad saaksid ülevaate üksuse strateegiast ja riskiprofiilist ning mõistaksid paremini, kuidas tehakse strateegilisi otsuseid. See hõlmab riskivalmiduse raamistiku ja riskikäitumise hindamist juhtkonnast tegevusharudeni.

Joonis 4

Ühiste järelevalverühmade toimimine

Ühised järelevalverühmad olid kaasatud põhjaliku hindamise protsessi viimastesse etappidesse, sest nende ülesandeks oli teavitada panku esialgsetest tulemustest (osana järelevalvealasest dialoogist) enne, kui need avaldati 26. oktoobril 2014. Lisaks kontrollisid ühised järelevalverühmad nii kvantitatiivsete kui ka kvalitatiivsete

järeelmeetmete rakendamist. See algas 2014. aastal ja on osa kõigist järelevalvealastest kontrolliprogrammidest 2015. aastal (vt punkt 3.2.2).

Põhjaliku hindamise tähtsaimad järeelmeetmed hõlmasid järgmiste valdkondade kontrollimist:

- (i) kajastatud provisjonid, krediidiriski ümberliigitamine ja muu kvantitatiivne korrigeerimine lähtudes varade kvaliteedi hindamise tulemustest;
- (ii) siseprotsesside, IT-lahenduste ja muude kvalitatiivsete lahendustega seotud ettepanekute rakendamine;
- (iii) puudujäägi katteks mõeldud kapitaliplaanide adekvaatsus;
- (iv) kavandatud kapitaliplaanide järgimine.

Üldisemalt vastutasid ühised järelevalverühmad põhjaliku hindamise tulemusi kajastavate järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (2015. aastal rakendamisele kuuluvate) otsuste eelnõude koostamise eest.

Põhjaliku hindamise järeelmeetmete üksikasjalikku ülevaadet vt jagu 3.1.

Joonis 5

Ühised järelevalverühmad: järelevalvetegevus 2014. aastal

Nagu joonisel 5 näidatud, olid ühiste järelevalverühmade teiseks oluliseks tööetapiks ettevalmistused 2015. aasta järelevalvetegevuseks (vt jagu 3.2). See hõlmas kolme põhielementi: järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi raames tehtud otsuseid, mida tuleb rakendada 2015. aastal, järelevalvealast kontrolliprogrammi 2015. aastaks ja riskihindamissüsteemi testimist tegelikes tingimustes.

• Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga seotud otsused

2014. aastal ette valmistatud ja 2015. aastal rakendatavad järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsused ning nendega seotud järelevalvemeetmed põhinesid peamiselt riiklike

pädevate asutuste teostatud iga-aastase läbivaatamise ja hindamise ning põhjaliku hindamise, sealhulgas krediitiasutuste kapitaliplaanide hindamise tulemustel. See protsess aitas edendada rühmade lõimumist, teabe- ja arvamustevahetust, suurendada rühmade järelevalvealast teadlikkust ja tõhustada pankade riskiprofiilide hinnangut. Vajaduse korral kogunesid järelevalvekolleegiumid koos Euroopa Pangandusjärelevalvega.

• Järelevalvealane kontrolliprogramm

Järelevalvealases kontrolliprogrammis määratletakse 2015. aasta järelevalvetegevused, mis on seotud pideva järelevalve, kohapealse kontrolli ja sisemudelitega. Kontrolliprogrammile aitas märkimisväärselt kaasa järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi lõpuleviimine.

Kavandamine toimus tihedas koostöös mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraadi horisontaalsete teenuste ja riiklike pädevate asutustega, mis aitas tagada, et ühiste järelevalverühmade määratletud peamised prioriteedid 2015. aastaks oleksid kaetud.

- **Riskihindamissüsteem**

Riskihindamissüsteem hõlmab meetodeid ja raamistikku aasta jooksul toimunud riskide hindamise tulemuste analüüsimiseks. Ühised järelevalverühmad teevad tihedat koostööd mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraadiga, testides riskihindamissüsteemi iga aspekti tegelikes tingimustes, et täiustada meetodeid ning tuvastada ja korrigeerida metodoloogilisi probleeme.

2.2.4 Vähem oluliste krediidasutuste järelevalve raamistik

EKP – eelkõige mikrotasandi usaldatavusjärelevalve III peadirektoraadi – ja riiklike pädevate asutuste ühistöö tulemusel saavutati 2014. aastal märkimisväärset edu järelevalvetevõtte kontrollimise tegevusraamistiku loomisel ning vähem oluliste krediidasutuste kaudses järelevalves. Üldine eesmärk on tagada ühtse järelevalvemehhanismi terviklikkus, mida iseloomustavad kõrgetasemeliste järelevalvenõuete järjepidev kohaldamine ning EKP ja riiklike pädevate asutuste tõhus koostöö. Kui EKP kontrollib järelevalvemehhanismi toimimist, siis riiklikud pädevad asutused vastutavad vähem oluliste krediidasutuste otsese järelevalve eest.

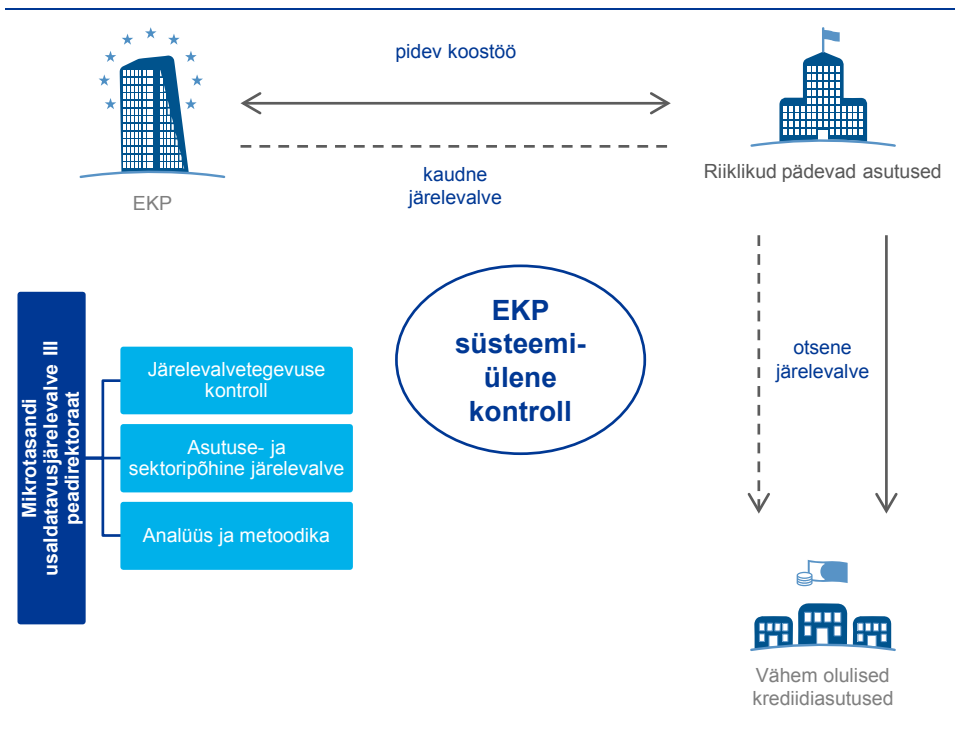
Ühtse järelevalvemehhanismiga ühinenud riikides on kokku ligikaudu 3500 vähem olulist krediidasutust, kelle hulka kuuluvad eri suuruse ja ärimudeli ning erineva lokaalse iseloomuga pangad. Seetõttu tuleb järelevalvemeetodites ühendada kohaliku tasandi teave ühiste meetoditega ning välja kujundada ühtse järelevalvemehhanismi head tavad.

Samuti tuleb seada järelevalvemeetmed tähtsuse järjekorda, et pöörataks piisavat tähelepanu krediidasutustele, kelle riskitaset peetakse kõrgeks ja süsteemset mõju märkimisväärseks. Ühtses järelevalvemehhanismis on koostatud esialgne nimekiri, kuhu kuulub 108 kõrge prioriteetsusega vähem olulist krediidasutust, kes on välja valitud vastavalt nende suurusele asjaomases jurisdiktsioonis, riskitasemele ja süsteemisisesele seotusele (nt ülesannete tõttu, mida nad täidavad finantsturu infrastruktuuris või maksesüsteemi pakkujana). Nende krediidasutuste puhul teostatakse intensiivsemat järelevalvet, nagu on selgitatud jaos 3.8. Seega lähtutakse vähem oluliste krediidasutuste järelevalveraamistikus proportsionaalsuse põhimõttest, mis kajastub konkreetselt kaudse järelevalve eri meetmete rakendamises.

Vähem oluliste krediidasutuste järelevalve raames tehtava koostöö alustalaks on EKP ja riiklike pädevate asutuste vahel igal tasandil hästi toimivad teabevood, mis hõlmavad nii igapäevase järelevalve tehnilisi aspekte kui ka poliitilisi arutelusid kõrgema juhtkonna tasandil. Sellega seoses on tehtud märkimisväärsed ettevalmistusi vajalike foorumite ja protsesside loomiseks, et töötada välja asjakohane koostööraamistik ühtse järelevalvemehhanismi raames.

Joonis 6

Vähem oluliste krediidasutuste järelevalve raamistik ühtses järelevalvemehhanismis

2.3 Töötajad

2.3.1 Ühtse järelevalvemehhanismi värbamisprotsess

Töötajate värbamine ühtsesse järelevalvemehhanismi (kokku ligikaudu 1100 eelarvelist töökohta) kulges edukalt.

Alates 2013. aasta teisest kvartalist ja kogu ettevalmistusetapi jooksul toetasid EKPd kuni 200 ajutiselt lähetatud kolleegi riiklikest pädevatest asutustest. 2014. aasta sügisel ühines EKPga suurem osa kõrgelt kvalifitseeritud juhte ja järelevalvetöötajaid, mis võimaldas ühistel järelevalverühmadel tegevust alustada ettenähtud ajal.

Kokku esitati EKP-le ligikaudu 22 000 avaldust järelevalve põhifunktsiooni ametikohtadele. Värbamiskampaania korraldati läbipaistvalt ja konkurentsivõimeliselt ülalt-alla põhimõttel, et võimaldada juhtidel oma meeskonnad ise tööle võtta. Töötajate valikul olid märksõnadeks võimekus, tõhusus ja ausus. Väga põhjaliku värbamisprotsessi käigus tuli kandidaatidel näidata lisaks vajalikule tehnilisele pädevusele ka käitumuslikku kompetentsust ja juhtimisoskusi. Nõutavate oskuste ja pädevuse hindamiseks kasutati erinevaid vahendeid ja meetodeid, nagu veebipõhised testid, kirjalikud ülesanded, ettekanded ja struktuursed intervjuud.

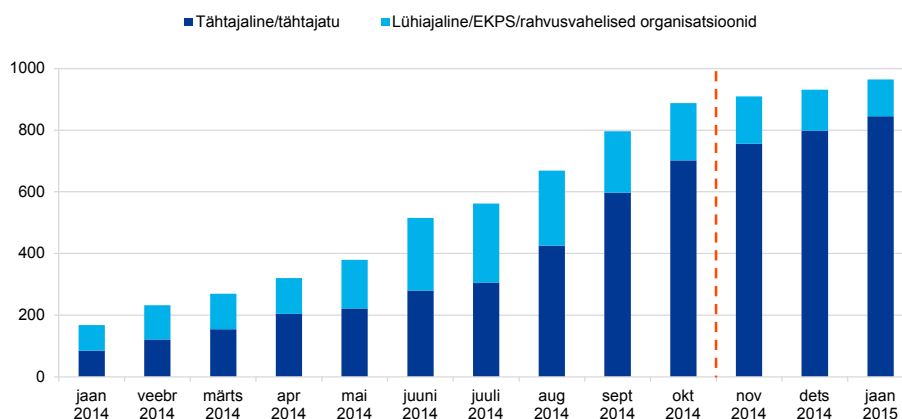
2015. aasta jaanuari alguseks oli EKP pangandusjärelevalve ja ühiste teenuste ligikaudu 1000st eelarvelisest ametikohast täidetud enam kui 960, kusjuures

esindatud on kõik ELi riigid³. Värbamist jätkatakse 2015. aastal, et täita ülejäänud ametikohad.

Diagramm 1

Ühtse järelevalvemehhanismi värbamisprotsess (sealhulgas jagatud teenused)

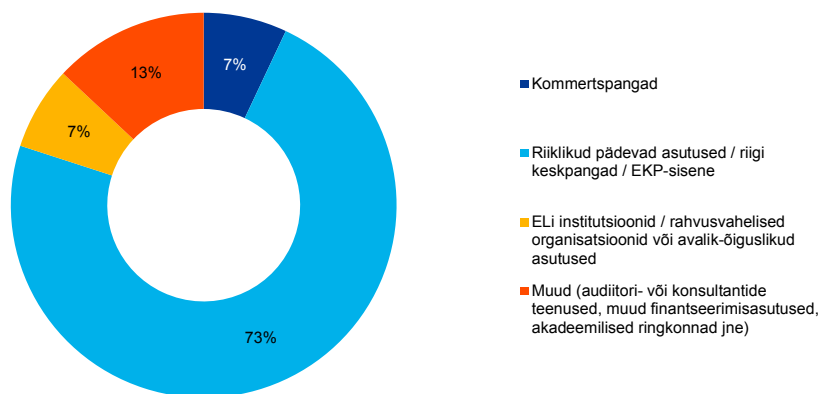
Punane joon tähistab ühtse järelevalvemehhanismi tegevuse algust.

Värbamisprotsess tagas rahvuse, vanuse, soo ja eelneva kogemusega seotud asjakohase mitmekülsuse. 42% värvatutest olid naised ja 58% mehed. Uued töötajad on erineva professionaalse kogemusega, enamik neist töötas varem keskpangas või järelevalveasutuses.

Diagramm 2

EKP uute järelevalvetöötajate ametialane taust

³ Eelarves nähti ühtse järelevalvemehhanismi jaoks 2014. aastal ette 1073,5 täistööajale taandatud töötajat; alalisi ametikohti on ette nähtud 984,5 ja tähtajalisi 89.

2.3.2 EKP töötajate ja juhtkonna tegevusjuhend

Ühtse järelevalvemehhanismi määrase kohaselt peab EKP nõukogu avaldama tegevusjuhendi, mida kohaldatakse pangandusjärelevalvega seotud EKP töötajate ja juhtkonna suhtes. 2014. aastal koostas EKP kõigi EKP töötajate suhtes kohaldatava eetikaraamistiku üldise läbivaatamise raames eetilise käitumise eeskirjade eelnõu. Asjakohased otsused, millega muudetakse EKP teenistustingimusi ja ametieeskirju, võeti vastu 27. novembril ja 3. detsembril 2014. Kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppega teavitas EKP enne eetikaraamistiku vastuvõtmist Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni 31. oktoobril 2014 ajakohastatud eetikaraamistiku põhielementidest.

[Ajakohastatud eetikaraamistik](#) avaldati EKP veebilehel ja Euroopa Liidu Teatajas ning jõustus 1. jaanuaril 2015. Raamistikus tõhustatakse eelkõige eeskirju, mis on seotud huvide konfliktide vältimisega (k.a ametiaja lõppemisel kohaldatavad piirangud), kingituste ja külalislahkusega, eraotstarbeliste finantstehingute ja ametisaladusega. Asutati ka vastavuskontrolli ja üldjuhtimise talitus, mis nõustab kõiki EKP töötajaid ja jälgib eetikaraamistiku täitmist.

2.4 Andmete aruandluse raamistik

2014. aastal loodi organisatsioonilised ja tehnilised struktuurid ning vajalikud protsessid järelevalveülesannetega seotud korrapärase ja erakorraliste statistiliste andmete kogumiseks.

Selleks asutati EKP statistika peadirektoraadi juurde järelevalvestatistika osakond, kelle ülesandeks on juhtida kvantitatiivsete riskiaruannete jaoks vajalikke erinevaid andmevoogusid. Osakonna töö hõlmab kõigilt järelevalve alla kuuluvatelt pangagrupidelt ja üksikutelt krediidiasutustelt saadud andmete juhtimise raamistiku haldamist ning järelevalveandmete koordineerimist, vastuvõtmist, kvaliteedijuhtimist ja kooskõlastamist. Sellega seoses suurendab Euroopa Pangandusjärelevalve järelevalvearuandluse rakenduslike tehniliste standardite jõustumine märkimisväärselt võrreldava teabe hulka.

Järgjärguline lähenemine

Euroopa Pangandusjärelevalve otsuse EBA/DC/090 kohaselt peavad riiklikud pädevad asutused edastama Euroopa Pangandusjärelevalvele valitud pankade kohta rakenduslike tehniliste standarditega seotud täielikud andmed kõrgeimal konsolideerimistasemel. Ühtse järelevalvemehhanismi puhul järgitakse järkjärgulist lähenemist, mille kohaselt krediidiasutused esitavad oma aruanded riiklikele pädevatele asutustele, kes edastab need andmed EKP-le. Oluliste krediidiasutuste puhul edastab EKP andmed Euroopa Pangandusjärelevalvele.

See tähendab, et EKP saab, salvestab ja levitab nii otsese kui ka kaudse järelevalve alla kuuluvate üksuste asjakohaseid andmeid. Lisaks toodab EKP kvantitatiivse

riskihindamissüsteemi raames tuletatud statistikat või näitajaid ja täidab muid statistika ja analüüsidesega seotud ülesandeid. Kokkuvõttes toetab järelevalvestatistika tegevus EKP pangandusjärelevalve tööd ning aitab ühtlustada ja arendada järelevalvealast teavet tihedas koostöös Euroopa Pangandusjärelevalvega.

EKP määrus järelevalvealase finantsteabe aruandluse kohta

2014. aastal koostati EKP määruse eelnõu [järelevalvealase finantsteabe aruandluse kohta](#). 17. märtsil 2015 vastu võetud määruse eesmärk on täita lõplikult mõned järelevalvearuandluses veel alles olevad andmelüngad ja suurendada ühtlustamist kõigis osalevates liikmesriikides. Näiteks on järelevalvealase finantsteabe aruannete esitamine kohustuslik vaid asutustele, kes kohaldavad rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid (IFRS) konsolideeritud tasandil.

EKP määrusega laiendatakse korrapärase aruandluse nõuded ka riiklikku raamatupidamisraamistikku kohaldavate pankade konsolideeritud aruannetele ning konsolideerimata (sh üksikute juriidilise isikute) aruannetele kooskõlas kapitalinõuete määrusega. Nõuetekohaselt on arvesse võetud proportsionaalsuse põhimõtet, tehes vahet erinevate andmesitajate rühmade vahel sõltuvalt sellest, kas nad on olulised või vähem olulised, kas nad esitavad konsolideeritud või individuaalseid aruandeid ning kas nende koguvara ületab olulisuse piirmäära (3 miljardit eurot) või mitte.

EKP määrus ei puuduta järelevalve alla kuuluvate gruppide ja üksuste konsolideeritud aruannetele ega raamatupidamise aastaaruannetele kohaldatavaid raamatupidamisstandardeid. Samuti ei muuda see järelevalvearuandlusele kohaldatavaid raamatupidamisstandardeid. Kooskõlas kapitalinõuete määrusega on Euroopa Pangandusjärelevalvet teavitatud, et EKP kui pädev asutus kogub järelevalve alla kuuluvatelt olulistelt gruppideelt järelevalvealase finantsteabe aruandeid (k.a konsolideerimata aruanded ja aruanded pankadelt, kes ei järgi rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid) oma äranägemise järgi kooskõlas järelevalvearuandlust käsitlevate rakenduslike tehniliste standarditega.

Määruse eelnõu esitati avalikuks konsultatsiooniks, mis toimus 23. oktoobrist 4. detsembrini 2014. Konsultatsiooni käigus saadi kokku 21 vastust.

Järelevalvega seotud pangandusandmete süsteem

Oma ülesannete täitmisel kasutavad järelevalvestatistika teenused järelevalvega seotud pangandusandmete süsteemi (Supervisory Banking data system, SUBA) vahendeid. Uue süsteemiga, mis arendati välja tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega, löi EKP vastavad andmevood ja määratles menetlused pankade järelevalvega seotud andmete ja metaandmete kogumiseks, säilitamiseks, töötlemiseks (sh valideerimiseks ja järjepidevuse kontrollimiseks), konfidentsiaalsuse kaitsmiseks ja levitamiseks.

Erakorraliste andmete kogumine

Teine oluline ülesanne 2014. aastal oli töötada välja ühtlustamata andmekategooriate aruandlusraamistik. See hõlmab andmeid, mis ei ole kooskõlas kapitalinõuete määrusest tulenevate ja järelevalvearuandlust käsitlevate rakenduslike tehniliste standarditega, mille töötas välja Euroopa Pangandusjärelevalve. Nende andmete kohta rakendatakse maksimaalse ühtlustamise põhimõtet vastavalt kapitalinõuete määrusele. Järelevalvega seotud täiendavate *ad hoc* aruandlusnõuete eesmärk on täiendada rakenduslike tehniliste standardite andmekogusid, mis tagab, et ühtsel järelevalvemehhanismil on järelevalve alla kuuluvate üksuste kohta kõik vajalikud andmed.

Enne 2014. aasta novembrit tehtud ettevalmistustööde üks keerulisemaid ülesandeid oli testida andmete üldist kättesaadavust kõigis osalevates liikmesriikides ja määrata testistsenaarium ühtse järelevalvemehhanismi riskihindamise metoodika jaoks. Selleks viidi läbi katseprojekte, mis panid aluse järelevalvestatistika osakonna praegusele standardimata andmete kogumise funktsioonile.

Järk-järgult ajakohastati väljatöötatud ülekandestandardid ja töötlemismenetlused ning erakorraliste andmekogude valideerimis- ja levitamissüsteem.

2.5 Infotehnoloogia

Ühtse järelevalvemehhanismi jaoks töötati välja järgmised IT-lahendused:

- **Teabehaldussüsteem**
Teabehaldussüsteem (IMAS) on ühiste järelevalverühmade ja kohapealse kontrolli meeskondade peamine töövahend, mis loob tehnilise aluse ühtlustatud protsessidele ja järjepidevusele krediitiasutuste järelevalves. Eriti ühtse järelevalvemehhanismi algusetapis on see olnud oluline element, mis tagab, et kõik ühised järelevalverühmad rakendavad ühtseid meetodeid ja standardeid. Enne IMASi kasutuselevõttu 2014. aasta novembris viidi läbi ulatuslik koolitusprogramm kõikidele ühtse järelevalvemehhanismi raamistikus (nii EKP kui ka riiklikes pädevates asutustes) töötavatele järelevalveekspertidele. Kokku koolitati enam kui 3000 kasutajat. Kogutavate andmete suurt hulka arvestades on see vahend endiselt kasutuses.
- **Andmete kogumine, kvaliteedijuhtimine ja analüüs**
Järelevalvega seotud pangandusandmete süsteemi esimene versioon käivitati 2014. aasta juuli lõpus (vt jagu 2.4). Süsteemi põhieesmärk on tagada, et EKP saab kõigilt ühtse järelevalvemehhanismi riikidelt konkreetseid järelevalveandmeid XBRL-vormingus (Extensible Business Reporting Language) kooskõlas EBA rakenduslike tehniliste standardite raamistikuga.
- **Järelevalvetasude raamistiku IT-tugi**
Määrati kindlaks järelevalvetasude kogumise protsessi IT-nõuded, võttes arvesse ka järelevalvetasusid käsitleva EKP määruse eelnõu avaliku konsultatsiooni tulemusi. Arendati välja pankade iseteenindusportaal

järelevalvetasudega seotud (raamatupidamis)andmete haldamiseks. Esimest korda koguti tasuvõlgnike andmeid 2015. aasta esimeses kvartalis. 2015. aasta alguses alustati ka järelevalvetasude arvutamise tehnilise lahenduse väljatöötamist, et toetada 2015. aasta kolmandas kvartalis maksmisele kuuluvate esimeste arvete koostamist ja töötlemist.

- **Koostöö, töövoog ja infohaldus**

Rakendamisel on IT-projekt järelevalve alla kuuluvate krediidasutuste kontaktandmete ja nende päringute haldamiseks. Edusammud on olnud märkimisväärsed ja esimesi funktsioone sai kasutada 2014. aasta augustis. Kuna ühtse järelevalvemehhanismi tõttu on oodata töökoormuse suurenemist, hinnatakse praegu infrastruktuuri ja dokumendihaldussüsteemi võimsust.

- **Ühised IT-teenused**

EKP IT-teenuste võimsust tuli kohandada, sest võrguliiklus suurenes märkimisväärselt.

Sealjuures oli tähtsaim aspekt kõigi riiklike pädevate asutuste ühendus EKPSi/eurosüsteemi IT-infrastruktuuriga (CoreNet). Loodi erinevad lahendused, sealhulgas püsivad või ajutised ühendused asjaomaste riikide keskpankadega või otseühendus, mida saab kasutada pärast CoreNet infrastruktuuri uue versiooni kasutuselevõtmist 2015. aasta esimeses kvartalis.

Asja kiireloomulisust arvesse võttes otsustati konfidentsiaalsete e-kirjade ja dokumentide vahetamiseks oluliste krediidasutuste ja EKP vahel kasutada transpordikihi turbeprotokolli (Transport Layer Security -TLS⁴). Seda protokollit rakendatakse tihedas koostöös oluliste krediidasutustega.

2.6 Põhjalik hindamine

2.6.1 Ulatus, eesmärgid ja korraldus

Ühtse järelevalvemehhanismi määruuses ette nähtud põhjalik hindamine hõlmas 130 eeldatavalt oluliseks liigitatavat panka ja oli enneolematult ulatuslik usaldatavusnõuete kohane hindamine, mis algas 2013. aasta sügisel ja lõppes tulemuste avaldamisega 26. oktoobril 2014. See tähistas olulist vahe-eesmärki ühtse järelevalvemehhanismi käivitamisel, mis kinnitas, et uus süsteem suudab teostada sedavõrd ulatusliku projekti ja viia selle lühikese aja jooksul edukalt lõpule (vt ka 2014. aasta oktoobris avaldatud [põhjaliku hindamise koondaruannet](#)).

Hindamine koosnes **varade kvaliteedi hindamisest** ja **stressitestist**, mille kolm põhieesmärki olid järgmised:

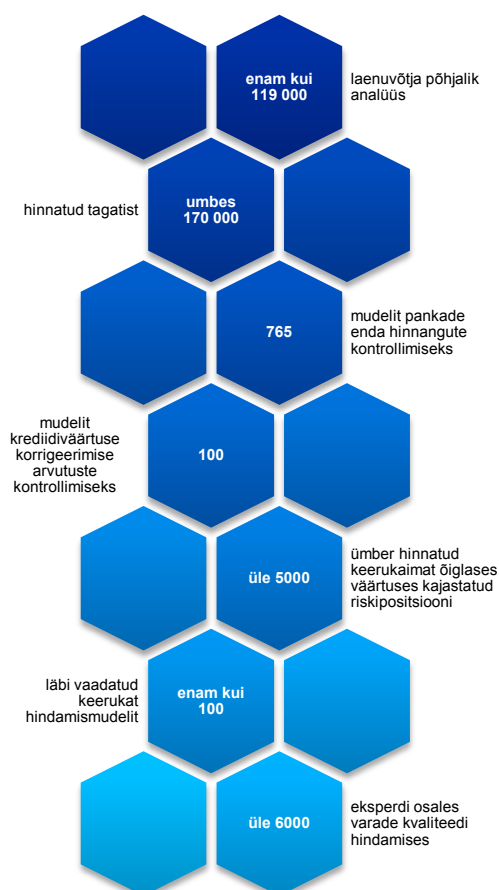
- tagada läbipaistvus, parandades pankade seisukorda kajastava kättesaadava teabe kvaliteeti;

⁴ Transpordikihi turbeprotokoll on turvamehhanism, mille eesmärk on kaitsta avaliku võrgu (nt interneti) teel saadetavaid e-posti sõnumeid.

- määrata kindlaks ja võtta vajalikud parandusmeetmed;
- suurendada usaldust, veendes kõiki sidusrühmi selles, et pangad on põhimõtteliselt kindlad ja usaldusväärsed.

Joonis 7

Varade kvaliteedi hindamise ulatuse põhinäitajad

Varade kvaliteedi hindamine kujutas endast pankade varade bilansilise väärtuse korrektsuse hindamist seisuga 31. detsember 2013. See oli aluseks stressitestile. Varade kvaliteedi hindamist teostasid EKP ja riiklikud pädevad asutused, kasutades ühtseid meetodeid ja ühtlustatud määratlusi. Varade kvaliteedi hindamisel oli pankade miinimumkapitalinõue 8% esimese taseme põhiomavahenditest. Joonisel 7 on näidatud hindamise ulatus.

Varade kvaliteedi hindamise käigus vaadati üksikasjalikult varadepõhiselt läbi üle 800 portfelli, mis moodustavad 57% pankade riskiga kaalutud varadest.

Stressitest andis ettevaatava hinnangu pankade maksevõime vastupidavuse kohta kahe hüpoteetilise stsenaariumi korral, kajastades ka varade kvaliteedi hindamise käigus saadud uut teavet. Stressitesti viisid läbi osalevad pangad, EKP, riiklikud pädevad asutused ja Euroopa Pangandusjärelevalve. Lisaks töötasid Euroopa Pangandusjärelevalve, EKP ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu välja kogu ELi hõlmavad ühtsed meetodid. Stressitestis kasutatud põhistsenaariumi kohaselt oli pankade esimese taseme põhiomavahendite miinimumkapitalinõue 8%, negatiivse stsenaariumi kohaselt aga 5,5%.

Pankade ja riiklike pädevate asutuste töö kvaliteedi tagamise eest vastutasid EKP kesksed sõltumatud töörühmad, et tagada nii varade kvaliteedi hindamisel

kui ka stressitestis järjepidevus ja võrdne kohtlemine. EKP tegi tihedat koostööd riiklike pädevate asutustega, vastates enam kui kaheksale tuhandele meetodeid ja protsessi puudutavale küsimusele.

Võrdlusanalüüsi kasutades vaatas EKP läbi ja kontrollis tulemusi kogu ühtse järelevalvemehhanismi seisukohast ning küsis selgitusi riiklikelt pädevatelt asutustelt. Vajaduse korral korrigeeris EKP kvaliteedi tagamiseks pankade stressitesti andmeid, et tulemused oleksid piisavalt konservatiivsed ja kooskõlas ühiste meetoditega ning tagaksid kõigile võrdsed võimalused. Kvaliteedi tagamisse olid kaasatud enam kui 100 EKP ja väliseksperiti.

2.6.2 Põhjaliku hindamise tulemused

Varade kvaliteedi hindamise tulemusel tehti osalevate pankade varade bilansilises väärtuses seisuga 31. detsember 2013 kokku 47,5 miljardi euro väärtuses korrigeerimisi.

Need korrigeerimised, eelkõige mittejaenõuete provisjonide korrigeerimised tulenesid peamiselt tekkepõhiselt arvestatud varadest. Lisaks suurendati mittetöötavate nõuete jääki 135,9 miljardi euro võrra (18%), kuna mittetöötavate nõuete määratlus ühtlustati, et osalevate pankade andmed oleksid omavahel võrreldavad (nt hinnang võla talumisele kui mittetöötavaks nõudeks liigitamise käivitajale). Lisaks praegustes bilansilistes väärtustes tehtud korrigeerimistele kajastusid varade kvaliteedi hindamise tulemused pankade kapitali adekvaatsuse prognoosides stressitesti stsenaariumite kohaselt.

Kokkuvõttes tuvastati põhjaliku hindamise käigus kokku 24,6 miljardi euro suurune kapitalipuudujääk. 1. jaanuarist kuni 30. septembrini 2014 kogusid osalevad pangad kapitali kokku 57,1 miljardi euro ulatuses, mis vähendas tuvastatud kapitalipuudujääki vastavalt. Pärast selliste kapitalimeetmete arvessevõtmist vähenes puudujääk 9,5 miljardi euroni, mis jagunes 13 panga vahel.

Kapitalipuudujäägiga pankade kapitalivajadused on esitatud tabelis 4.

Tabel 4

Pangad, kus põhjaliku hindamise järel esines kapitalipuudujääk

Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve I/II peadirektoraat Panga nimi	Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv, lähteandmed	Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv pärast varade kvaliteedi hindamist	Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv põhistsenaariumi kohaselt	Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv negatiivse stsenaariumi kohaselt	Kapitalipuudujääk koondaruandes		2014. aasta kolmanda kvartalini kaasatud netokapital koondaruandes (miljonites eurodes)
					% (riskiga kaalutud varad negatiivse stsenaariumi kohaselt)	(miljonites eurodes)	
Pangad ¹ kapitalipuudujäägiga 2013. aasta lõpus (kaetud 2014. aasta kolmandas kvartalis)							
Cooperative Central Bank	−3,7%	−3,7%	−3,2%	−8,0%	−13,5%	1169	1500
Bank of Cyprus	10,4%	7,3%	7,7%	1,5%	−4,0%	919	1000
Veneto Banca	7,3%	5,7%	5,8%	2,7%	−2,8%	714	740
Banco Popolare	10,1%	7,9%	6,7%	4,7%	−1,3%	693	1760
Piraeus Bank	13,7%	10,0%	9,0%	4,4%	−1,1%	660	1000
Banca Popolare di Sondrio	8,2%	7,4%	7,2%	4,2%	−1,3%	318	340
Münchener Hypothekenbank	6,9%	6,9%	5,8%	2,9%	−2,6%	229	410
AXA Bank Europe	15,2%	14,7%	12,7%	3,4%	−2,1%	200	200
C.R.H. - Caisse de Refinancement de l'Habitat	5,7%	5,7%	5,7%	5,5%	−2,3%	130	250
Banca Popolare dell'Emilia Romagna	9,2%	8,4%	8,3%	5,2%	−0,3%	130	760
Liberbank	8,7%	7,8%	8,5%	5,6%	−0,2%	32	640
Credito Valtellinese ²	8,8%	7,5%	6,9%	3,5%	−2,0%	377	415
VAHESUMMA						5571	9015
Pangad ¹ , kellel 2013. aasta lõpus esines kapitalipuudujääk ning kellel on võimalik võtta leevendavaid meetmeid kapitali kaasamata (muu hulgas kooskõlas põhjaliku hindamise koondaruandega)							
National Bank of Greece	10,7%	7,5%	5,7%	−0,4%	−5,9%	3433	2500
Dexia ³	16,4%	15,8%	10,8%	5,0%	−0,6%	340	−
Nova Ljubljanska banka	16,1%	14,6%	12,8%	5,0%	−0,5%	34	−
Nova Kreditna Banka Maribor	19,6%	15,7%	12,8%	4,4%	−1,1%	31	−
Eurobank	10,6%	7,8%	2,0%	−6,4%	−11,9%	4630	2860
VAHESUMMA						8468	5360
Pangad, ¹ kellel tuleb kapitalipuudujääk katta kuue kuni üheksa kuu jooksul kapitaliplaanides toodud kõlblike meetmete abil							
Banca Popolare di Milano	7,3%	6,9%	6,5%	4,0%	−1,5%	684	520
Banca Popolare di Vicenza	9,4%	7,6%	7,5%	3,2%	−2,3%	683	460
Monte dei Paschi di Siena	10,2%	7,0%	6,0%	−0,1%	−5,6%	4250	2140
Banca Carige	5,2%	3,9%	2,3%	−2,4%	−7,9%	1835	1020
Banco Comercial Português	12,2%	10,3%	8,8%	3,0%	−2,5%	1137	−10
Oesterreichischer Volksbanken-Verbund	11,5%	10,3%	7,2%	2,1%	−3,4%	865	−
permanent tsb	13,1%	12,8%	8,8%	1,0%	−4,5%	855	−
Hellenic Bank	7,60%	5,20%	6,20%	−0,50%	−5,99%	277	100
VAHESUMMA						10 586	4230
KOKKU						24 625	18 605

1 Põhjaliku hindamise koondaruande andmed (EKP), oktoober 2014.

2 Banca Piccolo Credito Valtellinese, Società Cooperativa („Credito Valtellinese“) on vähem oluline krediidiasutus, kelle üle EKP teostab ühtse järelevalvemehhanismi raames kaudset järelevalvet. Puudujäägi leevendamiseks on juba võetud asjakohaseid meetmeid.

3 Võttes arvesse selle riigigarantiiga krediidiasutuse nõuetekohast kriisilahenduse kava, ei ole pärast põhjaliku hindamise tulemuste avaldamist vaja kapitali kaasamist jätkata.

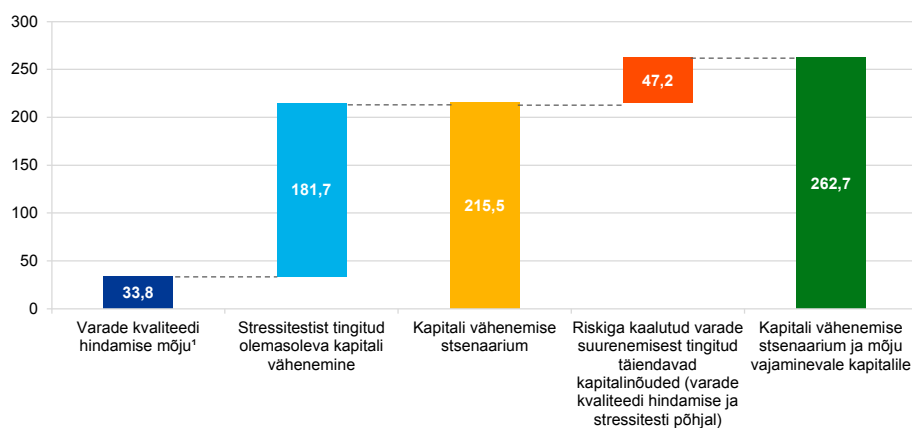
Puudujäägi näitaja on ainult üks osa kogu põhjaliku hindamise üldistest tulemustest. Arvesse tuleb võtta ka eeldatavat kapitalimuutust pärast kogu põhjaliku hindamise protsessi (st nii varade kvaliteedi hindamist kui ka stressitesti). Negatiivne stsenaarium nägi ette, et 2016. aastaks väheneb pankade olemasolev kogukapital 215,5 miljardi euro võrra (22% osalevate pankade kapitalist) ja riskiga kaalutud vara suureneb ligikaudu 860 miljardi euro võrra. Arvestades seda kapitalinõudena künnise puhul, ulatub kapitali kogumõju negatiivse stsenaariumi kohaselt 262,7 miljardi

eurooni. Selle kapitalimõju tulemusel väheneb esimese taseme põhiomavahendite suhtarv mediaanarvestuses osaleva panga kohta 4,0 protsendipunkti 12,4%lt 2016. aastal 8,3%le.

Diagramm 3

Põhjaliku hindamise kogumõju kapitalile (varade kvaliteedi hindamine + negatiivne stsenaarium)

(esimese taseme põhiomavahendid, miljardites eurodes)

¹ Varade kvaliteedi hindamisest tulenevad korrigeerimised pärast maksude ja portfelligarantiide tasaarvestust
Märkus: Mõju olemasolevale ja vajaminevale kapitalile arvutatakse 2016. aasta seisuga stressitesti negatiivse stsenaariumi järgi.

Need tulemused näitavad, et see stsenaarium oli kogu ELis seni läbiviidud stressitestidest kõige negatiivsem. Makrofinantspinged hõlmasid kolme aastat (varasemates testides kahte aastat), mis muutis tingimused tõsisemaks.

Põhjaliku hindamise tulemused avaldati pankade lõikes väga üksikasjalikel vormidel, mis suurendas märkimisväärselt pankade bilansside läbipaistvust. Nõue kõrvaldada kapitalipuudujääk kuue või üheksa kuu jooksul olenevalt puudujäägi allikast on andnud tugeva tõuke bilansside korrigeerimiseks. See peaks aitama suurendada kõigi sidusrühmade kindlustunnet euroala pangandussüsteemi põhimõttelise stabiilsuse suhtes.

Põhjaliku hindamise järelmeetmete kohta vt jagu 3.1.

3 Ühtse järelevalvemehhanismi elluviimine

EKP asus oma järelevalveülesandeid ametlikult täitma 4. novembril 2014 ehk aasta pärast ühtse järelevalvemehhanismi määrase jõustumist. Tegevuse alustamise loomulikuks lähtepunktiks olid 26. oktoobril 2014 teatavaks tehtud põhjaliku hindamise tulemuste järelmeetmed, kuid tehti ka muid olulisi samme, sh ettevalmistused 2015. aasta järelevalvetevgevuseks, horisontaalsete ja eriteenuste metoodika väljatöötamine ning vähem oluliste krediiciasutuste järelevalve koostööraamistiku loomine koos riiklike pädevate asutustega.

3.1 Põhjaliku hindamise järelmeetmed

Põhjaliku hindamise käigus sai ühtne järelevalvemehhanism hulgaliselt andmeid ja kvalitatiivset teavet EKP otsese järelevalve alla kuuluvate krediiciasutuste kohta. Seega said ühised järelevalverühmad alustada 4. novembril 2014 oma järelevalveülesannete täitmist kindlalt aluselt.

Põhjaliku hindamise tulemuste avaldamisele järgnenud kuudel oli ühiste järelevalverühmade esmatähtsaks ülesandeks kaasata asjaomased hindamistulemused täiel määral oma korralisse tegevusse. Kõnealusel ajavahemikul arutasid ühised järelevalverühmad krediiciasutustega nende tulemusi põhjalikult ja üksikasjalikult.

3.1.1 Hindamistulemuste inkorporeerimine 2015. aastal rakendatavatesse otsustesse järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kohta

EKP otsese järelevalve alla kuuluvate pankade puhul kajastusid põhjaliku hindamise tulemused järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessis, millest lähtuti krediiciasutuste järelevalvealasel läbivaatamisel. Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi tulemuste alusel otsustatakse võimalike täiendavate järelevalvemeetmete kohaldamine (nt kas järelevalve alla kuuluvale üksusele tuleks kehtestada omavahendite, teabe avaldamise või likviidsusega seotud lisanõuded; vt ka jagu 3.2).

Seega olid järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsuste tulemusel pankadelt nõutavad meetmed seotud kaht liiki tulemustega: i) aasta jooksul järelevalve käigus tuvastatud probleemid ning ii) otseselt põhjaliku järelevalvega seotud tulemused. Tulemused täiendasid põhjaliku hindamise tulemusi, sest viimane ei hõlmanud kõiki riskiliike – näiteks likviidsusriski hinnati ainult jooksva järelevalvetevgevuse käigus.

Põhjaliku hindamise järelmeetmed hõlmasid lisaks kvantitatiivsetele tulemustele veel muudki. Näiteks osutasid mitme panga puhul varade kvaliteedi hindamiseks vajalike andmete esitamisel tekkinud raskused nende andmesüsteemide struktuurilisele nõrkusele. Eelkõige puudutas see krediitdiasutusi, kes olid hiljuti ühinenud teiste pankadega või omandanud teisi panku. Seega lisasid ühised järelevalverühmad oma eesmärkide hulka ka kiireloomulise vajaduse parandada kõnealuste pankade andmesüsteeme.

3.1.2 Mõju pankade 2014. aasta finantsaruannetele

Varade kvaliteedi hindamise kvantitatiivseid tulemusi oli vaja pankade finantsaruannetes kajastada võimalikult suurel määral. Varade kvaliteedi hindamise põhilised tulemused puudutasid järgmist:

- töötavate nõuete ümberliigitamine mittetöötavateks nõueteks ning hindamise käigus läbi vaadatud krediitportfellide provisjonide tasemed;
- kollektiivse provisjoneerimise meetodid ning asjaomased provisjoneerimismudelid või -menetlused;
- krediitiväärtuse korrigeerimise mudelid ja menetlused.

Ühise arusaama tagamiseks arutas EKP tähtsamate audiitorfirmadega põhjalikult seda, kuidas asjakohasel viisil käsitleda pankade finantskontode andmeid; seejärel arutasid ühised järelevalverühmad teatud küsimusi otse pankadega.

2014. aasta detsembris kohtusid ühised järelevalverühmad asjaomaste pankadega, et käsitleda parandusmeetmete rakendamist ja kohandusi usaldatavusnõuetes või arvepidamises. Kõigile varade kvaliteedi hindamisel osalenud krediitdiasutustele esitati hindamise kokkuvõtte, mis sisaldas tulemusi liikide ja portfellide kaupa ning samuti üksikasjalikke andmeid üksikute krediitportfellide läbivaatamise tulemuste kohta.

Nõutavate parandusmeetmete kohta esitasid pangad 2015. aasta jaanuari lõpuks EKP-le kirjaliku vastuse. 2015. aasta jaanuaris võtsid ühised järelevalverühmad ühendust ka välisaudiitoriga / vannutatud audiitoriga, et saada sõltumatu hinnang võimalikele probleemidele ja kavandatavatele meetmetele. Lõpuks teostasid ühised järelevalverühmad järelevalvemenetluse, mis võimaldas neil põhjalikult hinnata, milliseid meetmeid on pangad rakendanud varade kvaliteedi hindamise tulemusel, ning kohaldada vajaduse korral järelevalvemeetmeid või muid avalikustamismeetmeid.

3.1.3 Kapitaliplaanid

Põhjaliku hindamise käigus leiti, et 25 panga kapitali suhtarv jäi vastavast künnisest allapoole (8% esimese taseme põhiomavahenditest varade kvaliteedi hindamisel ja stressitesti põhistsenaariumi korral ning 5,5% esimese taseme põhiomavahenditest stressitesti negatiivse stsenaariumi korral). Need pangad pidid kahe nädala jooksul

pärast põhjaliku hindamise tulemuste avaldamist esitama oma kapitaliplaanid, kus kirjeldavad üksikasjalikult, kuidas kavatsetakse puudujäägid täita.

Pärast hindamistulemuste avaldamist peavad pangad kuue kuu jooksul katma varade kvaliteedi hindamise või stressitesti põhistsenaariumi käigus ilmnenu puudujäägid ning üheksa kuu jooksul stressitesti negatiivse stsenaariumi käigus selgunud puudujäägid. Kuue- või üheksakuuline ajavahemik algab põhjaliku hindamise tulemuste avaldamisest 2014. aasta oktoobris.

Nagu põhjaliku hindamise ajal teatatud, eeldatakse, et pangad kasutavad oma kapitaliplaanides kapitalipositsiooni nõutavale tasemele viimiseks kõigepealt erakapitali, sealhulgas:

- jaotamata kasumit;
- väiksemaid preemiamakseid,
- uusi emiteeritud põhiomavahendeid,
- piisavalt tugevat tingimuslikku kapitali, ning
- valitud varade turuhinnaga müüki või Euroopa Komisjoniga kokku lepitud restruktureerimiskavadega seotud riskiga kaalutud varade vähendamist.

Kõik pangad esitasid nõutavad kapitaliplaanid kahe nädala jooksul pärast hindamistulemuste avaldamist. Ühised järelevalverühmad hindasid, kas kapitaliplaanides sisalduvad meetmed vastasid leevendavate meetmete kriteeriumidele ja olid puudujäägi katmiseks piisavad; vajaduse korral nõuti lisameetmete võtmist.

2014. aasta detsembris tutvus järelevalvenõukogu kapitaliplaanidega pankadelt, kus tuvastati kapitalipuudujääk, ning ühiste järelevalverühmade seonduvate ettepanekutega. Neid võeti arvesse järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi puudutavates otsustes. EKP pangandusjärelevalve jälgib jätkuvalt, kuidas pangad täidavad neile antud kuue/üheksa kuu jooksul oma kapitaliplaane.

3.1.4 Parandusmeetmete järelevalve

Ühised järelevalverühmad hindasid kõigi kavandatud kapitalimeetmete puhul nende teostatavust, elujõulisust ja usaldusväärsust. Sageli peeti pankadega mitu aruteluvooru. Vajaduse korral teavitati krediitiasutusi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsustes sisalduvatest kapitalimeetmetest. Järelemeetmeid hakati võtma üksuste jooksva järelevalve käigus. Ühised järelevalverühmad jälgisid nende meetmete rakendamist, olles pankadega pidevas dialoogis ning kaasates vajaduse korral olemasolevaid järelevalvekolleegiume.

Lisaks kapitaliplaanidega seotud meetmete rakendamisele jälgisid ühised järelevalverühmad tähelepanelikult, kuidas kajastatakse varade kvaliteedi hindamise tulemusi pankade finantseerimiskontodel. Vajaduse korral arutati täiendavaid

raamatupidamissätteid audiitoritega ja pankade juhtkondadega ning usaldatavusnõudeid käsitlevad sätted inkorporeeriti pankade finantskontodesse või järelevalvelase läbivaatamise ja hindamise protsessiga seotud otsustesse. Samuti arutasid ühised järelevalverühmad pankadega, milliseid meetmeid tuleks võtta kõigi tuvastatud puudujääkide katmiseks.

3.1.5 Riikide valikuvõimalused ja kaalutusõigus

Põhjaliku hindamise tulemustes tõusid esile ka kapitalinõuete direktiivis (CRD IV) sätestatud riikide valikuvõimalused ja kaalutusõigus. Leiti, et need avaldasid olulist mõju pankade esimese taseme põhiomavahendite kvaliteedile ning selle määratluse järjepidevusele liikmesriikides.

Valikuvõimalused ja kaalutusõigus pakuvad kas liikmesriikidele või asjaomastele pädevatele asutustele teatavat mänguruumi regulatiivsete eeskirjade kohaldamisel. See tähendab, et kuni 2014. aasta novembrini tehti neid valikuid riikide tasandil. Arvestades et põhjalik hindamine toimus tollal kehtinud õigusraamistiku kohaselt, kajastus riiklike pädevate asutuste kaalutusõigus kapitalisuhtarvude arvutustes, mida puudujääkide tuvastamiseks võrreldi kindlaksmääratud piirmääradega. Seega on riikide varasemad otsused (näiteks esimese taseme põhiomavahenditest mahaarvamiste järkjärgulise rakendamise kohta) avaldanud ja avaldavad jätkuvalt mõju kapitali koosseisule ja kvaliteedile. Nende tulemusel tekivad suured erinevused eelkõige selles, mil määral üksikud pangad saavad kasu üleminekukohandustest oma esimese taseme põhiomavahendite arvutamisel.

Nüüdseks on loodud spetsiaalne töösuund, kelle ülesandeks on hoolikalt hinnata riiklike pädevate asutuste kasutatud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse mõju ning esitada aruanne järelevalvenõukogule.

3.2 Ettevalmistused järelevalveülesannete täitmiseks 2015. aastal

2014. aasta lõpuks olid edukalt läbitud kaks tähtsat etappi 2015. aasta järelevalvetegevuse ettevalmistamisel:

- 2015. aastal rakendatavate järelevalvelase läbivaatamise ja hindamise protsessiga seotud otsuste eelnõud;
- 2015. aasta strateegilised ja operatsioonilised tegevuskavad, sealhulgas ühtse järelevalvemehhanismi tähtsaimad tegevusvaldkonnad.

3.2.1 Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga seotud otsused

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsess on iga-aastane laiaulatuslik menetlus, mille põhieesmärk on tagada, et pankade kapital ja likviidsus ning nende sisejuhtimine, strateegiad ja menetlused oleksid piisavad, et nende riskid oleksid usaldusväärselt juhitud ja piisavalt kaetud.

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsess on põhiline instrument, mille abil saab jooksva järelevalve, kohapealsete kontrollide ja muu järelevalvetegevuse tulemustele tuginedes selliseid riske käsitleda. Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi raames on järelevalveasutustel volitused kehtestada mitmesuguseid meetmeid ning täiendavaid kapitali- ja likviidsusnõudeid, samuti teha muudatusi riskijuhtimistavades. Pankadele teatatakse meetmetest järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi puudutavates otsustes.

Kuna EKP asus oma järelevalveülesandeid täitma alles 4. novembril 2014, koostati 2014. aasta järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsused (mida rakendatakse 2015. aastal) ühekordse erandliku menetluse käigus.

- Üldise üleandmise käigus inkorporeeriti riiklike pädevate asutuste läbi viidud järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise järeldused EKP asjakohastes otsustesse.
- Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsused põhinesid suurel määral põhjaliku hindamise kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel tulemusel ning võimaluse korral ka pankade kapitaliplaanide hinnangutel.

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsuses kapitali kohta sätestatakse summa, mis krediitiasutuse tegevuse laadi, ulatust ja keerukust silmas pidades tagab riskide piisava kaetuse kooskõlas põhjaliku hindamise puhul ette nähtud miinimumväärtusega. 2014. aasta järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsuste (mida rakendatakse 2015. aastal) kujundamisel oli üheks probleemiks vajadus kombineerida eri riikide meetodikal põhinevaid erinevaid kapitalinõudeid vajadusega tagada ühtse järelevalvemehhanismi raames kapitali nõutava taseme ja kvaliteedi piisav järjepidevus.

Kui ühised järelevalverühmad püüdsid selgusele jõuda, kas lülitada konkreetsed likviidsusnõuded 2015. aastal rakendatavatesse järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsustesse või mitte, vaatasid nad põhjalikult läbi riiklike pädevate asutuste otsuste eelnõud ja nende hinnangud likviidsusele ja rahastamisriskidele ning otsustasid lisada konkreetsed kvantitatiivsed või kvalitatiivsed nõuded juhul, kui see oli oluliste riskide seisukohalt põhjendatud. Likviidsusega seotud otsuse puhul oli üheks probleemiks asjaolu, et likviidsuse miinimumnõuded on riikide tasandil märkimisväärselt erinevad, kusjuures mõned riiklikud pädevad asutused on sätestanud siduvaid nõudeid ja teised mitte.

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi 2015. aastal rakendatavate otsustega seotud arutelud algasid aegsasti enne 2014. aasta 4. novembrit; arutelud valmistasid ette ühised järelevalverühmad. Korralduslikust seisukohast aitas

järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsuste ettevalmistamine märkimisväärselt edendada järelevalverühmade lõimumist ja teabe- ja arvamustevahetust ning suurendada rühmade järelevalvealast teadlikkust. Vajaduse korral kutsuti kokku järelevalvekolleegiumid (sh Euroopa Pangandusjärelevalve).

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi 2016. aastal rakendatavate otsuste puhul on menetlus teistsugune. EKP pangandusjärelevalve on välja töötanud ühtse meetodi, mis põhineb riiklike pädevate asutuste varasematel kogemustel ja headel tavadel. Meetodit käsitletakse nii järelevalvekäsiraamatus kui ka pangandusjärelevalve juhendis ning praegu katsetatakse selle teostatavust ja püütakse leida viimistlust vajavaid aspekte (vt jagu 3.3).

Kooskõlas Euroopa Pangandusjärelevalve suunistega järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ja metoodika kohta hõlmab järelevalvealane läbivaatamine ja hindamine järgmist:

- riskihindamissüsteem, mille raames hinnatakse krediidasutuste riskitaset ja -kontrolli ning ühised järelevalverühmad on teinud ulatuslikult koostööd horisontaalsete teenustega, testides kõiki aspekte, et tuvastada võimalikke metodoloogilisi probleeme;
- krediidasutuste sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise ja likviidsuse piisavuse hindamise protsesside põhjalik läbivaatamine;
- kapitali ja likviidsuse kvantifitseerimise meetodid, mille abil hinnatakse krediidasutuste kapitali- ja likviidsusvajadust, võttes arvesse riskianalüüsi tulemusi.

3.2.2 2015. aasta strateegilised ja operatsioonilised tegevuskavad

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi tulemustel on strateegiliste ja operatsiooniliste tegevuskavade seisukohalt otsustav tähtsus. Eelkõige avaldavad need vahetut mõju konkreetse krediidasutuse nimel võetavate kaudsete ja kohapealsete meetmete ulatusele ja sügavusele.

Ühtse järelevalvemehhanismi 2015. aasta järelevalveprioriteedid, mille järelevalvenõukogu kiitis heaks 2014. aasta novembris, edendavad vertikaalsete ja horisontaalsete järelevalvemeetodite koostoimet ning omistavad suurt tähtsust ka temaatilistele hindamistele. Kõigi oluliste pankade järelevalvealastes kontrolliprogrammides, mis tuginevad järelevalveprioriteetidele ning milles võetakse asjakohasel viisil arvesse krediidasutuse riskiprofiili ja süsteemset olulisust, määratakse kindlaks põhilised järelevalvemeetmed, mida võetakse riskide järelevalveks ja tuvastatud nõrkuste kõrvaldamiseks. Järelevalvealased kontrolliprogrammid hõlmavad järgmist:

- ühiste järelevalverühmade jooksev järelevalvetegevus,
- kohapealsed kontrollid, ning

- sisemudeliga seotud uurimised.

2015. aasta järelevalvealaste kontrolliprogrammide koostamine algas ettevalmistusperioodil ning viidi lõpule 2014. aasta detsembris. Selle ühiste järelevalverühmade ja EKP horisontaalsete teenuste ühisülesande täitmist kooskõlastas EKP järelevalvealase kontrolliprogrammi kavandamise ja kooskõlastamise osakond (vt jagu 3.3.1).

Alates 2014. aasta septembrist toimusid ühiste järelevalverühmade aktiivsed arutelud, et valmistada ette kõigi oluliste krediidasutuste järelevalvealased kontrolliprogrammid. Tänu riiklike pädevate asutuste ulatuslikele järelevalvealastele kogemustele ja teadmistele oluliste krediidasutuste riskide kohta saadi järelevalvealaste kontrolliprogrammide koostamisel kasu alt-ülespoole laekunud teabest. Selleks et tagada kõigis olulistes krediidasutustes ressursside tõhus jaotus ning range ja järjepidev lähenemine järelevalvele, on järelevalve krediidasutuste lõikes erineva intensiivsusega olenevalt sellest, kas riskid võivad kujuneda oluliseks ning milline võib olla nende mõju üksusele ja süsteemile tervikuna.

Kõik järelevalvealased kontrolliprogrammid sisaldavad iga-aastast korrapärast tegevust, mis ei sõltu majanduskeskkonnast. 2015. aasta järelevalvealased kontrolliprogrammid hõlmavad järgmist:

- temaatiline tegevus, mis kajastab 2015. aasta järelevalveprioriteete,
- ühiste järelevalverühmade tegevus, mis on suunatud konkreetsetele krediidasutustele.

Tegevuse elluviimisel järgitakse riskipõhist ja proportsionaalset lähenemisviisi. Olulised krediidasutused liigitatakse riskikategooriatesse vastavalt järelevalve nõutavale tasemele, mis sõltub krediidasutuse riskihinnangust, suurusest ja keerukusest. Iga riskikategooria puhul on järelevalve nõutavast tasemest lähtuvalt kindlaks määratud ja järelevalvealastesse kontrolliprogrammidesse lülitatud konkreetsed meetmed ja nende sagedus. Selliste meetmete kogum kujutab endast iga olulise krediidasutuse puhul nõutavat järelevalve miinimumtasest.

3.3 Horisontaalsete ja eriteenuste meetodika väljatöötamine

Ühtse järelevalvemehhanismi jaoks on oluline luua järelevalve ja regulatsiooni seisukohalt võrdsed tingimused kõigile osalevate liikmesriikide pankadele. Horisontaalsete ja eriteenustega tegelevate EKP osakondade ülesandeks on:

- edendada järelevalvemeetodite ühtlustamist;
- edendada pangandusjärelevalve sekkuvat laadi;
- töhustada koostööd ja suhtlust nii ühtse järelevalvemehhanismi sees kui ka väljaspool.

Ühtlustamine keskendub lahknevustele riikide tavades ja eeskirjades. Sellega seoses koostab EKP pangandusjärelevalve ülevaadet riikide senistest järelevalvetavade, töötab välja standardeid, katsetab ja viimistleb ühtlustatud järelevalvemeetodeid, teostab kvaliteeditagamise hindamisi ning hindab rakendatud meetmete tõhusust.

Teabevahetuse hõlbustamiseks ning EKP pangandusjärelevalve ja riiklike pädevate asutuste tegevuse sujuvaks kooskõlastamiseks loodi horisontaalsete ja eriteenuste iga osakonna jaoks ekspertide võrgustik, kuhu kuuluvad nii EKP pangajärelevalve kui ka osalevate liikmesriikide pädevate asutuste asjatundjad. Võrgustikud parandavad juurdepääsu riiklikes pädevates asutustes saadaval olevale teabele ning tagavad heade tavade ja kõrgete standardite järgimise ja tegevuspõhimõtete järjepidevuse.

3.3.1 Kavandamine

EKP järelevalvealase kontrolliprogrammi kavandamise ja kooskõlastamise osakond hoolitseb ühtse järelevalvemehhanismi üldiste strateegiliste ja operatsiooniliste tegevuskavade koostamise eest ning jälgib strateegiliste eesmärkide täitmist ja järelevalve rakendamist tihedas koostöös teiste EKP pangandusjärelevalves töötavate kolleegidega.

Strateegilise kavandamise seisukohalt juhib osakond ühtse järelevalvemehhanismi järelevalveprioriteetide määratlemist eelseisvaks aastaks ning määrab kindlaks järelevalve nõutava miinimumtaseme, võttes arvesse krediitiasutuste riskiprofiili ja süsteemset mõju ning järelevalveprioriteetides nimetatud temaatilisi fookusvaldkondi.

Operatsioonilise kavandamise raames toetab osakond ühiseid järelevalverühmi järelevalvealaste kontrolliprogrammide loomisel iga EKP otsese järelevalve alla kuuluva olulise pangagrupi jaoks. Selle käigus sõnastatakse järelevalveprioriteetid konkreetsete järelevalveülesannetena kooskõlas järelevalve asjakohase nõutava miinimumtasemega. Osakond kooskõlastab ka jooksva (mitte kohapealse) järelevalve, kohapealsete kontrollide ja sisemudelitega seotud uurimiste kavandamist.

Kavandamise osakonna ülesandeks on ka ühtse järelevalvemehhanismi strateegiliste eesmärkide ja iga-aastaste järelevalveülesannete **täitmise järelevalve**. Sel eesmärgil on hakatud välja töötama järelevalveinstrumente (nt eduaruanded EKP pangandusjärelevalve eri sihtrühmadele) ja juhtimisteabesüsteeme (nt strateegilise juhtimise näidikud). Need pakuvad olulist teavet informeeritud juhtimisotsuste tegemiseks ning toetavad ühiseid järelevalverühmi ja EKP pangandusjärelevalvet järelevalvealaste kontrolliprogrammide raames kohapealsete kontrollide ja sisemudelitega seotud uurimiste tegemisel.

3.3.2 Meetodite ja standardite väljatöötamine

Ajakohased järelevalvemeetodid ja -standardid on tõhusate ja tulemuslike järelevalvetulemuste seisukohalt hädavajalikud. Järelevalvemeetodid on pidevas arengus nii tänu rahvusvaheliste standardilooorganite tegevusele

finantsregulatsiooni üleilmsel ühtlustamisel kui ka ELis tehtavatele pidevatele jõupingutustele ühtse reeglistiku edendamisel. EKP soovib hoida oma meetodid vastavuses juhtivate järelevalvetavadega ning olla selles valdkonnas liikumapanevaks jõuks.

Lisaks järelevalvemetodite ja -standardite väljatöötamisele hõlbustab ja toetab EKP metoodika ja standardite arendamise osakond nende ühtset kohaldamist kõigi osalevate liikmesriikide pädevate asutuste poolt.

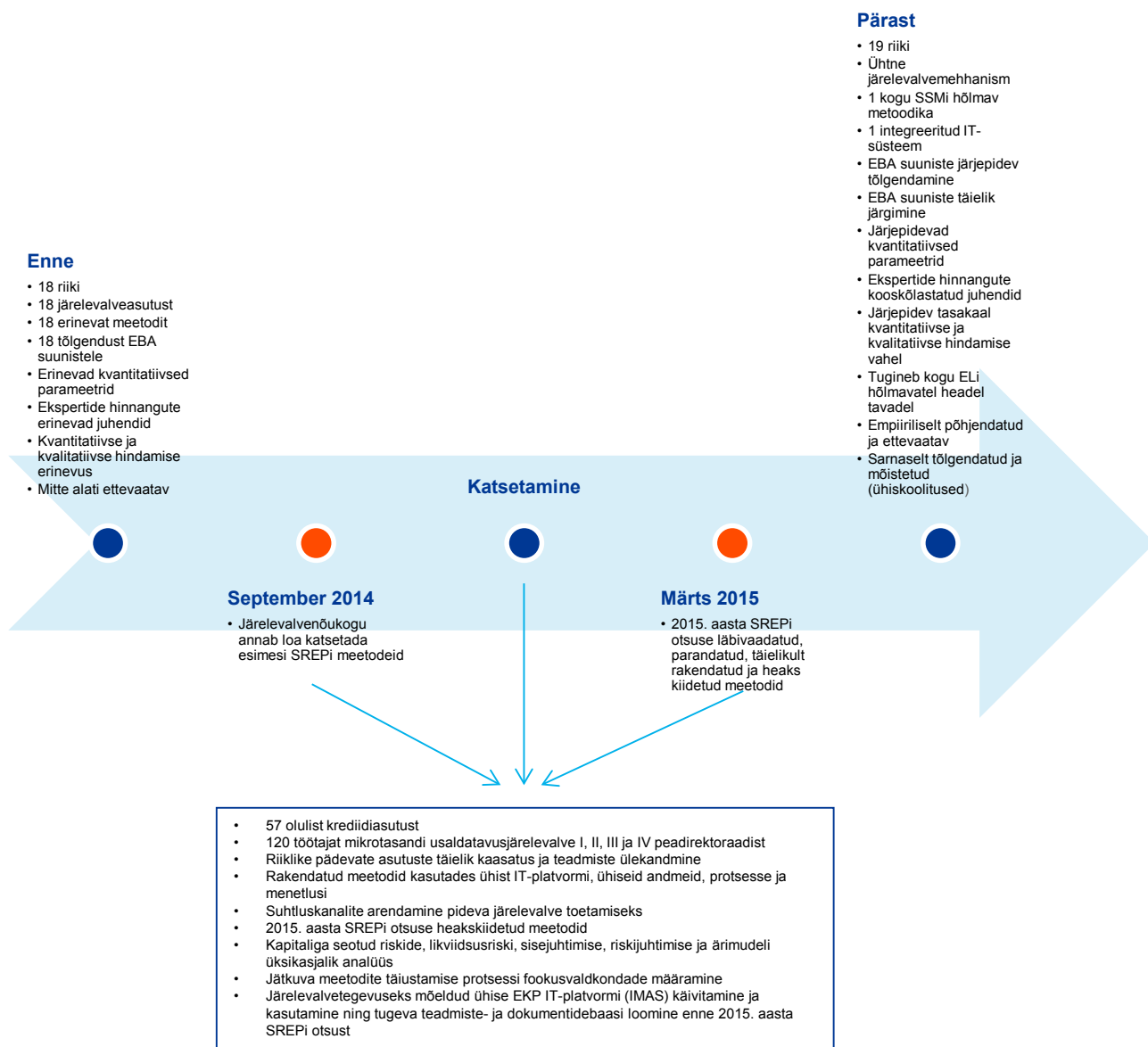
Kattuvuste vältimiseks ja sünergia suurendamiseks teeb osakond koostööd ka Euroopa Pangandusjärelevalve ja teiste rahvusvaheliste standardiloomeorganitega (nt Baseli pangajärelevalve komitee). Lisaks vastutab osakond järelevalvekäsiraamatu arendamise ja ajakohastamise eest (vt jagu 2.2.1).

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise meetodite viimistlemine

Praegu katsetatakse järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise meetodeid, et koguda praktilist teavet ja selgitada välja viimistlust vajavad valdkonnad.

Joonis 8

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi meetodite katsetamiskava olulistele krediidasutustele⁵

Kava hõlmab peaaegu pooli kõigist järelevalve alla kuuluvatest olulistest krediidasutustest ning selles osaleb vahetult üle 120 EKP pangandusjärelevalve töötaja.

Katsetamiskava põhieesmärgid on:

- kalibreerida ja viimistleda meetodeid ning ellu viia 2015. aasta järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga seotud alusmenetlused;

⁵ Katseprogramm ei hõlmanud Leedut.

- võimaldada järelevalveasutustel tutvuda nende järelevalve alla kuuluvate pankadega ning kasutusele võtta uued meetodid, süsteem ja aruanded (kogemuste omandamine katsetamise teel);
- edendada teabehaldussüsteemi ja aruannete kasutamist;
- välja kujundada parimad tavad koostöös ühiste järelevalverühmade ja riiklike pädevate asutustega;
- kasutada horisontaalsete osakondade, ühiste järelevalverühmade ja riiklike pädevate asutuste kommunikatsioonis tõhusaid ning jätkusuutlikke suhtluskanaleid ja -menetlusi.

Katsetamiskava raames pannakse nii tehnilisest ja metodoloogilisest kui ka praktilisest seisukohast proovile järelevalvekäsiraamat, milles on järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessile pühendatud terve peatükk. Sel eesmärgil viis EKP metoodika ja standardite arendamise osakond teabehaldussüsteemi täielikult kooskõlla järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga, pakkus asjakohast koolitust mitmesajale EKP ja riiklike järelevalveasutuste töötajale ning integreeris kõrgekvaliteedilised andmed teabehaldussüsteemi, et hõlbustada meetodite tõhusat rakendamist.

Osakonna 2015. aasta tegevuskava hõlmab järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi metoodika rakendamist ning järelevalvekäsiraamatu ajakohastamist vastavalt kõrgeimatele standarditele.

3.3.3 Riskianalüüs

Riskianalüüsi osakond:

- jälgib muudatusi osalevate liikmesriikide üldises riskikeskkonnas;
- teeb täiendavaid riskide süvaanalüüse, mis hõlmavad hulgaliselt erinevaid riskikategooriaid ja teemasid;
- toetab ühiste järelevalverühmade järelevalvetegevust;
- selgitab välja EKP pangandusjärelevalve aruandlusvajadused;
- tagab nende vajaduste kajastamise õigusaktides või nende muudatustes;
- teeb kvantitatiivse mõju uuringuid.

Uute suundumuste ja arengusuundade tuvastamine riskimaastikul

Riskianalüüsi osakond teeb korrapäraseid süvaanalüüse ja toetab teisi teenuseid, pakkudes ajakohastatud teavet olemasolevate riskide kohta ja osalevate liikmesriikide pangandussektori haavatavuse kohta. Osakonna ülesanne on järelevalvealase läbivaatamise eesmärgil õigel ajal välja selgitada mitmeid panku

mõjutavad suundumused, arengusuunad ja tekkivad riskid. Tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega viidi läbi osalevates liikmesriikides esinevate põhiliste pangaspetsiifiliste ja horisontaalsete riskide esimene hindamine.

Hindamisel oli otsustav tähtsus ühtse järelevalvemehhanismi 2015. aasta järelevalveprioriteetide määratlemisel. Hindamistulemused jagati prioriteetide ja fookusvaldkondade kaupa, millest ühised järelevalverühmad lähtuvad riskide korrapärasel hindamisel. Riskianalüüsi osakonna 2015. aasta töökavas on ette nähtud konkreetsete riskivaldkondade täiendav analüüs.

Andmelehed oluliste krediidasutuste kohta

2014. aastal koostas riskianalüüsi osakond koostöös EKP pangandusjärelevalve töötajatega järelevalvenõukogu jaoks oluliste krediidasutuste andmelehed ning kooskõlastas nende rakendamist ja kvaliteedi tagamist. Andmelehed pakuvad järelevalvenõukogule teavet ning toetavad teda otsuste tegemisel. Tegu on kokkuvõtlike kaheleheküljeliste aruannetega iga olulise krediidasutuse kohta. Need sisaldavad aruandlusraamistikust ja turuandmete pakkujatelt saadud kvantitatiivseid andmeid ning ühiste järelevalverühmade värskeimat kvalitatiivset järelevalvealast hinnangut pankade tegevusele ja neid ohustavatele riskidele.

Enne esimeste andmelehtede järelevalvenõukogule esitamist viis riskianalüüsi osakond EKP statistikakogemusele tuginedes läbi katse, et tuvastada ja eemaldada võimalikud puudujäägid andmelehtede koostamisel ning kõrvaldada muud andmetega seotud probleemid. Samuti tutvustati EKP pangandusjärelevalve juhtkonnale ja ühistele järelevalverühmadele ligikaudu viiekümnel koolitussessioonil andmelehti ja nende tähtsust asjakohaste andmete kogumisel.

Selleks et anda järelevalvenõukogule ülevaade olulistest krediidasutustest tervikuna, koostas riskianalüüsi osakond koondandmelehe, mis sisaldab koondbilansi arvutusi, tulude ja kulude aruannet ning riskinäitajaid ja nende suundumusi.

Kuna varasemate finantskriiside ajal on kinnisvaralaenud osutunud süsteemsete riskide allikaks, tegi riskianalüüsi osakond koostööd riiklike pädevate asutustega, et koostada andmelehed riikide hüpoteeklaenuurgude ja seonduvate toodete kohta.

Riigiriski *ad hoc* analüüs

Riskianalüüsi osakond esitas järelevalvenõukogule ja EKP pangandusjärelevalve kõrgema astme juhtidele mitu analüüsi olulisi krediidasutusi ohustavate spetsiifiliste riigiriskide kohta (riskid, mis on seotud näiteks Venemaa ja Ukrainaga). Samuti analüüsiti osalevate liikmesriikide pankade riske seoses nende asukohariikide võlakirjadega.

3.3.4 Sisemudelid

Üldjuhul on sisemudelite osakonna ülesandeks vastutada miinimumkapitalinõuete arvutamise sisemudelite läbivaatamise meetodite ja menetluste järjepidevuse kooskõlastamise ja tagamise eest. Allpool kirjeldatakse sisemudelite osakonna 2014. aasta olulisemaid projekte.

Sisemudelite hindamine

2014. aasta septembris alustati sisemudelite hindamist, kogumaks põhilisi kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid andmeid, mida on vaja selleks, et:

- kavandada ja seada tähtsuse järjekorda sisemudelite osakonna lähiaastate ülesanded (nt oluliste krediitiasutuste sisemudelite rakendamise kavade hindamine);
- jaotada sisemudelid eri kategooriatesse vastavalt kasutatavate meetodite kohta kättesaadavatele kvalitatiivsetele andmetele;
- koostada eri riikide järelevalvemetodite esialgne võrdlus (nt järelevalve lisameetmetega seotud erinevad tavad) ja selgitada varakult välja võimalikud võõrväärtused.

Laiemalt vaadates võimaldas hindamine saada ka ülevaate praegu sisemudeleid kasutavatest pankadest ning näidata sisemudelite osatähtsust kogukapitalinõuetes.

Tabel 5

Sisemudelite osatähtsus pankade omavahendite nõuetes

Esialsed arvutused COREPi ja eriotstarbeliste üksuste andmete alusel

Riski liik	Sisemudeleid kasutavate pankade arv	% omavahendite kogunõudest	% omavahendite nõuetest (arvutatud sisemudeli abil riskikategooria kohta)
Krediidirisk	68	84,1%	53,3%
Operatsioonirisk	21	9,4%	46,4%
Tururisk	37	5,1%	59,8%
Krediitdiväärtuse korrigeerimine	9	1,4%	39,2%

Mudelite heakskiitmine

Sisemudelite osakonna üks põhieesmärk on tagada krediitiasutuste sisemudelite suhtes kohaldatavate järelevalvemetodite usaldusväärsus ja järjepidevus.

2014. aastal töötas osakond välja mudelite heakskiitmise menetluse, mille kohaselt antakse krediitiasutustele kooskõlas kapitalinõuete määrusega luba kohaldada miinimumkapitalinõuete arvutamisel oma sisemudeleid. Ühtlustatud heakskiitmismenetlus võimaldab saavutada suurema järjepidevuse ja seeläbi ka võrdsed tingimused.

Võrdlusuuring

Kapitalinõuete direktiivis (CRD IV) nõutakse, et pädevad asutused hindaksid sisemudelitega (v.a operatsiooniriskid) seotud järelevalve- ja pangandustavasid vähemalt kord aastas. Lisaks korraldab Baseli pangajärelevalve komitee iga kahe aasta järel vabatahtliku seire, mis esialgu piirdub ettevõtete riskipositsioonidega. Seda ametlikku ja korrapärast seiret võidakse aga laiendada ka jaeportfellidele ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete portfellidele ja kauplemisportfelli kuuluvatele riskipositsioonidele pärast seda, kui Baseli pangajärelevalve komitee on lõpule viinud kauplemisportfelli kapitalinõuete [läbivaatamise](#).

EKP pangandusjärelevalve on juba olnud kaasatud Euroopa Pangandusjärelevalve ja Baseli pangajärelevalve komitee uuringutesse ning edaspidi annab ühtne järelevalvemehhanism tervikuna neisse oma panuse. Võrdlusuuringute tulemusel võidakse võtta järelevalvemeetmeid, näiteks uurida mudeleid, rekaliibreerida parameetreid ning kehtestada teatavaid lisanõudeid või kapitali alammäärasid. Samuti on võrdlusuuringud olulise tähtsusega mudelite seire seisukohalt, millest saadavat teavet kasutatakse vähemalt kord aastas järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga seotud otsuste tegemisel.

Ühtse järelevalvemehhanismi erinevate sidusrühmade põhiülesannetest antakse ülevaade tabelis 6.

Tabel 6

Ülesannete jaotus võrdlusuuringutes

	Riiklik pädev asutus	Ühine järelevalverühm	Sisemudelite osakond
1. Andmete kvaliteedikontroll	Kvaliteedikontroll koos Euroopa Pangandusjärelevalve ja Baseli pangajärelevalve komiteega	Tulemuste jälgimine koos riikliku pädeva asutusega telekonverentsi teel	
2. Esialgne hindamine / Euroopa Pangandusjärelevalve pangapõhine aruanne	Tagasiside esimeste tulemuste kohta ühisele järelevalverühmale / sisemudelite osakonnale	Tagasiside riiklikult pädevalt asutuselt esimeste tulemuste kohta	Arvutab esimesed tulemused ja levitab neid / Saab tagasisidet riiklikult pädevalt asutuselt
3. Intervjuud / kohapealsed külastused			
4. Pädeva asutuse hinnang	Valmistab ette / osaleb koos ühise järelevalverühmaga / sisemudelite osakonnaga	Valmistab ette / osaleb koos riikliku pädeva asutusega / sisemudelite osakonnaga	Valmistab ette / osaleb valikuliselt koos riikliku pädeva asutusega / ühise järelevalverühmaga
5. Parandusmeetmed			
6. Lõpparuanne			Toetab lõpparuande koostamist

3.3.5

Kriisijuhtimine

Kriisijuhtimise osakond täidab mitmeid ülesandeid nii enne krediidasutuste elujõulisuse halvenemist kui ka ajal, mil see aset leiab. Osakond osaleb süstemaatiliselt:

- krediidasutuste finantsseisundi taastamise kavade läbivaatamisel;

- finantsseisundi taastamise kavade hindamisega seotud standardite kehtestamisel ja hindamise järjepidevuse tagamisel;
- varajaste sekkumismeetmete kohaldamisel.

Kriisijuhtimise osakond pakub ühistele järelevalverühmadele asjatundlikku tuge ja teavet kriisijuhtimist ning eelkõige järelevalve alla kuuluvate krediidasutuste elujõulisust puudutavates küsimustes. Kui leitakse, et järelevalve alla kuuluvat olulist krediidasutust ohustab maksejõuetus või ta jääb tõenäoliselt maksejõuetuks, teeb osakond koostööd kriisilahendusasutustega. Samuti pakub osakond EKP pangandusjärelevalve kolleegidele tuge ja nõu vähem oluliste krediidasutustega seotud küsimustes.

Kriiside ennetamine

EKP pangandusjärelevalve kriisiennetusmeetodite väljatöötamisel on kriisijuhtimise osakond tihedalt kaasatud Euroopa Pangandusjärelevalve standardiloomesse ja eeskirjade koostamisse, et täiendada pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ning ühtse kriisilahenduskorra määrust. Osakonna töötajad osalevad aktiivselt ka muudes foorumites, näiteks finantsstabiilsuse nõukogu töös.

3.3.6 Järelevalvepoliitika

EKP mõjutab tuntuvalt regulatiivseid arutelusid, osaledes aktiivselt Euroopa ja rahvusvahelistel foorumitel. Järelevalvepoliitika osakond jälgib ja toetab aktiivselt regulatiivsete ja järelevalveteemade käsitlemist rahvusvahelisel tasandil ning koostööd praktikutele järelevalvekogemustele tuginedes ühtse järelevalvemehhanismi seisukohti sise- ja rahvusvahelistes küsimustes.

Osakond pakub ühistele järelevalverühmadele tuge oluliste krediidasutuste järelevalves ning teeb koostööd teiste EKP töötajatega, et toetada riiklikke pädevaid asutusi vähem oluliste krediidasutuste otseses järelevalves. Samuti annab osakond nõu Euroopa asjakohaste määruste ning rahvusvaheliste järelevalvestandardite ja -põhimõtete korrektse kohaldamisega seotud küsimustes, et edendada nende ühtlustatud rakendamist pangandusliidus tervikuna. Sel eesmärgil on osakond koostanud ühtset järelevalvemehhanismi puudutavate korduma kippuvate küsimuste sisekogumiku, kust järelevalveasutused leiavad EKP töötajatele mõeldud juhised oma uutele või sarnastele praktikutele küsimustele järelevalvemeetodite ja asjakohaste Euroopa õigusaktide kohta. See täiendab Euroopa Pangandusjärelevalve avalikku reeglistikku („Single Rulebook Q&A“). Osakond teeb ka koostööd ELis ja rahvusvahelisel tasandil. Ta abistab ühiseid järelevalverühmasid järelevalvekolleegiumidega koostöökokkulepete algtamisel ja ajakohastamisel ning seab sisse ja koostööd koostööd (näiteks vastastikuse mõistmise memorandumid vormis) mitteosalevate liikmesriikide ja ELi-väliste riikidega.

3.3.7 Makrotasandi usaldatavusjärelevalve ülesanded

Ühtse järelevalvemehhanismi määrase artikliga 5 on EKP-le antud eriülesanded seoses Euroopa õigusaktides (kapitalinõuete direktiiv (CRD IV) ja kapitalinõuete määrus) ette nähtud makrotasandi usaldatavusjärelevalve instrumentidega.

Esmane vastutus makrotasandi usaldatavusjärelevalve meetmete rakendamise eest lasub riiklikel pädevatel asutustel või määratud asutustel. EKP võib kehtestada rangemad meetmed ja kõrgemad kapitalipuhvrite nõuded kui need, mida kohaldavad riiklikud pädevad asutused või määratud asutused; sel juhul tuleb kõnealuste asutustega konsulteerida. Kui esimese sammu teeb riiklik pädev asutus, tuleks konsulteerida EKPga.

EKP on võimalike probleemide lahendamiseks sisse seadnud asjakohase korra. Olenemata sellest, kas algatus tuleb EKP-lt või riigi tasandilt, peaks järelevalvenõukogu koostama ettepaneku, võttes arvesse EKP asjaomaste struktuuride ja komiteede (sh finantsstabiilsuse komitee ühtse järelevalvemehhanismi koosseisus) panust. EKP nõukogu teeb ettepaneku kohta otsuse rangelt määratud tähtaja jooksul ning kinnitab järelevalvenõukogu ettepaneku, esitab selle kohta vastuväiteid või muudab seda. EKP nõukogu võib ka omal algatusel taotleda, et järelevalvenõukogu esitaks ettepaneku kõrgemate nõuete kohaldamiseks seoses makrotasandi usaldatavusjärelevalve instrumentidega.

Mikro- ja makrotasandi usaldatavusjärelevalve vaatenurkade tõhusaks ühendamiseks ja asjakohaste analüütiliste elementide esitamiseks korraldavad EKP nõukogu ja järelevalvenõukogu igas kvartalis makrotasandi usaldatavusjärelevalve teemadel ühiseid arutelusid (makrotasandi usaldatavusjärelevalve foorum). Esimene foorum toimus 2014. aasta novembris.

Selleks et kooskõlastada EKPs mikro- ja makrotasandi usaldatavusjärelevalve ülesannete täitmist ja arutada tegevuspõhimõtetega seotud ettepanekuid, loodi sisekomitee (makrotasandi usaldatavusjärelevalve kooskõlastusrühm). Kooskõlastusrühm kasutab oma töös EKP erinevate (nii keskpangandust kui ka järelevalvetegevust esindavate) tegevusharude analüütilist panust ja hinnanguid. Rühma sekretariaaditeenuste eest hoolitsevad mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraat ning makrotasandi usaldatavusjärelevalve poliitika ja finantsstabiilsuse peadirektoraat.

3.4 Tegevusload

4. novembril 2014 sai EKPst pädev asutus, kes annab osalevate liikmesriikide kõigile krediitiasutustele tegevuslubasid ja tunnistab neid kehtetuks ning hindab olulise osaluse omandamist. Ühtse järelevalvemehhanismi raames nimetatakse neid tegevusi ühisteks menetlusteks. EKP vastutab ka oluliste krediitiasutuste juhtorganite liikmete sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise ning piiriülese teenuse pakkumisega seotud menetluste eest.

Paljud järelevalvenõukogu otsused puudutavad tõenäoliselt tegevuslubasid ning sobivust ja nõuetele vastavust. EKP peab tagama, et tegevuslube käsitlevad otsused on kooskõlas ühtse reeglistikuga. EKP tegevuslubade osakond valmistab need otsused ette koos riiklike pädevate asutustega. EKP eesmärk on ühtlustada ühiste menetluste rakendamist ning sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise läbiviimist.

Meetodid ja töövood

Tegevuslubade osakond koostöös riiklike pädevate asutuste ja teiste tegevusharudega töötab välja tegevuslubadega seotud üksikasjaliku menetluse, milles selgitatakse kõiki etappe ja ülesandeid. Tegevuslubade andmise menetlus tugineb riiklike pädevate asutuste kogemustele ja ressursidele, kasutades samal ajal ka tsentraliseeritud protsesse ja menetlusi, et tagada tulemuste järjepidevus.

Teabehaldussüsteemi spetsiaalne tegevuslubade portaal võimaldab infovahetust riiklike pädevate asutuste ja EKP vahel. Töövood, mille kaudu kõik tegevuslubadega seotud menetlused algatatakse, pakuvad ühtseid liideseid ja töökeskkonda, et koostada järelevalvenõukogule ja EKP nõukogule ettepanekud otsuste eelnõude kohta. Töövoogude abil tagatakse protsessi terviklikkus ja kinnipidamine lühikestest tähtaegadest.

Poleliolevate menetluste hindamine

Enne kui EKP võttis üle järelevalveülesannete täitmise, pidid riiklikud pädevad asutused teavitama EKPd 4. septembriks 2014 kõigist ametlikult algatatud järelevalvemenetlustest (sh tegevuslubadega seotud menetlustest), mida tõenäoliselt ei jõua lõpule viia 4. novembriks 2014. Poleliolevate menetluste kohta esitatud teavet uuendati ajavahemikus 4. septembrist kuni 4. novembrini 2014 korrapäraselt.

Kokku teatati EKP-le ligikaudu 220st tegevuslubadega seotud poleliolevast menetlusest. Tegevuslubade osakond hindas eelnevalt kindlaks määratud kriteeriumide alusel kõiki poleliolevaid menetlusi, et olla valmis, kui EKP peaks otsustama kõnealused menetlused üle võtta. Järelevalvenõukogu otsustas üle võtta üksnes ühe tegevusloaga seotud polelioleva menetluse, võttes arvesse asjassepuutuva olulise osaluse hindamise tähtsust ja keerukust. Kõik ülejäänud tegevuslubadega seotud poleliolevad menetlused, millest teada anti, viivad lõpule asjaomased riiklikud pädevad asutused kooskõlas ühtse järelevalvemeetmekanismi õigusraamistikuga.

Tegevuslubadega seotud menetlused 2014. aastal

Ajavahemikus 4. novembrist 2014 kuni 2015. aasta alguseni teatati EKP-le ametlikult 21st ühisest menetlusest (seitse tegevusloa väljastamisega seotud menetlust, üheksa olulise osalusega seotud menetlust, kolm tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlust ning kaks tegevusloa aegumisega seotud menetlust) ning 149st muust

menetlusest (115 sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisega seotud menetlust ning 34 piiriülese teenuse pakkumisega (*passporting*) seotud menetlust).

Tabel 7

Tegevuslubadega seotud menetlused alates 4. novembrist 2014

	Tegevusluba väljastamine	Tegevusluba aegumine	Kehtetuks tunnistamine (riiklik pädev asutus)	Kehtetuks tunnistamine (EKP)	Olulised osalused	Sobivus ja nõuetekoha sus	Piiriülese teenuse pakkumine (<i>passporting</i>)
EKP-le esitatud ühised menetlused	7	2	3	–	9	115	34
Pooleli (seisuga 2. jaanuari 2015)	7	2	2	–	8	76	1

Seitse tegevusloa väljastamisega seotud menetlust, millest teatati, algatasid erinevate osalevate liikmesriikide pädevad asutused. Valdav osa tegevusloa väljastamisega seotud menetlustest puudutasid ühe olulise krediidasutuse (kes tegutseb paljudes Euroopa riikides ja kolmandates riikides) konkreetset restruktureerimisoperatsiooni. Tegevusloa väljastamisega seotud menetlustel on eeldatavalt pikk täitmisaeg, mis ulatub keskmiselt ühe aastani.

Kaks tegevusloa aegumisega seotud menetlust ja kolm kehtetuks tunnistamisega seotud menetlust algatasid erinevate osalevate liikmesriikide pädevad asutused. Kõik kehtetuks tunnistamise menetlused olid seotud krediidasutuste restruktureerimisega ning mõlemad aegumisega seotud menetlused puudutasid vähem olulisi väikeseid krediidasutusi (üks müüs oma pangandustegevuse teisele üksusele ja üks restruktureeris oma operatsioonid).

EKP-le esitatud olulise osalusega seotud menetlused puudutavad osaliselt selle sama järelevalve alla kuuluva olulise krediidasutuse operatsioonide restruktureerimist, kelle puhul algatati ka enamik tegevusloa väljastamisega seotud menetlusi.

EKP-le teatati märkimisväärselt paljudest sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisega seotud menetlustest. Aruandlusperioodil algatasid 15 osaleva liikmesriigi pädevad asutused 115 sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisega seotud menetlust. EKP on kohustatud järgima Euroopa õigusaktide ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklikke õigusnorme ning miinimumnõudeid juhatuse liikmete sobivuse kohta. Seetõttu kehtivad sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisega seotud menetluste puhul mitmesugused erinevad tavad ja tähtajad, mille tõttu EKP-l on väga keeruline sisse seada ühtset ja kooskõlastatud menetlust. Esimesed sammud selles valdkonnas ühtlustamise eesmärgi täitva tegevuskava koostamisel tehti tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega.

3.5 Jõustamine, sanktsioonide kehtestamine ja rikkumistest teavitamine

3.5.1 Jõustamine ja sanktsioonide kehtestamise volitused

Ühtse järelevalvemehhanismi määrase ja raammääruse kohaselt sõltub **jõustamis- ja sanktsioonide kehtestamise volituste** jaotus EKP ja riiklike pädevate asutuste vahel väidetava rikkumise laadist, vastutavast isikust ja vastu võetavatest meetmetest.

EKP on pädev kehtestama järelevalve alla kuuluvatele olulistele krediidasutustele halduskaristusi ja võtma nende suhtes jõustamismeetmeid, kui on rikutud asjakohaseid vahetult kohaldatavaid ELi õigusakte (sh EKP määrused ja otsused). Vähem oluliste krediidasutuste puhul on EKP-l selline pädevus juhul, kui rikutakse EKP määruseid või otsuseid, millega pannakse vähem olulistele krediidasutustele EKP suhtes kohustusi. Lisaks võib EKP nõuda, et riiklikud pädevad asutused alustaksid menetlust tagamaks asjakohaste karistuste määramise muudel juhtudel (nt karistused füüsilistele isikutele, mitterahalised karistused, ELi asjakohaste direktiivide ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumised), või kasutaksid neile siseriiklike õigusaktidega antud jõustamisvolitusi.

Riiklikel pädevatel asutustel on täielik pädevus kehtestada sanktsioone ja kasutada oma jõustamisvolitusi järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste krediidasutuste suhtes (v.a juhul, kui rikutakse EKP määruseid või otsuseid, millega kehtestatakse kohustused EKP suhtes) ning kui rikutakse riikide õigusnorme, millega ei rakendata ELi direktiive, või millega rakendatakse ELi direktiive, mis ei ole seotud EKP järelevalveülesannetega.

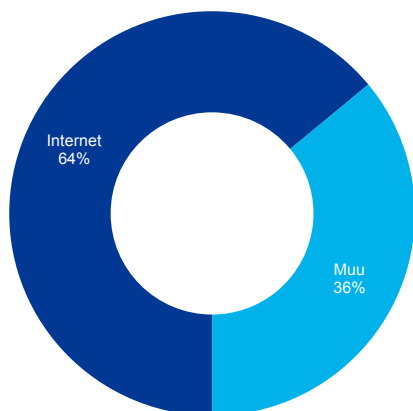
Ajavahemikus 4. novembrist 2014 kuni 2015. aasta alguseni ei algatatud ühtegi jõustamis- ega sanktsioonidega seotud menetlust.

3.5.2 Rikkumistest teavitamine

Ühtse järelevalvemehhanismi määrase ja raammääruse nõuete kohaselt peab EKP tagama, et võetakse kasutusele tõhusad mehhanismid järelevalve alla kuuluvate üksuste või pädevate asutuste (sh EKP enda) poolt EKP järelevalveülesannete reguleerimisalas toime pandud ELi õigusaktide rikkumistest teavitamiseks.

Diagramm 4

Rikkumistest teavitamise kanalid

EKP on sisse seadnud rikkumistest teavitamise mehhanismi, mis vastab asjakohastele andmekaitse- ja konfidentsiaalsusnõuetele. Põhiliseks teavituskanaliks on [eelstruktureeritud veebiplatvorm](#), mis on kättesaadav EKP pangandusjärelevalve veebilehel.

Ajavahemikus 4. novembrist 2014 kuni 2015. aasta alguseni laekus rikkumiste kohta 11 teadet, millest seitse esitati veebiplatvormi kaudu (ülejäanud posti või e-posti teel).

Kolm esitatud teadet hinnati EKP järelevalveülesannete seisukohalt asjakohaseks. Ülejäänud teateid ei peetud asjakohaseks, sest need puudutasid muid siseriiklikke küsimusi, mis ei olnud seotud EKP järelevalveülesannetega. Kolm asjakohast teadet olid seotud järelevalve alla kuuluvate oluliste krediitiasutuste väidetavate rikkumistega ning edastati

menetlemiseks asjaomastele ühistele järelevalverühmadele.

3.6 Kohapealsed kontrollid

EKP tsentraliseeritud kohapealsete kontrollide osakonna eesmärk on tõhustada kohapealseid kontrole tihedas koostöös EKP ja riiklike pädevate asutuste kontrollimeeskondade vahel. Allpool on esitatud ülevaade osakonna 2014. aasta sihtidest ja tegevustest kõnealuse eesmärgi saavutamisel.

- **Rangema järelevalve edendamine**
Kuna kohapealsete kontrollide näol on tegu kõige sekkuvamat laadi järelevalvemeetodiga, koostati esimene kohapealsete kontrollide kava juba 2015. aastaks. Seda tehti tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega, kust osales kõige rohkem töötajaid. Kavas nähakse ette EKP ja riiklike pädevate asutuste töötajatest koosnevad kontrollimeeskonnad ning piiriülesed missioonid. Lisaks riiklikele pädevatele asutustele korraldab märkimisväärselt palju kohapealseid kontrole ka EKP.
- **Ühtlustamise toetamine**
Osakond on koostanud kohapealsete kontrollide ühtsed meetodid, mida riiklikud pädevad asutused on katsetanud. Kohapealsete kontrollide meetodite ühtse kohaldamise tagamiseks kontrollitakse kõigi kontrolliaruannete järjepidevust.
- **Meetodite ja tugivahendite väljaarendamine ning eriteadmiste parandamine**
Mitu EKP kooskõlastatavat töörühma töötas järelevalvekäsiraamatu järgimiseks välja kohapeal rakendatavad meetodid. Korraldati mitu koolitust kohapealsete kontrollite ühtsete meetodite tutvustamiseks, pidades eelkõige silmas riiklikke pädevaid asutusi, kellel seni puuduvad arvestatavad kohapealse kontrolli kogemused. Kohapealsete kontrollide aruandevorme jagati riiklike pädevate

asutuste meeskondadega. Praegu arendatakse koostöös riiklike pädevate asutustega välja IT-tugivahendit, mis aitab EKP-I kohapealsete kontrollide tegemist jälgida.

3.7 Järelevalvekvaliteedi tagamine

EKP järelevalvekvaliteedi tagamise osakond soovib edendada EKP pangandusjärelevalve eeskujulikku toimimist ja ühtsust. Osakonna eesmärk on toetada pankade võrdset kohtlemist kõigi ühiste järelevalverühmade lõikes ning nii oluliste kui ka vähem oluliste krediidasutuste puhul, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Selleks tuleb:

- tagada ühtse järelevalvemehhanismi metoodikaraamistiku nõuetekohane kasutamine ja pidev tõhustamine;
- määratleda ja laiendada head tavad ühtses järelevalvemehhanismis tervikuna;
- tuvastada ühtse järelevalvemehhanismi sisestes järelevalvemenetlustes tekkivad riskid ja puudujäägid.

2014. aastal tehti järelevalvekäsiraamatu raames suuri jõupingutusi kvaliteedi tagamise strateegia, menetluste ja meetodite aluspõhimõtete määratlemisel, et tagada järelevalvekvaliteedi ühtne rakendamine EKP pangandusjärelevalve ja riiklike pädevate asutuste poolt.

3.8 EKP kontroll ja kaudne järelevalve vähem oluliste krediidasutuste üle

Nagu punktis 2.2.4 öeldud, saavutati 2014. aastal märkimisväärset edu järelevalvetevõime kontrollimise ja vähem oluliste krediidasutuste kaudse järelevalve tegevusraamistiku loomisel.

3.8.1 Vähem oluliste krediidasutuste järelevalve koostööraamistik

2014. aastal töötati korralikult välja EKP ja riikide pädevate asutuste koostööraamistik, mida on vaja süsteemi edukaks toimimiseks.

Võtmetähtsusega ettepanekuid kaalub kõigi riiklike pädevate asutuste ja mikrotasandi usaldatavusjärelevalve III peadirektoraadi kõrgema juhtkonna esindajatest moodustatud võrgustik, kes arutab ka erinevaid küsimusi, mis on seotud riiklike pädevate asutuste igapäevase järelevalvega vähem oluliste krediidasutuste üle. Võrgustik, mille kaks korralist istungit toimusid juba 2014. aastal, aitab järelevalvenõukogul täita kontrollimise ja vähem oluliste krediidasutuste järelevalvega seotud ülesandeid. Mitmepoolseid istungeid täiendasid kahepoolsed

riigivisiidid ja muud kontaktid, mis võimaldavad EKP juhtkonnal arutada riigispetsiifilisi küsimusi konkreetsete riikide pädevate asutustega.

Koostöö keskmes on ka ekspertide tasandil suhtlus, mis hõlbustab riigispetsiifilise teabe kogumist mikrotasandi usaldatavusjärelvalve III peadirektoraadis ning võimaldab riiklikel pädevatel asutustel jagada oma kogemusi. Riiklike pädevate asutustega kahepoolse koostöö eesmärgil on sisse seatud konkreetsete riikidega tegelevad üksused. Muu tegevus hõlmas riiklike pädevate asutuste külastusi (tehniliste küsimuste arutamiseks), töörühmade loomist ja eri riikide pädevaid asutusi kaasavate seminaride korraldamist. Edaspidi soovitakse EKP ja riiklike pädevate asutuste või kahe riikliku pädeva asutuse tehnilise koostöö ja töötajate vahetuse kaudu veelgi tugevdada töösuhteid, jagada parimaid tavasid ning ehitada üles ühist järelvalvekultuuri.

3.8.2 Järelevalvetegevuse kontroll

EKP järelevalvetegevuse kontrolli osakond keskendub järelevalvetavade ja tulemuste järjepidevusele. Osakonna tegevus tugineb eespool nimetatud foorumitele ja riiklike pädevate asutustega sisse seatud koostöömenetlustele. Selles valdkonnas on EKP-I pädevus anda õigusmeetmetena riiklikele pädevatele asutustele suuniseid, määrusi ja üldiseid juhiseid. Kui see on vajalik kõrgetasemeliste järelevalvenõuete järjepidevaks kohaldamiseks, võib EKP ka otsustada võtta enda ülesandeks ühe või mitme vähem olulise krediidasutuse otsese järelevalve.

Järelevalvetegevuse kontrollimisel on tähtis osa riiklikelt pädevatelt asutustelt laekuvate teadete läbivaatamisel. Alates 4. novembrist 2014 saab EKP riiklikelt pädevatelt asutustelt eelteateid tähtsate menetluste ja tähtsate otsuse-eelnõude kohta, mis puudutavad kõrge prioriteetsusega vähem olulisi krediidasutusi. EKP-I on nõuandev roll ning ta võib nõuda, et riiklik pädev asutus hindaks põhjalikumalt kavandatava tähtsa menetluse teatavaid aspekte.

Sisse on seatud teadete vastuvõtmise üksus, kes tagab vastuvõetud teadete korrastatud ja õigeaegse läbivaatamise asjaomaste järelevalveekspertide kaasabil. Sellist menetlust on edukalt kohaldatud juba alates ühtse järelevalvemehhanismi käivitamisest 4. novembril 2014.

Ühtse järelevalvemehhanismi ettevalmistamise käigus korraldas mikrotasandi usaldatavusjärelvalve III peadirektoraat ka olulise teabe kogumist vähem tähtsate krediidasutuste sektori kohta ja riiklike pädevate asutuste järelevalvetavade kohta. Selliste aruannete (vastandina eelteadetele) kogumine jätkub 2015. aastal. Koos ühekordsetest taotlustest, riigivisiitidest ja teatistest saadava teabega aitavad kõnealused aruanded hinnata, kas kõrgetasemelisi järelevalvenõudeid kohaldatakse järjepidevalt ning kas võrreldavatel olukordadel on ühtse järelevalvemehhanismi piires võrreldavad lahendused.

Mikrotasandi usaldatavusjärelvalve III peadirektoraat aitab ka töödelda otsuste eelnõusid, mis on seotud ühiste menetlustega (nt tegevuslubade andmine ja kehtetuks tunnistamine ning olulise osaluse omandamine).

Lisaks teostab EKP edaspidi sihtotstarbelisi võrdlusuuringuid riiklike pädevate asutuste heade tavade väljaselgitamiseks ning samuti järelevalvetavade temaatilisi hindamisi. Tulemusi kasutatakse selleks, et koostada riiklikele pädevatele asutustele ühised järelevalvenõuded ja soovitused, mis on kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi ühiste meetoditega ning mida kohaldatakse proportsionaalselt vähem oluliste krediidasutuste järelevalves. Riiklikud pädevad asutused osalevad meetodite väljatöötamisel eespool nimetatud koostööraamistiku kaudu. Ühised nõuded ja soovitused täiendavad suuniseid, määrusi ja üldisi juhiseid.

3.8.3 Vähem oluliste krediidasutuste ja vähem oluliste krediidasutuste sektori tegevuse kontrollimine

EKP on sisse seadnud ka raamistiku vähem oluliste krediidasutuste ja vähem oluliste krediidasutuste sektori tegevuse kontrollimiseks riiklike pädevate asutuste kaudu. Konkreetsete krediidasutuste tegevuse kontrollimisel lähtutakse nende tähtsuse järjekorrast, kohaldades seega otseselt proportsionaalsuse põhimõtet. Pankade puhul, keda peetakse nende riskide ja süsteemse mõju tõttu kõrge prioriteetsusega krediidasutusteks, võib EKP-poolne kontroll hõlmata näiteks juhtimist, ärimudeleid, riske ja nende juhtimist. Keskmise ja madala prioriteetsusega pankade puhul hinnatakse eespool nimetatud tegureid kättesaadavate andmete alusel proportsionaalselt. Kontroll ei piirdu üksikute vähem oluliste krediidasutustega, vaid hõlmab ka sektoripõhist ja sektoritevahelist lähenemist. See on eriti tähtis, arvestades et mõnes liikmesriigis on vähem olulised krediidasutused tihedalt seotud, ehkki ei kuulu ühte pangagruppi.

Teiseks oluliseks tegevuseks on temaatilised hindamised, mis keskenduvad järelevalvetegevuse tsükli seisukohalt strateegilise tähtsusega valdkondadele ning kindlalt määratletud küsimustele, nagu näiteks konkreetsed riskivaldkonnad. Hindamine võib olla kvantitatiivne või kvalitatiivne. 2014. aastal algatati kaks hindamist – üks käsitles krediidasutuste kaitseskeeme ning teine erinevate raamatupidamisstandardite mõju vähem oluliste krediidasutuste prioriseerimise meetoditele.

EKP-l on oma ülesanded ka riiklike pädevate asutuste kriisiohjetegevuse jälgimisel. Kui riiklikud pädevad asutused ja muud asjaomased riiklikud asutused vastutavad kriisiohjetegevuse korraldamise ja rakendamise eest, siis EKP ülesandeks on jälgida ja toetada vajaduse korral riiklike pädevate asutuste juhitavaid menetlusi viisil, mis on proportsionaalne kontrollimatu maksejõuetuse oodatava mõjuga, ning tagada kriisiohjetegevuse vastavus kõrgetele järelevalvenõuetele.

Lisaks teavitatakse EKPd kohe, kui vähem oluliste krediidasutuste finantsseisund märkimisväärselt halveneb. Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve III peadirektoraadi tegevus selles valdkonnas algas 2014. aastal. Tegevuse käigus:

- esitatakse vajaduse korral arvamusi ja hinnanguid;
- hõlbustatakse tõhusat suhtlust ja teabevahetust;

- toetatakse vajaduse korral riikide kriisiohjemeetmete edukat rakendamist.

Kui seda peetakse vajalikuks, osaleb EKP ka vähem olulistes krediidasutustes tehtavates kohapealsetes kontrollides. Kontrolliga ühinemise otsus võib olla tingitud erinevatest eesmärkidest – näiteks soovitakse koguda konkreetse vähem olulise krediidasutuste kohta rohkem teavet või hinnata rakendatavate järelevalvemeetodite tõhusust. Samuti võib EKP taotleda, et lisaks asjaomase vähem olulise krediidasutuse asukohariigi pädeva asutuse töötajatele osaleksid ka muude riiklike pädevate asutuste töötajad. Seega on kontrolliprotsess seotud ka töötajate vahetusega, millest on juttu eespool. EKP pangandusjärelevalve teeb tihedat koostööd asjaomase riikliku pädeva asutusega, et moodustada ühtsed meeskonnad, kellel on kontrolli eesmärgi seisukohalt kõige sobivam profiil, ning vältida oskusteabe kattuvust.

3.8.4 Analüütiline ja metoodiline tugi

Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve III peadirektoraadi analüüsi ja metoodika osakond töötab välja meetodid ühtse järelevalvemehhanismi põhimõtete rakendamiseks viisil, mis on proportsionaalne vähem oluliste krediidasutustega ning võtab arvesse nende eripära. Samuti teostab osakond vähem oluliste krediidasutuste analüüsi, et kasutada tulemusi sektoripõhises järelevalves ja makrotasandi usaldatavusjärelevalves ning riskide tuvastamisel. 2014. aastal oli osakonna ülesandeks toetada:

- vähem oluliste krediidasutuste nimekirja haldamist ja asjakohaste andmete kogumist;
- vähem oluliste krediidasutuste suhtes kohaldatavate metoodikanõuete väljatöötamist;
- vähem oluliste krediidasutustega seotud analüüside tegemist, et selgitada välja riskid ja nõrkused;
- eespool loetletud ülesandeid toetavate andmete kogumise korraldamist.

Ülesannete täitmist jätkatakse 2015. aastal.

Esimene [vähem oluliste krediidasutuste loetelu](#) (koos järelevalve alla kuuluvate oluliste üksuste loeteluga) avaldati EKP veebilehel 2014. aasta septembris ja seda ajakohastatakse korrapäraselt. Vähem oluliste krediidasutuste loetelu haldamist alustatakse kõigi ühtse järelevalvemehhanismi otsese või kaudse järelevalve alla kuuluvate krediidasutuste olulisuse hindamisest. Kõigi järelevalve alla kuuluvate üksuste staatus (oluline vs. vähem oluline) vaadatakse igal aastal uuesti läbi. Kui olulisuse kindlaksmääramise kriteeriumides on toimunud märkimisväärsed erandlikke muudatusi (näiteks ühinemiste ja omandamiste või äriüksuste müügi tõttu), korraldatakse erakorraline hindamine.

Võtmetähtsusega ülesandeks on ka välja töötada menetlus kõrge prioriteetsusega vähem oluliste krediidasutuste tuvastamiseks. Järelevalve selliste krediidasutuste

üle peab olema intensiivsem, võttes arvesse nende riskitaset või suurt mõju, mida nende maksejõuetuks muutumine võib avaldada riigi finantssüsteemile. Nagu eespool nimetatud, koostati 2014. aastal kõrge prioriteetsusega vähem oluliste krediidiastutuste esialgne nimekiri, millest EKP on oma ülesannete täitmisel proportsionaalselt lähtunud. Samal ajal hakati viimistlema meetodeid, pidades silmas iga vähem olulise krediidiastutuse sisemist riskitaset ja mõju majandusele; samuti peeti järelevalvealast dialoogi, et võtta arvesse riiklike pädevate asutuste asjatundlikku hinnangut üksikute krediidiastutuste kohta. Meetodid finaliseeritakse ja viiakse ellu 2015. aastal, et koostada nendest lähtudes loetelu 2016. aastaks. Vähem oluliste krediidiastutuste jaoks riskihindamissüsteemiga ning järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessiga seotud ühtlustatud meetodite väljatöötamisel on otsustava tähtsusega ka vähem oluliste krediidiastutuste prioriseerimise raamistik.

Analüüsi ja metoodika osakonna tegevuse teise olulise samba moodustavad vähem oluliste krediidiastutuste riskide ja sektorite nõrkuste analüüsid. Tööd alustati juba 2014. aastal, tehes nii üldisi analüüse kui ka keskendudes konkreetsetele riskidele. Nüüdseks on kättesaadavate andmete alusel koostatud esimene põhjalik ülevaade (riikide ja ärimudelite lõikes) vähem oluliste krediidiastutuste olulisusest ja riskidest. Analüüs keskendus vähem oluliste krediidiastutuste põhiriskidele ning nende kujunemisele ja arengusuundadele. Lisaks sooviti luua ühendus vähem oluliste krediidiastutuste mikro- ja makrotasandi usaldatavusjärelevalve vahele. Edaspidi on väga oluline välja töötada varajase hoiatuse süsteem, et riskid õigel ajal tuvastada ja kõrvaldada.

Kõigi eespool nimetatud ülesannete täitmisel on oluline tagada andmete kättesaadavus. Selleks, et EKP saaks proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtet järgides täita oma järelevalveülesandeid (nt seada vähem olulised krediidiastutused tähtsuse järjekorda, välja töötada riskihindamissüsteemi meetodid ning tuvastada vähem oluliste krediidiastutuste või konkreetsete sektorite ühiseid riske), tuleb talle esitada vähem oluliste krediidiastutuste kohta nõutavad järelevalveandmed. EKP tugineb võimalikult palju finantsaruandlusest (FINREP) ja ühtsest aruandlusest (COREP) pärit järelevalveteabele ning ka teistest kättesaadavatest allikatest (nt juba teostatud kontrollid ja hindamised) saadavatele andmetele. Kuna vähem oluliste krediidiastutustega seotud regulatiivne aruandlus on alles algusjärgus, peab EKP oma järelevalveülesannete täitmisel tuginema ühekordsetele andmekogumistele. Sel viisil kogutud andmeid haldab samuti analüüsi ja metoodika osakond.

3.9 Ühtse järelevalvemehhanismi edasine lõimimine: süsteemi hõlmava personalipoliitika küsimused

Ühtse järelevalvemehhanismi loomine mõjutab personalipoliitikat märkimisväärselt enam kui EKP esialgsed personalinõuded. EKP ja riiklike pädevate asutuste nõutav tihe koostöö, mis eelkõige toimub ühiste järelevalverühmade ja kohapealse kontrolli meeskondade kaudu, ning valitud maatriksjuhtimise mudeli edukus olenevad suurel määral osalejate töö piisavast kooskõlastamisest kõigil tasandil. See omakorda

nõuab personalipoliitika peamiste põhimõtete ühtlustamist, kuigi ühtses järelevalvemehhanismis osalevate institutsioonide töölepingutingimustes säilivad üldiselt ka edaspidi erinevused.

Mitmes valdkonnas on juba astutud olulisi samme.

- **Koolitusprogramm**

Selleks et anda edukalt edasi teadmisi ja arendada oskusi ning toetada ühtse järelevalvemehhanismi töökultuuri muutmist ja edendamist, on välja töötatud koolitusprogramm, mis hõlmab järgmisi teemasid: juhtimine, meetodid, juhtimis- ja pehmed oskused, IT-oskused ning koolitus uutele töötajatele. Lisaks e-õppele, mis annab ühtsest järelevalvemehhanismist üldise ülevaate ja mida pakutakse kõigile töötajatele, on järelevalveasutustele juba kättesaadavad ka klassiruumi koolitused kümne teema kohta ning käsil on uute koolituste kavandamine. Koolituste üldine kontseptsioon kujundati EKP ja mitme riigi pädeva asutuse järelevalve- ja personaliosakondade ekspertide abiga. Seejärel koostas EKP tehniliste kursuste üksikasjaliku sisu ja esitles neid koolitajatele mõeldud koolitusel riiklike pädevate asutuste valitud esindajatele. Kõnealused esindajad omakorda koolitasid oma pädeva asutuse järelevalvetöötajaid. Koolitajatele mõeldud koolitus algas IMASi tutvustamisega (vt jagu 2.5) ning jätkus ühtse järelevalvemehhanismi juhtimise ja meetodite teemadel.

- **Tagasiside**

EKP ja riiklikud pädevad asutused koostavad praegu tagasiside andmise raamistikku, et hinnata ja tunnustada ühiste järelevalverühmade ja kohapealse kontrolli rühmade töötajate panust. Riiklikud pädevad asutused võivad saadud tagasisidet kasutada kohaliku hindamiskorra sisendina. Põhieesmärk on sisse seada kogu süsteemi hõlmav lähenemisviis, jättes samas piisavalt valikuvabadust (nt riikide õigusraamistiku järgimisel). Mitmes asutuses on juba toiminud töötajate teavituskoolesolekud ning 2015. aastaks on neid kavandatud veelgi. Saadava tagasiside konfidentsiaalsuse ja andmekaitse tagamisel konsulteerib EKP Euroopa andmekaitseinspektoriga.

- **Ühtse järelevalvemehhanismi sisene liikuvus**

Ühtse järelevalvemehhanismi määruses on nõue, et „EKP seab koos kõikide riiklike pädevate asutustega sisse korra, et tagada asjakohane töötajate vahetus riiklike pädevate asutustega ja pädevate asutuste vahel ning töötajate lähetamine riiklikesse pädevatesse asutustesse”. Töötajate vahetus ja lähetused on otsustava tähtsusega ühise järelevalvekultuuri loomisel. Ühtse järelevalvemehhanismi algusjärgus on tähelepanu keskmes ühiste järelevalverühmade sisene liikuvus (st rühmade koordinaatorite, riikide allkoordinaatorite ja spetsialistide liikuvus). Personaliosakondade esindajatele on antud ülesanne analüüsida, kuidas saab ühtses järelevalvemehhanismis liikuvust veelgi edendada. Lisaks kaaluvad EKP ja riiklikud pädevad asutused praktikaprogrammi käivitamist ühtses järelevalvemehhanismis, mis annaks tudengitele või hiljuti kraadi omandanutele võimaluse tutvuda järelevalvevaldkonnaga erinevatest aspektidest. Otsus peaks tehtama 2015. aasta jooksul.

3.10 Keelepoliitika

Ühtses järelevalvemehhanismis kehtiv keelepoliitika põhineb õigusraamistikul, mis on eelkõige sätestatud nõukogu 1958. aasta määruses nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidus kasutatavad keeled. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses sätestatakse keelekorraldus, mida tuleb järgida EKP ja riiklike pädevate asutuste ning ühtse järelevalvemehhanismi ja järelevalve alla kuuluvate üksuste vahelises suhtluses.

Ühtse järelevalvemehhanismi sisesuhtluses kasutatakse inglise keelt, nagu näeb ette EKP ja riiklike pädevate asutuste vaheline suhtlemiseeskiri, mis on sätestatud ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklis 23.

Järelevalve alla kuuluvad üksused (pangad) võivad koostada EKP-le saadetavaid dokumente ühes Euroopa Liidu ametlikest keeltest ja neil on õigus saada vastus samas keeles. EKP ja pangad võivad kokku leppida, et kasutavad kirjalikus suhtluses, sealhulgas EKP järelevalveotsuseid puudutavates küsimustes, ainult üht ELi ametlikku keelt. Pangad võivad igal ajal otsustada selle kokkuleppe tühistada; see muudatus mõjutab ainult EKP järelevalvemenetluse neid osi, mida ei ole veel läbi viidud. Kui suulisel arutamisel osalev isik taotleb õigust saada ära kuulatud mis tahes muus ELi ametlikus keeles, mis ei ole EKP järelevalvemenetluse keel, tuleb EKPd sellest soovist piisavalt varakult teavitada, et EKP saaks teha vajalikke ettevalmistusi.

Enamik olulisi panku on nõustunud kasutama EKPga suhtlemisel inglise keelt. Samal ajal on 33 olulist panka Austriast, Belgiast, Itaaliast, Küprosel, Prantsusmaalt, Saksamaalt, Sloveeniast ja Soomest on väljendanud soovi kasutada suhtlemiseks oma riigikeelt.

4 Eelarvega seotud aruandlus

Ühtse järelevalvemehhanismi määrase kohaselt peavad EKP-I olema piisavad vahendid oma järelevalveülesannete tõhusaks täitmiseks. Lisaks on sätestatud, et neid vahendeid rahastatakse EKP järelevalve alla kuuluvate üksuste makstavatest järelevalvetasudest. Enne järelevalvetasusid käsitleva EKP määrase jõustumist 2014. aasta novembri alguses, mil EKP asus täitma järelevalveülesandeid, rahastati vajalikke vahendeid täies ulatuses EKP eelarvest. Järelevalve alla kuuluvate pankade makstavate järelevalvetasudega kaetakse 2014. aasta puhul seega viimasel kahel kuul tekkinud kulud.

Ühtse järelevalvemehhanismi määrasega nähakse ette, et järelevalveülesannete täitmisel tekkivad kulud peavad olema EKP eelarves eraldi kindlaks tehtavad. EKP eelarvepädev organ on EKP nõukogu. EKP nõukogu võtab vastu EKP aastaeelarve juhatuse ettepanekul ning pärast konsulteerimist järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehega ühtset järelevalvemehhanismi puudutavates küsimustes. Eelarveküsimustes abistab EKP nõukogu eelarvekomitee (BUCOM), kuhu kuuluvad kõigi eurosüsteemi keskpankade ja EKP esindajad. Eelarvekomitee hindab eelarve planeerimist ja järelevalvet käsitlevaid EKP aruandeid ning annab nende kohta vahetult aru EKP nõukogule.

4.1 Järelevalvetasude raamistik

4.1.1 EKP määrus järelevalvetasude kohta

[EKP määrus järelevalvetasude kohta](#) avaldati 30. oktoobril 2014 ja jõustus 1. novembril 2014. EKP nõukogu võttis määrase vastu pärast avalikku konsultatsiooni, mille raames toimus ka avalik kuulamine. Määruses sätestatakse kord, mille kohaselt EKP hakkab alates 2014. aasta novembrist koguma iga-aastast tasu tema täidetavate järelevalveülesannetega seotud kulude katteks. Ühtse järelevalvemehhanismi määrus ja EKP määrus järelevalvetasude kohta moodustavad ühtse järelevalvemehhanismi kontekstis järelevalvetasusid käsitleva õigusraamistiku, ilma et see piiraks riiklike pädevate asutuste õigust nõuda tasu kooskõlas riigi õigusaktidega (sh selliste kulude katteks, mida riiklikud pädevad asutused kannavad EKP abistamisel).

Määruses nähakse ette:

- iga-aastase järelevalvetasu kogusumma kindlaksmääramise meetodid;
- järelevalve alla kuuluvate pankade või pangagruppide järelevalvetasu arvutamise meetodid;
- iga-aastase järelevalvetasu kogumise meetodid.

Avalik konsultatsioon järelevalvetasusid käsitleva EKP määruse eelnõu kohta

EKP algatas 27. mail 2014 avaliku konsultatsiooni määruse eelnõu kohta, millega nähakse ette ühtse järelevalvemehhanismiga seotud õiglase ja proportsionaalse tasupoliitika eeskirjad ja menetlused. Avalik konsultatsioon lõppes 11. juulil 2014. Lisaks üleskutsele esitada kirjalikke märkusi andis EKP üldsusele võimaluse esitada täiendavaid märkusi 24. juunil 2014 Maini-äärses Frankfurdis korraldatud avalikul kuulamisel.

Avaliku konsultatsiooni lõppkuupäevaks sai EKP 31 märkuste kogumit turu- ja pangaliitudelt, krediidi- ja finantsasutustelt, keskpankadelt, järelevalve- ja muudelt asutustelt ning üksikisikutelt. EKP analüüsis kõiki esitatud märkusi ja võttis neid nõuetekohaselt arvesse. Hindamise käigus tehti kindlaks, et esitatud järelevalvetasude raamistiku põhielemendid leidsid laialdast toetust. Saadud tagasisidele tuginedes muutis EKP siiski oma lähenemisviisi mõningaid elemente. Üksikasjalik teave avaliku konsultatsiooni käigus saadud märkuste käsitlemise kohta esitati [tagasiside aruandes](#), mis avaldati EKP pangandusjärelevalve veebilehel.

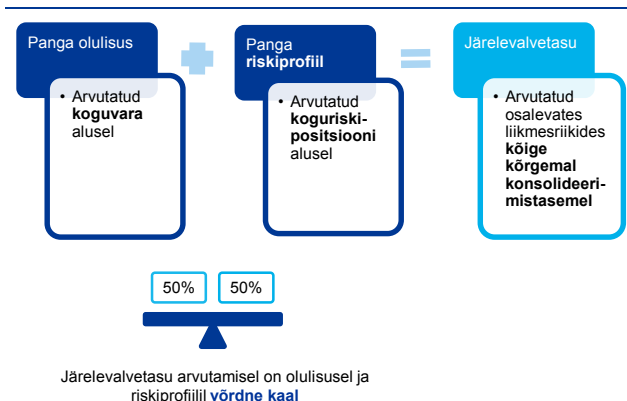
EKP järelevalvetasude raamistiku põhielemendid

EKP vastutab ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest seoses järelevalve alla kuuluvate oluliste ja vähem oluliste üksustega. Seda põhimõtet tunnustades peavad ühtse järelevalvemehhanismi raames järelevalve alla kuuluvad üksused maksma iga-aastast järelevalvetasu.

Järelevalvetasude raamistiku põhielemendid võib kokku võtta järgmiselt.

Joonis 9

Kuidas määratakse kindlaks muutuv tasukomponent?

Tasumisele kuuluvad iga-aastased järelevalvetasud põhinevad EKP järelevalveülesannete täitmisega seotud aastasel kulul, mis hõlmab kõiki tegevuskulusid (sh tugifunktsioonide tegevuskulud). Tasu jaguneb kaheks: summa, mille maksavad järelevalve alla kuuluvad olulised üksused, ning summa, mille maksavad järelevalve alla kuuluvad vähem olulised üksused. Tasu jaotuses kajastub EKP järelevalve ulatuse määr.

Järelevalvetasud arvutatakse osalevate liikmesriikide kõrgeimal konsolideermistasemel ning objektiivsete kriteeriumide alusel, pidades silmas asjaomase krediidasutuse olulisust ja riskiprofiili, sealhulgas selle riskiga kaalutud vara.

Järelevalve alla kuuluva panga iga-aastane järelevalvetasu koosneb kõigi pankade jaoks kindlaksmääratud minimaalsest tasukomponendist, mis on 10% tasumisele kuuluvast summast, ja muutuvast tasukomponendist. Kõige väiksemate oluliste

pankade – kelle varade koguväärtus on alla 10 miljardi euro – minimaalne tasukomponent poolitatakse.

Muutuva tasukomponendi määramisel näitab panga varade koguväärtus järelevalve alla kuuluva panga olulisust ja tema koguriskipositsiooni põhjal hinnatakse panga riskiprofiili, sealhulgas riskiga kaalutud vara. Pankade või pangagruppide puhul, kes on ühtse järelevalvemehhanismi määru alusel liigitatud vähem olulisteks, kuid kelle võiks suuruse tõttu liigitada olulisteks, ei ületa varade koguväärtuse tasutegur 30 miljardit eurot (üks olulisuse hindamise lähtekriteeriumitest ühtse järelevalvemehhanismi määru).

Järelevalvetasu kuulub maksmisele kord aastas iga majandusaasta viimases kvartalis. Tasu hõlmab ettemakset, mis põhineb jooksva aasta kulude kinnitatud eelarvel. EKP tasaarveldab eelmise aasta tegelike kulutuste ja ettemakstud järelevalvetasude vahest tuleneva üle- või puudujäägi.

4.2 Ettevalmistused järelevalvetasude esimeseks maksmiseks

4.2.1 Tehnilised ettevalmistused

EKP jätkab eeloleval perioodil järelevalvetasude raamistiku rakendamist, suurendades ühtlasi selle suutlikkust esimeste järelevalvetasu maksmise teadete väljastamiseks vajalike süsteemide ning andmete kogumise valdkonnas.

Viimastel kuudel on EKP esitanud kõigile pankadele ja pangagruppidele arvete ja makseprotsessi ettevalmistamist toetavat teavet ning küsinud neilt teavet, mis hõlbustab tasuvõlgnike andmebaasi sisseseadmist. Pangagruppidel paluti esitada tasuvõlgniku andmed EKP-le 2014. aasta detsembri lõpuks. Kõik järelevalvetasu maksvad pangad ja filiaalid olid kohustatud esitama EKP-le 1. märtsiks 2015 kontaktandmed tasu maksmise teate esitamiseks ja makse tegemiseks.

11. veebruaril 2015 võttis EKP vastu otsuse iga-aastase järelevalvetasu jaoks vajalike tasutegurite arvutamise meetodi kohta. Otsusega nähakse ette EKP järelevalvetasude arvutamiseks nõutavate tasutegurite kindlaksmääramise meetod ja menetlused ning tasuvõlgnike poolt tasutegurite esitamise kord. Tasuvõlgnikud esitavad järelevalve alla kuuluva üksuse või grupi iga-aastase järelevalvetasu arvutamiseks teabe eelmise kalendriaasta tasutegurite kohta riiklikule pädevale asutusele järgmise aasta 1. juuliks, kasutades EKP pangandusjärelevalve veebilehel kättesaadavaid vorme.

Esimene järelevalvetasu maksmise teade väljastatakse 2015. aasta lõpus. See hõlmab ettemakset 2015. aasta kohta ning 2014. aasta novembris ja detsembris tekkinud tegelikke kulusid.

Lisateave [järelevalvetasude](#) kohta on avaldatud EKP pangandusjärelevalve veebilehel. Veebilehte täiendatakse korrapäraselt kasuliku praktilise teabega ning see on kättesaadav kõigis ELi ametlikes keeltes.

4.2.2 2014. aasta kulud

EKP järelevalveülesannete täitmisega seotud kulud hõlmavad peamiselt uute moodustatud tegevusharude (vt jagu 1.4) ehk EKP pangandusjärelevalve nelja peadirektoraadi ja järelevalvenõukogu sekretariaadi otseseid kulusid.

Uus järelevalvefunktsioon tugineb ka EKP olemasolevate funktsioonide osutatavatele ühistele teenustele (sh kinnisvarahaldus, personalijuhtimine, haldusteenused, eelarve ja kontroll, raamatupidamisarvestus, ning õigus-, siseauditi-, statistika- ja infotehnoloogiateenused). Seotud kulude õiglane osa kajastatakse EKP eelarves järelevalveülesannete jaoks määratud spetsiaalses osas.

2014. aastal jätkas EKP 2013. aasta lõpus alustatud tööd järelevalveülesannete täitmiseks vajalike vahendite kogumisel. 2015. aastal see suundumus tõenäoliselt jätkub – kuigi aeglasemas tempos –, sest EKP jätkab oma järelevalvesuutlikkuse suurendamist.

EKP uute ülesannetega seotud kulud kogu 2014. aasta kohta olid kokku 156,9 miljonit eurot. Palgad ja hüvitised moodustavad sellest summast 68,9 miljonit eurot (45%), hoonete rentimise ja haldamisega seotud kulud 13,2 miljonit eurot (8%) ning muud tegevuskulud 74,8 miljonit eurot (48%).

Tabel 8

Järelevalvefunktsiooni kulud 2014. aastal

	2014 miljonites eurodes
Palgad ja hüvitised	68,9
Hoonete rentimise ja haldamisega seotud kulud	13,2
Muud tegevuskulud	74,8
Pangandusjärelevalve ülesannetega seotud kulud kokku	156,9

Palgad ja hüvitised

Palkade ja hüvitiste alla kuuluvad kõik palgaga seotud kulutused, sealhulgas ületunnitasud, muud tasud ja pensionihüvitistega seotud kulud. Värbamiskampaania tulemusena oli ligikaudu 1000st eelarvelisest ametikohast pangandusjärelevalve viies tegevusharus ja ühiste teenuste valdkonnas 2014. aasta detsembri lõpuks täidetud kokku ligikaudu 960.

Hoonete rentimise ja haldamise teenused

Nelja uue peadirektoraadi ja järelevalvenõukogu sekretariaadi töötajad asuvad ajutiselt Maini-äärse Frankfurdi kesklinnas renditud hoones. Järelevalveülesandeid täitvate töötajate järkjärgulisest töölevõtmisest tingitud vajaduse katmiseks laiendas EKP 2014. aastal renditavat kontoripinda pidevalt.

2015. aasta lõpus asuvad järelevalveülesandeid täitvad töötajad ümber Eurotowerisse, mis tehti remonditööde tegemiseks tühjaks pärast seda, kui EKP viis edukalt lõpule kolimise oma uude peakorterisse Frankfurdi Ostendi linnaosas.

Muud tegevuskulud

Muude tegevuskulude kategooria hõlmab selliseid kulusid nagu konsultatsioon, statistika- ja IT-teenused, põhivara amortisatsioonikulu ning tööreisid ja koolitus. Kuna EKP tegeles vahendite suurendamisega, on selles kategoorias kajastatud kulud seotud peamiselt ettevalmistustega, nagu põhjalik hindamine enne järelevalveülesannete täitma asumist ning uute järelevalvespetsialistide toetamiseks vajalike teenuste (nt IT- ja värbamisteenused) osutamine.

2014. aasta järelevalvetasu

EKP võtab järelevalve alla kuuluvatelt pankadelt (nii olulistelt kui ka vähem olulistelt) tasu kulude eest, mis EKP-l tekkisid alates järelevalveülesannete täitma asumisest 2014. aasta novembris. Järelevalve alla kuuluvad pangad ei kannu kulusid, mis tekkisid üleminekuetapil, nt järelevalvemehhanismi käivitamisel ja põhjaliku hindamise käigus.

2014. aasta novembris ja detsembris tekkinud kulud ulatusid 30 miljoni euroni. Sellest 62% moodustasid palgad ja hüvitised, 7% hoonete rentimise ja haldamisega seotud kulud ning 31% muud tegevuskulud. See summa kajastatakse tekkepõhiselt EKP 2014. aasta tulude ja kulude aruandes tasudega seotud tuluna, kuid nõutakse järelevalve alla kuuluvatelt üksustelt sisse 2015. aastal.

Esimene järelevalvetasu maksmise teade, mis väljastatakse 2015. aastal, hõlmab nii 2015. aasta ettemakset kui ka esimese tasuperioodi makset (st 2014. aasta novembris ja detsembris tekkinud kulude eest). EKP otsus järelevalve alla kuuluvatelt olulistelt ja vähem olulistelt üksustelt ja gruppideelt kogutava järelevalvetasu kogusumma kohta avaldatakse EKP pangandusjärelevalve veebilehel 30. aprilliks 2015.

Lisa

EKP vastu võetud õigusaktid pangandusjärelevalve üldraamistiku kohta

Järgmistes tabelites on loetletud pangandusjärelevalvet käsitlevad õigusaktid, mille EKP võttis vastu vaatlusalusel perioodil (alates 4. novembrist 2013 kuni 31. detsembrini 2014) ning mis on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ja EKP veebilehel. Loetelu hõlmab nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 4 lõike 3 alusel vastu võetud õigusakte ja muid asjakohaseid õigusakte.

EKP määrused

Number	Pealkiri
EKP/2014/17	EKP 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 468/2014, millega kehtestatakse raamistik EKP ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus; ELT L 141, 14.5.2014, lk 1)
EKP/2014/26	EKP 2. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 673/2014 lepituskomisjoni asutamise ja kodukorra kohta (ELT L 179, 19.6.2014, lk 72)
EKP/2014/41	EKP 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1163/2014 järelevalvetasude kohta (ELT L 311 31.10.2014, lk 23)

Muud EKP õigusaktid (v.a määrused)

Number	Pealkiri
EKP/2014/1	EKP 22. jaanuari 2014. aasta otsus, millega muudetakse otsust EKP/2004/2, millega võetakse vastu EKP kodukord (ELT L 95, 29.3.2014, lk 56)
EKP/2014/3	EKP 4. veebruari 2014. aasta otsus, millega määratakse kindlaks põhjalikule hindamisele kuuluvad krediitiasutused (ELT L 69, 8.3.2014, lk 107)
EKP/2014/4	EKP 6. veebruari 2014. aasta otsus EKP esindajate ametisse nimetamise kohta järelevalvenõukogus (ELT L 196, 3.7.2014, lk 38)
EKP/2014/5	EKP 31. jaanuari 2014. aasta otsus tiheda koostöö kohta riiklike pädevate asutustega osalevates liikmesriikides, mille rahaühik ei ole euro (ELT L 198, 5.7.2014, lk 7)
EKP/2014/16	Otsus vaidlustusnõukogu asutamise ja selle kodukorra kohta (ELT L 175, 14.6.2014, lk 47)
EKP/2014/19	Soovitus võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2532/98 EKP volituste kohta rakendada sanktsioone (ELT C 144, 14.5.2014, lk 2)
EKP/2014/29	EKP 2. juuli 2014. aasta otsus komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 680/2014 alusel järelevalve alla kuuluvate üksuste poolt riiklikele pädevatele asutustele esitatud andmete edastamise kohta EKP-le (ELT L 214, 19.7.2014, lk 34)
EKP/2014/39	EKP 17. septembri 2014. aasta otsus EKP rahapoliitika ja järelevalve funktsioonide lahususe rakendamise kohta (ELT L 300, 18.10.2014, lk 57)
2013/694/EL	Euroopa Parlamendi ja EKP institutsioonidevaheline kokkulepe demokraatliku vastutuse ja järelevalve teostamise praktilise korra kohta seoses EKP-le ühtse järelevalvemehhanismi raames antud ülesannete täitmisega (ELT L 320, 30.11.2013, lk 1)
--	Euroopa Liidu Nõukogu ja EKP 11. detsembri 2013. aasta vastastikuse mõistmise memorandum koostöö kohta ühtse järelevalvemehhanismiga seotud menetlustes
--	EKP järelevalvenõukogu kodukord (ELT L 182, 21.6.2014, lk 56)
--	EKP järelevalvenõukogu liikmete 12. novembri 2014. aasta tegevusjuhend
--	EKP järelevalvenõukogu liikmete tegevusjuhendi 15. detsembri 2014. aasta muudatus 1/2014

Sõnastik

CRR/CRD IV

Kapitalinõuete määrus ja direktiiv: [määrus \(EL\) nr 575/2013](#) krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta (CRR) ja [direktiiv 2013/36/EL](#), mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet (CRD IV). Määrusele ja direktiivile viitamisel kasutatakse sageli lühendit CRD IV.

EKP järelevalveotsus

EKP järelevalveotsus on õigusakt, mille EKP võtab vastu talle ühtse järelevalvemehhanismi määrusega antud volituste ja ülesannete teostamisel. Otsus, mis ei ole üldkohaldatav õigusakt, on adresseeritud ühele või mitmele järelevalve alla kuuluvale üksusele või grupile või ühele või mitmele muule isikule.

Euroopa Pangandusjärelevalve

Euroopa Pangandusjärelevalve on 1. jaanuaril 2011 asutatud ELi sõltumatu asutus, mille ülesanne on tagada kogu ELi pangandussektoris tõhus ja ühtne usaldatavusnormatiivide kehtestamine ja nende täitmise järelevalve. Euroopa Pangandusjärelevalve eesmärk on toetada pangandusliidu ühtse reeglistiku loomist, et töötada kogu ELi jaoks välja ühtlustatud usaldatavusnõuded. Euroopa Pangandusjärelevalvel on ka oluline roll järelevalvetavade ühtlustamise edendamisel ELis ning ta on pädev hindama ELi pangandussektori riske ja nõrkusi.

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsess (SREP)

Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessist juhendatakse oluliste ja vähem oluliste krediitiasutuste järelevalves ning selle alusel tehakse otsused omavahendite, teabe avaldamise või likviidsusega seotud võimalike lisanõuete kehtestamise või muude võimalike järelevalvemeetmete rakendamise kohta.

Järelevalve alla kuuluv oluline üksus

Järelevalve alla kuuluvaks oluliseks üksuseks võib olla nii euroala riigis kui ka euroalavälises osalevas liikmesriigis tegutsev oluline üksus.

Järelevalvekäsiraamat

Järelevalvekäsiraamatusse on koondatud oluliste ja vähem oluliste krediitiasutuste järelevalve üldpõhimõtted, protsessid, menetlused ja meetodika kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi toimimise põhimõtetega. Käsiraamatus kirjeldatakse koostöömenetlusi nii ühtse järelevalvemehhanismi sees kui ka kolmandate asutustega. Järelevalvekäsiraamat on ühtse järelevalvemehhanismi sisedokument. Kokkuvõtlik pangandusjärelevalve juhend ühtse järelevalvemehhanismi toimimise ja üksikasjalike järelevalvemenetluste kohta avaldati 2014. aasta septembris.

Krediitiasutus

Krediitiasutus on ettevõtja, kelle tegevus seisneb avalikkuselt hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmises ning enda arvel laenude andmises.

Olulisus

Olulisuse kriteeriumi alusel nähakse ühtses järelevalvemehhanismis ette

järelevalveülesannete jaotus EKP ja riiklike pädevate asutuste vahel. Krediidiasutuse olulisus määratakse kindlaks ühtse järelevalvemehhanismi määruuses sätestatud ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruuses täpsustatud kriteeriumide alusel.

Pangandusjärelevalve juhend

Juhendi eesmärk on selgitada pankadele, üldsusele ja meediale ühtse järelevalvemehhanismi toimimist ning järelevalvetavasid. Juhendi esimene versioon avaldati 2014. aasta septembris.

Pangandusliit

Pangandusliit on tähtis samm majandus- ja rahaliidu väljakujundamisel. Pangandusliit kujutab endast integreeritud finantsraamistikku, mille raames on loodud ühtne järelevalvemehhanism, ühtne kriisilahendusmehhanism ja ühtne reeglistik (hõlmab ühtlustatud hoiuste tagamise skeeme, millest võib välja kujuneda Euroopa ühine hoiuste tagamise skeem).

Piiriülese teenuse pakkumise menetlus

Piiriülese teenuse pakkumise menetlus on seotud ühe liikmesriigi pädeva asutuse järelevalve alla kuuluva ja temalt tegevusloa saanud krediidiasutuse asutamisevabadusega ja vabadusega osutada teenuseid teistes liikmesriikides, tingimusel et tegevusloa hõlmab kõnealust tegevust (kooskõlas kapitalinõuete direktiivi (CRD IV) artiklitega 33–46).

Põhjalik hindamine

Põhjaliku hindamise raames hindas EKP ühtses järelevalvemehhanismis osalevate liikmesriikide panku koostöös osalevate liikmesriikide pädevate asutustega. Hindamine viidi lõpule enne seda, kui EKP asus täitma oma järelevalveülesandeid. 130 eeldatavalt oluliseks liigitatava euroala panga põhjaliku hindamise viisid läbi EKP koos riiklike pädevate asutustega enne seda, kui EKP asus täitma oma järelevalveülesandeid 4. novembril 2014.

Riiklik pädev asutus

Riiklik pädev asutus on siseriikliku õiguse kohaselt ametlikult tunnustatud ametiasutus või organ, kellele on siseriikliku õigusega antud volitused teostada asjaomase riigi järelevalvesüsteemi raames järelevalvet krediidi- ja muude asutuste üle.

Siduvad tehnilised standardid

Euroopa Pangandusjärelevalvel on pangandusliidu ühtse reeglistiku väljatöötamisel volitused koostada kapitalinõuete direktiivi (CRD IV) rakendamiseks vajalikud siduvad tehnilised standardid. Standardite näol on tegu õigusaktidega, milles täpsustatakse ELi seadusandlike tekstide (direktiiv või määrus) konkreetseid aspekte ning millega soovitakse ühtlustada teatud valdkondi. Siduvad tehnilised standardid võetakse lõplikult vastu Euroopa Komisjoni määruste või otsustena. Need on õiguslikult siduvad ja vahetult kohaldatavad kõigis liikmesriikides.

Ühine järelevalverühm

Ühisesse järelevalverühma kuuluvad EKP ja riiklike pädevate asutuste töötajad, kes vastutavad järelevalve alla kuuluva olulise üksuse või pangagrupi järelevalve eest.

Ühtne järelevalvekäsiraamat

Euroopa Pangandusjärelevalve koostatud ühine raamistik, milles antakse suunised järelevalvealase hindamise, sekkumise ja parandusmeetmete kohta. Käsiraamat on ELis kohaldatavate meetodite ja protsesside parimate järelevalvetavade mittesiduv kogum.

Ühtne järelevalvemehhanism (SSM)

Ühtsesse järelevalvemehhanismi kuuluvad EKP ja osalevate liikmesriikide pädevad asutused, kes koos täidavad EKP-le antud järelevalveülesandeid. EKP vastutab mehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest.

Ühtne kriisilahenduskord

Ühtne kriisilahenduskord hõlmab ühtseid eeskirju ja ühtset menetlust pangandusliidus asutatud krediitiasutuste kriiside lahendamiseks. Kriiside lahendamiseks on mehhanismi käsutuses ühtne kriisilahendusnõukogu, mis tegutseb Euroopa pangandusliidu kriisilahendusasutusena alates 1. jaanuarist 2015 ning teeb tihedat koostööd osalevate liikmesriikide kriisilahendusasutustega. Kriiside lahendamiseks võetakse ühtse kriisilahenduskorra raames kasutusele loomisel olev ühtne kriisilahendusfond. Ühtne kriisilahenduskord täiendab ühtset järelevalvemehhanismi, et tagada pangandusliidu tõrgeteta toimimine.

Ühtne reeglistik

Pangandusliidu ühtne reeglistik sisaldab ühtlustatud usaldatavusnõudeid, mida peavad järgima kõik ELis tegutsevad pangad. Lisaks õigusaktidele, mille Euroopa Parlament ja ELi Nõukogu töötavad välja Euroopa Komisjoni kaasabil, on ka Euroopa Pangandusjärelevalvel volitused ühtset reeglistikku pidevalt täiendada ning jälgida selle rakendamist.

Ühtse järelevalvemehhanismi määrus

Kõnealuse määрусega luuakse euroala ja potentsiaalselt ka teiste ELi liikmesriikide krediitiasutuste ühtne järelevalvemehhanism, mis kujutab endast Euroopa pangandusliidu üht põhielementi. Määрусega antakse EKP-le eriülesanded seoses krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga.

Ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus

Raammääрусas sätestatakse praktiline kord EKP ja riiklike pädevate asutuste koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames, nagu on ette nähtud ühtse järelevalvemehhanismi määрусega.

Lühendid

Riigid

BE	Belgia	LT	Leedu
BG	Bulgaaria	LU	Luksemburg
CZ	Tšehhi Vabariik	HU	Ungari
DK	Taani	MT	Malta
DE	Saksamaa	NL	Madalmaad
EE	Eesti	AT	Austria
IE	Iirimaa	PL	Poola
GR	Kreeka	PT	Portugal
ES	Hispaania	RO	Rumeenia
FR	Prantsusmaa	SI	Sloveenia
HR	Horvaatia	SK	Slovakkia
IT	Itaalia	FI	Soome
CY	Küpros	SE	Rootsi
LV	Läti	UK	Ühendkuningriik

© Euroopa Keskpang, 2015

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Saksamaa
Telefon +49 69 1344 0
Veebileht www.bankingsupervision.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteärilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Kõik selles dokumendis sisalduvad hüperlingid ei ole kättesaadavad eesti keeles. Kui viidatud lehekülg või dokument ei ole eesti keeles kättesaadav, avaneb hüperlingist ingliskeelne versioon.

ISSN 2443-5902
ISBN 978-92-899-1767-4
DOI 10.2866/77162
ELi katalooginumber QB-BU-15-001-ET-N